

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 11.10.2011
COM(2011) 635 galīgā redakcija
2011/0284 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem

{SEC(2011) 1165 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 1166 galīgā redakcija}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

- Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Atšķirības dalībvalstu līgumtiesībās rada šķēršļus tirgotājiem un patērētājiem, kas vēlas veikt pārrobežu tirdzniecību iekšējā tirgū. Šo atšķirību radītie šķēršļi attur tirgotājus, jo īpaši mazos un vidējos uzņēmumus (MVU), iesaistīties pārrobežu tirdzniecībā vai paplašināt savu darbību, aptverot jaunus dalībvalstu tirgus. Patērētājiem tiek traucēta piekļuve produktiem, ko piedāvā tirgotāji citās dalībvalstīs.

Pašlaik tikai viens no desmit ES tirgotājiem, kas nodarbojas ar preču tirdzniecību, eksportē Savienības iekšienē, un vairums no tiem, kas to dara, eksportē tikai uz nedaudzām dalībvalstīm. Ar līgumtiesībām saistītie šķēršļi ir viens no galvenajiem šādu situāciju veicinošiem faktoriem. Aptaujas¹ rāda, ka starp vairākiem šķēršļiem pārrobežu tirdzniecībai, tostarp nodokļu regulējumu, administratīvajām prasībām, grūtībām piegādes jomā, valodu un kultūru, tirgotāji par vienu no galvenajiem šķēršļiem pārrobežu tirdzniecībai atzina ar līgumtiesībām saistītos šķēršļus.

Nepieciešamība tirgotājiem pielāgoties dažādām valstu līgumtiesībām, kuras var būt piemērojamas pārrobežu darījumiem, padara pārrobežu tirdzniecību sarežģītāku un dārgāku salīdzinājumā ar iekšzemes tirdzniecību – gan attiecībā uz uzņēmumu darījumiem ar patērētājiem, gan uzņēmumu savstarpējiem darījumiem.

Tirgotājiem pārrobežu situācijās bieži rodas papildu izmaksas salīdzinājumā ar iekšzemes tirdzniecību. To pamatā ir grūtības, kas saistītas ar piemērojamo ārvalstu līgumtiesību noteikumu noskaidrošanu, juridisko konsultāciju saņemšanu, vienošanos par piemērojamām tiesībām darījumos starp uzņēmumiem un līgumu pielāgošanu patērētāju tiesību prasībām uzņēmumu darījumos ar patērētājiem.

Ar līgumtiesībām saistītās darījumu izmaksas un juridiskie šķēršļi, kas izriet no atšķirībām starp imperatīvajiem valstu noteikumiem patērētāju aizsardzības jomā, ievērojami ietekmē pārrobežu darījumus starp uzņēmumiem un patērētājiem. Saskaņā ar 6. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regulā 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I)², ja uzņēmums vērš savu darbību uz patērētājiem citā dalībvalstī, tam jāievēro šīs dalībvalsts līgumtiesības. Gadījumos, ja puses ir izvēlējušās citas piemērojamās tiesības un ja patērētāja dalībvalsts imperatīvie patērētāju aizsardzības noteikumi sniedz augstāku aizsardzības līmeni, jāievēro šie patērētāju tiesību imperatīvie noteikumi. Tādēļ tirgotājiem iepriekš jānoskaidro, vai patērētāja pastāvīgās mītnesvietas dalībvalsts tiesību akti paredz augstāku aizsardzības līmeni, un jānodrošina, ka viņu līgums atbilst to prasībām. Savienības līmenī veiktās patērētāju tiesību saskaņošanas rezultātā ir panākta zināma tuvināšana dažās jomās, tomēr atšķirības starp dalībvalstu tiesību aktiem joprojām ir būtiskas. Elektroniskās tirdzniecības darījumos tirgotājiem rodas papildu izmaksas

¹ Eiropabarometrs Nr. 320 par Eiropas līgumtiesībām darījumos starp uzņēmumiem 2011. gads, 15. lpp un Eiropabarometrs Nr. 321 par Eiropas līgumtiesībām darījumos ar patērētājiem 2011. gads, 19. lpp.

² OV L 177, 4.7.2008., 6. lpp.

saistībā ar līgumtiesībām, kam pamatā ir nepieciešamība pielāgot uzņēmuma tīmekļa vietni juridiskajām prasībām katrā dalībvalstī, uz kuru tie vērš savu darbību.

Pārrobežu darījumos starp tirgotājiem šādi ierobežojumi attiecībā uz piemērojamām tiesībām uz pusēm neattiecas. Tomēr vienošanās par ārvalstu tiesībām panākšanas un šo tiesību piemērošanas ekonomiskā ietekme tik un tā ir liela. Izmaksas, kuras rada dažādu valstu tiesību aktu iesaiste, ir īpaši apgrūtināšas MVU. Attiecībās ar lielākiem uzņēmumiem MVU parasti jāpiekrīt piemērot savu darījumu partneru tiesības un jāsedz izmaksas, kas rodas, noskaidrojot līgumam piemērojamo ārvalstu tiesību aktu saturu un panākot atbilstību tiem. Līgumos starp MVU nepieciešamība vienoties par piemērojamām tiesībām ir būtisks šķērslis pārrobežu tirdzniecībai. Attiecībā uz abiem līgumu veidiem (uzņēmumu starpā un starp uzņēmumu un patērētāju) MVU šīs darījuma papildu izmaksas var pat būt nesamērīgas ar darījuma vērtību.

Šīs darījumu papildu izmaksas pieaug proporcionāli dalībvalstu skaitam, uz kurām tirgotājs eksportē. Patiešām, jo vairāk ir valstu, uz kurām tie eksportē, jo lielāku nozīmi tirgotāji piešķir līgumtiesību atšķirībām kā šķēršļiem tirdzniecībai. MVU ir īpaši neizdevīgā situācijā – jo mazāks ir uzņēmuma apgrozījums, jo lielāka darījuma izmaksu daļa.

Tirgotājiem pārrobežu tirdzniecībā nākas saskarties arī ar lielāku juridisko sarežģītību nekā iekšzemes tirdzniecībā, jo viņiem bieži ir jāievēro vairāku valstu tiesību akti līgumtiesību jomā ar dažādām raksturīgajām iezīmēm.

Saskarsme ar ārvalstu tiesībām sarežģī pārrobežu darījumus. Grūtības noskaidrot ārvalstu līgumtiesību noteikumus tirgotāji minēja kā pirmo no šķēršļiem uzņēmumu darījumos ar patērētājiem un kā trešo darījumos starp uzņēmumiem³. Juridiskā sarežģītība ir lielāka, tirgojoties ar valsti, kuras tiesību sistēma ir būtiski atšķirīga, savukārt ir uzskatāmi pierādīts, ka divpusējā tirdzniecība starp valstīm, kuru tiesību sistēmām ir kopējas saknes, ir daudz aktīvāka, nekā tirdzniecība starp divām valstīm, kuru starpā šāda līdzība nepastāv⁴.

Tādējādi līgumtiesību atšķirības un papildu izmaksas un sarežģītība, ko tās rada pārrobežu darījumos, attur ievērojamu skaitu tirgotāju, jo īpaši MVU, no darbības paplašināšanas, aptverot citu dalībvalstu tirgus. Šo atšķirību dēļ tiek ierobežota arī konkurence iekšējā tirgū. Katru gadu līgumtiesību atšķirību dēļ starp dalībvalstīm nenotikušās tirdzniecības vērtība vien mērāma desmitos miljardu euro.

Pārrobežu tirdzniecības zaudētās iespējas negatīvi ietekmē arī Eiropas patērētājus. Jo mazāka pārrobežu tirdzniecība, jo mazāks imports un mazāka konkurence starp tirgotājiem. Tas var būt par iemeslu arī ierobežotākam produktu klāstam patēriņa tirgū, turklāt par augstāku cenu.

Lai arī pārrobežu iepirkšanās varētu sniegt ievērojamas ekonomiskās priekšrocības, kas izpaustos kā plašāks un labāks piedāvājums, vairums Eiropas patērētāju iepērkas vienīgi savā valstī. Viens no būtiskiem iemesliem, kādēļ veidojas šāda situācija, ir tas, ka valstu tiesību aktu atšķirību dēļ patērētāji bieži nezina savas tiesības pārrobežu situācijās. Piemēram, viņi

³ Eiropabarometrs Nr. 320 par Eiropas līgumtiesībām darījumos starp uzņēmumiem 2011. gads, 15. lpp un Eiropabarometrs Nr. 321 par Eiropas līgumtiesībām darījumos ar patērētājiem 2011. gads, 19. lpp.

⁴ A. Turrini un T. Van Ypersele, *Traders, courts and the border effect puzzle*, *Regional Science and Urban Economics*, 40, 2010. gads, 82. lpp: "Analizējot starptautisko tirdzniecību ESAO valstu starpā mēs parādām, ka, pārbaudot valstu raksturīgos faktorus, attālums, kopīga robeža un kopīga valoda (..), līdzīgas tiesību sistēmas ievērojami ietekmē tirdzniecību (..). Divas valstis, kuru tiesību sistēmām ir kopējas saknes, vidēji uzrāda par 40 % lielākas tirdzniecības plūsmas."

parasti mēdz bažīties par to, kādi tiesību aizsardzības līdzekļi viņiem būs pieejami, ja produkts, kas nopirkts citā dalībvalstī, neatbilst līgumā paredzētajam. Tādēļ daudzi patērētāji atturas iepirkties ārpus savas valsts tirgus. Savukārt iekšējais tirgus viņiem nespēj sniegt visas iespējas, jo bieži labāku piedāvājumu kvalitātes un cenas ziņā var atrast citā dalībvalstī.

Elektroniskā tirdzniecība veicina piedāvājumu meklēšanu, kā arī cenu un citu apstākļu salīdzināšanu neatkarīgi no tā, kur tirgotājs nodarbojas ar uzņēmējdarbību. Tomēr, kad patērētāji mēģina izdarīt pasūtījumu citas dalībvalsts uzņēmumam, viņiem bieži nākas saskarties ar atteikumu pārdot, kam par iemeslu bieži ir atšķirības līgumtiesībās.

Priekšlikuma vispārīgais **mērķis** ir uzlabot iekšējā tirgus izveidi un darbību, atvieglojot pārrobežu tirdzniecību uzņēmumiem un pārrobežu iepirkšanos patērētājiem. Šo mērķi var sasniegt, padarot pieejamu patstāvīgu, vienveidīgu līgumtiesību noteikumu kopumu, ietverot patērētāju aizsardzības noteikumus, proti, Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus, kurus jāuzskata par otru līgumtiesību regulējumu katras dalībvalsts tiesību ietvaros.

Tā vietā, lai pielāgotos dažādajām valstu līgumtiesībām, tirgotājiem būtu jāvar piemērot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus visos to pārrobežu darījumos Eiropas Savienībā, ar noteikumu, ka otra līguma puse tam piekrīt. Tiem būtu pilnībā jāaptver viss līguma eksistences cikls un tādējādi jāaptver lielākā daļa to jomu, kas ir svarīgākās, slēdzot pārrobežu līgumu. Rezultātā tirgotājiem būtu jāiepazīstas tikai ar tiem citas dalībvalsts likumiem, kas regulē mazāk svarīgus jautājumus, kas Vienotajos Eiropas tirdzniecības noteikumos nav iekļauti. Darījumos starp uzņēmumiem un patērētājiem vairs nebūtu nepieciešams noteikt imperatīvos patērētāju aizsardzības noteikumus patērētāju aizsardzības tiesību aktu vidū, jo Vienotajos Eiropas tirdzniecības noteikumos būtu ietverti pilnībā saskaņoti patērētāju aizsardzības noteikumi, kas nodrošinātu augstu aizsardzības līmeni visā Eiropas Savienībā. Pārrobežu darījumos starp tirgotājiem sarunas par piemērojamiem tiesību aktiem varētu noritēt vieglāk, jo līgumslēdzējas puses varētu vienoties savu līgumisko attiecību regulēšanai izmantot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus, kas tām ir vienlīdz pieejami.

Tā tiešā rezultātā tirgotāji varētu ietaupīt darījuma papildu izmaksas saistībā ar līgumtiesībām un varētu pārrobežu tirdzniecību veikt mazāk sarežģītā tiesiskajā vidē, pamatojoties uz vienotu noteikumu kopumu visā Eiropas Savienībā. Tādējādi tirgotāji varētu labāk izmantot iekšējā tirgus priekšrocības, paplašinot tirdzniecību pāri robežām, un līdz ar to pieaugtu konkurence iekšējā tirgū. Patērētāji būtu ieguvēji tādējādi, ka tiem būtu labāka piekļuve piedāvājumiem visā Eiropas Savienībā par zemākām cenām un viņiem retāk tiktu atteikta pārdošana. Turklāt viņiem būtu lielāka noteiktība tiesību ziņā, veicot pārrobežu pirkumu, pamatojoties uz imperatīvo noteikumu vienotu kopumu, kas nodrošina patērētāju aizsardzības augstāku līmeni.

Vispārīgais konteksts

Ar 2001. gada paziņojumu⁵ Komisija sāka plašu sabiedrisko apspriešanos par sadrumstaloto tiesisko regulējumu līgumtiesību jomā un tā traucējošo ietekmi uz pārrobežu tirdzniecību. Komisija 2010. gada jūlijā uzsāka sabiedrisko apspriešanos, publicējot Zaļo grāmatu par politikas risinājumiem virzībā uz Eiropas līgumtiesību izstrādi patērētājiem un uzņēmumiem⁶ (Zaļo grāmatu), kurā ir uzskaitīti dažādi politikas risinājumi par to, kā stiprināt iekšējo tirgu, panākot progresu Eiropas līgumtiesību jomā.

⁵ COM(2001)398, 11.7.2001.

⁶ COM(2010) 348 galīgā redakcija, 1.7.2010.

Atbildot uz Zaļo grāmatu, Eiropas Parlaments 2011. gada 8. jūnijā izdeva rezolūciju, kurā tas pauda stingru atbalstu tiesību aktam, ar kuru tiktu uzlabota iekšējā tirgus izveide un darbība un sniegts labums tirgotājiem, patērētājiem un dalībvalstu tiesu sistēmām.

Komisijas paziņojumā "Eiropa 2020"⁷ ir atzīta nepieciešamība atvieglot un padarīt lētāku tirgotājiem un patērētājiem līgumu noslēgšanu ar partneriem citās dalībvalstīs, cita starpā virzoties uz Eiropas izvēles līgumtiesību izveidi. Digitālajā programmā Eiropai⁸ tiek paredzēts izstrādāt izvēles rakstura tiesību aktu Eiropas līgumtiesībās, lai pārvarētu līgumtiesību sadrumstalotību un veicinātu patērētāju palāvību elektroniskajā tirdzniecībā.

- Spēkā esošie noteikumi priekšlikuma jomā

Starp dalībvalstu līgumtiesībām pastāv būtiskas atšķirības. Savienība vispirms sāka regulēt līgumtiesību jomu, izmantojot minimuma saskaņošanas direktīvas, kas tika pieņemtas patērētāju aizsardzības tiesību jomā. Minimuma saskaņošanas pieeja nozīmēja to, ka dalībvalstīm ir iespēja saglabāt vai ieviest stingrākas obligātās prasības nekā *acquis* noteiktās. Praksē šī pieeja ir novedusi pie atšķirīgiem risinājumiem dalībvalstīs pat tādās jomās, kas tika saskaņotas Savienības līmenī. Turpretī nesen pieņemtā Patērētāju tiesību direktīva pilnībā saskaņo tādās jomas kā pirmslīguma informācija, kas jāsniedz patērētājiem, patērētāja atteikuma tiesības, slēdzot distances līgumu vai līgumu ārpus uzņēmuma telpām, kā arī daži preču piegādes un riska nodošanas aspekti.

Saistībā ar attiecībām starp tirgotājiem Savienībā ir regulējusi maksājumu kavējumu novēršanas jomu, izveidojot noteikumus par minimālajām procentu likmēm. Starptautiskā līmenī gadījumos, kad puses nav izvēlējušās piemērot citas tiesības, automātiski piemēro Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par starptautiskajiem preču pirkuma-pārdevuma līgumiem (Vīnes konvencija). Vīnes konvencija regulē dažus aspektus preču pirkuma līgumos, tomēr ārpus tās darbības jomas paliek svarīgi jautājumi, piemēram, gribas trūkums, negodīgi noteikumi līgumos un noilgums. Tās piemērojamībai ir vēl citi ierobežojumi, jo ne visas dalībvalstis ir parakstījušas Vīnes Konvenciju⁹ un nav mehānisma, kas varētu nodrošināt tās vienveidīgu interpretāciju.

Daži Savienības tiesību akti attiecas gan uz attiecībām starp uzņēmumu un patērētāju, gan uz attiecībām starp uzņēmumiem. Direktīvā par elektronisko tirdzniecību¹⁰ ir ietverti noteikumi par to līgumu spēkā esību, kuri ir noslēgti ar elektroniskajiem līdzekļiem, un par dažām prasībām attiecībā uz pirmslīguma posmu.

Starptautisko privāto tiesību jomā Savienība ir pieņēmusi aktus par tiesību izvēli, proti, Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regulu (EK) Nr. 593/2008, par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I)¹¹ un attiecībā uz informācijas sniegšanas pienākumu pirms līguma noslēgšanas Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 11. jūlija Regulu (EK) Nr. 864/2007 par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām

⁷ Iniciatīva Eiropas līgumtiesību jomā minēta arī Aktā par vienoto tirgu COM(2011) 206 galīgā redakcija, 13.4.2011., 19. lpp. un Gada izaugsmes pētījuma 1. pielikumā „Progresā ziņojums par stratēģiju „Eiropa 2020”” COM(2011) 11 – A1/2, 12.1.2010., 5. lpp.

⁸ COM(2010) 245 galīgā redakcija, 26.8.2010., 13. lpp.

⁹ To nav parakstījuši Apvienotā Karaliste, Īrija, Portugāle un Malta.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 8. jūnija Direktīva 2000/31/EK par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū, OV L 178, 17.7.2000., 1.-16. lpp.

¹¹ OV L 177, 4.7.2008., 6. lpp.

(Roma II)¹². Pirmajā aktā ir ietverti noteikumi par to, kā noteikt piemērojamās tiesības līgumisko saistību jomā, bet otrajā aktā – ārpuslīgumisko saistību jomā, ietverot saistības, kas izriet no izteikumiem pirms līgums noslēgšanas.

Romas I regula un Romas II regula arī turpmāk ir piemērojamas, un šis priekšlikums tās neskar. Joprojām būs nepieciešams noteikt piemērojamās tiesības pārrobežu līgumos. To varēs izdarīt, vienkārši piemērojot Romas I regulu. Piemērojamās tiesības varēs noteikt puses pašas (Romas I regulas 3. pants) un, ja tās to nebūs izdarījušas, tās varēs noteikt, pamatojoties uz standartnoteikumiem, kas iekļauti Romas I regulas 4. pantā. Attiecībā uz līgumiem ar patērētājiem, ievērojot Romas I regulas 6. panta 1. punkta nosacījumus, ja puses nav izvēlējušās piemērojamās tiesības, tad piemērojami ir tās valsts tiesību akti, kurā ir patērētāja pastāvīgā mītnesvieta.

Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi būs otrs līgumtiesību regulējums katras dalībvalsts tiesību ietvaros. Ja puses ir vienojušās izmantot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus, to normas būs vienīgie valsts noteikumi, kas piemērojami to piemērošanas jomā ietilpstošajiem jautājumiem. Ja jautājums ietilpst Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu piemērošanas jomā, nekādi citi valsts noteikumi nav piemērojami. Šī vienošanās izmantot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus ir izvēle starp diviem dažādiem tirdzniecības noteikumu regulējumiem vienas un tās pašas valsts tiesību ietvaros, un tāpēc tā nav un to nedrīkst jaukt ar iepriekš minēto piemērojamo tiesību izvēli starptautisko privāto tiesību noteikumu izpratnē.

Tā kā Vienoties Eiropas tirdzniecības noteikumi neietvers pilnīgi visus līguma aspektus (piemēram, līgumu nelikumību, pārstāvību), šos jautājumus joprojām regulēs spēkā esošie dalībvalsts noteikumi civiltiesību jomā.

Tāču Romas I regulas parastā kārtība ierobežo tiesību izvēli darījumos starp uzņēmumiem un patērētājiem. Ja darījumā starp uzņēmumu un patērētāju puses patērētāja dalībvalsts tiesību vietā izvēlas citas dalībvalsts tiesības, ar šādu izvēli saskaņā ar Romas I regulas 6. panta 1. punktu nevar liegt patērētājam aizsardzību, ko tam nodrošina viņa mītnesvietas valsts tiesību imperatīvie noteikumi (Romas I regula 6. panta 2. punkts). Šim noteikumam tomēr nav nekādas praktiskas nozīmes, ja puses piemērojamo valsts tiesību ietvaros ir izvēlējušās Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus. Iemesls ir tas, ka Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi izvēlētajās valsts tiesībās un Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi patērētāja valstī ir identiski. Tādējādi imperatīvie patērētāju aizsardzības noteikumi patērētāja valstī neparedz augstāku aizsardzības līmeni, un patērētājam netiek liegta aizsardzība, ko tam nodrošina viņa mītnesvietas valsts tiesības.

- Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem un mērķiem

Šis priekšlikums atbilst mērķim panākt patērētāju aizsardzības augstāku līmeni, jo tajā ir ietverti obligāti noteikumi par patērētāju aizsardzību, no kuriem puses nevar atkāpties par ļaunu patērētājam. Turklāt šajos imperatīvajos noteikumos paredzētais aizsardzības līmenis ir līdzvērtīgs pašreizējā *acquis* paredzētajam vai augstāks par to.

Priekšlikums arī atbilst Savienības politikai attiecībā uz palīdzību MVU labāk izmantot iekšējā tirgus piedāvātās iespējas. Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus var izvēlēties līgumos starp tirgotājiem, kur vismaz viena puse ir MVU saskaņā ar Komisijas

¹² OV L 199, 31.7.2007., 40. lpp.

Ieteikumu 2003/361¹³ par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju, taču ņemot vērā arī turpmāko attīstību.

Visbeidzot, priekšlikums atbilst Savienības starptautiskās tirdzniecības politikai, jo tas nav diskriminējošs pret pusēm no trešām valstīm, kuras arī varētu izvēlēties piemērot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus, ja vien viena no līguma pusēm nodarbojas ar uzņēmējdarbību kādā dalībvalstī.

Šis priekšlikums neietekmē turpmākās Komisijas iniciatīvas attiecībā uz atbildību par Līguma par Eiropas Savienības darbību pārkāpumiem, piemēram, saistībā ar konkurences noteikumiem.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMA REZULTĀTI

- Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Publicējot Zaļo grāmatu, Komisija sāka plašu sabiedrisko apspriešanos, kas noslēdzās 2011. gada 31. janvārī. Apspriešanās ietvaros, kas notika, balstoties uz Zaļo grāmatu, Komisija saņēma 320 atbildes no visām ieinteresēto personu kategorijām visā Savienībā. Daudzi respondenti par vērtīgu atzina 1. risinājumu (ekspertu grupas darba rezultātu publicēšanu) un 2. risinājumu (instrumentu kopumu Savienības likumdevējam). 4. risinājums (Eiropas līgumtiesību izvēles instruments) vai nu viens pats vai kopā ar instrumentu kopumu guva atbalstu no vairākām dalībvalstīm, kā arī citām ieinteresētām personām ar nosacījumu, ka tas izpilda dažus kritērijus, piemēram, tajā ir augsts patērētāju aizsardzības līmenis un noteikumi ir skaidri un viegli uztverami. Vienas no galvenajām ieinteresēto personu atbildēs uz Zaļo grāmatu paustajām bažām saistījās ar neskaidrību attiecībā uz iespējamā Eiropas līgumtiesību instrumenta materiālo saturu. Komisija to risināja, dodot ieinteresētajām personām iespēju sniegt komentārus par ekspertu grupas veikto priekšizpēti par Eiropas līgumtiesību aktu.

Atbildēs uz Zaļo grāmatu tika paustas arī vēlmes attiecībā uz instrumenta materiālo jomu. Tā rezultātā priekšlikumā galvenā uzmanība ir veltīta preču pirkuma līgumiem.

Ar 2010. gada 26. aprīļa lēmumu¹⁴ Komisija izveidoja Eiropas līgumtiesību ekspertu grupu. Šīs grupas uzdevums bija veikt priekšizpēti par iespējamu turpmāku Eiropas līgumtiesību instrumentu, aptverot galvenos aspektus, kas praksē rodas pārrobežu darījumos.

2010. gada septembrī tika izveidota galveno ieinteresēto personu grupa (kuras sastāvā bija uzņēmumu un patērētāju apvienības, banku un apdrošināšanas nozares pārstāvji un advokātu un notāru profesiju pārstāvji) nolūkā dot praktisku ieguldījumu ekspertu grupas izpētē par priekšizpētes ietvaros izstrādāto noteikumu praktisko pielietojamību. Priekšizpētes ziņojums tika publicēts 2011. gada 3. maijā, un neoficiāla apspriešanās notika līdz 2011. gada 1. jūlijam.

- Ietekmes novērtējums

¹³ OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.

¹⁴ OV L 105, 27.4.2010., 109. lpp.

Ietekmes novērtējumā (IN) tika vērtēti septiņi Zaļajā grāmatā izklāstītie politikas risinājumi, IN ziņojumā ietverts pilns šo risinājumu apraksts un novērtējums.

Šie risinājumi bija pamatscenārijs (politikā izmaiņas netiek veiktas), instrumentu kopums likumdevējam, ieteikums par Vienotiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem, regula, ar ko izveido Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus, kam ir izvēles raksturs, direktīva par obligātiem Vienotiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem (pilnīga vai minimuma saskaņošana), regula, ar ko izveido Eiropas līgumtiesības un regula, ar ko izveido Eiropas civill kodeksu.

Veicot šo risinājumu salīdzinošu analīzi, IN ziņojumā tika izdarīts secinājums, ka politikas mērķiem atbilstu tādi risinājumi kā vienots līgumtiesību regulējums, kam ir izvēles raksturs, pilnīgas saskaņošanas direktīva un regula, ar kuru izveido obligātu vienotu līgumtiesību regulējumu. Kaut arī pēdējie divi risinājumi ievērojami samazinātu darījumu izmaksas tirgotājiem un radītu mazāk sarežģītu tiesisko vidi tiem, kas vēlas veikt pārrobežu tirdzniecību, šie risinājumi arī radītu būtisku slogu tirgotājiem, jo arī tiem, kas veic vienīgi iekšzemes tirdzniecību, būtu nepieciešams pielāgoties jaunajam tiesiskajam regulējumam. Salīdzinot ar vienoto līgumtiesību regulējumu, kam ir izvēles raksturs, īpaši ievērojamas būtu izmaksas saistībā ar iepazīšanos ar jauno obligāto likumu, jo tās skartu visus tirgotājus. Savukārt vienots līgumtiesību regulējums, kam ir izvēles raksturs, radītu tikai vienreizējas izmaksas tiem tirgotājiem, kas vēlas to izmantot pārrobežu tirdzniecībā. Tādēļ par samērīgāko darbību tika atzīts vienots līgumtiesību regulējums, kam ir izvēles raksturs, jo tas samazinātu darījumu izmaksas, ar ko saskaras tirgotāji, kas eksportē uz vairākām dalībvalstīm, un radītu patērētājiem lielāku produktu izvēli par zemāku cenu. Vienlaikus tas arī paaugstinātu patērētāju aizsardzības līmeni, kas tiek nodrošināts patērētājiem, kas veic pārrobežu pirkumus, tādējādi radot pašāvību, jo viņiem būtu vienāds tiesību kopums visā Savienībā.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

- Ierosinātās rīcības kopsavilkums

Ar priekšlikumu paredzēts izveidot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus. Ar tiem tiek saskaņotas dalībvalstu līgumtiesības, nevis grozot esošās valstu līgumtiesības, bet gan izveidojot katras dalībvalsts tiesību ietvaros otru līgumtiesību regulējumu tiem līgumiem, kas ietilpst to piemērošanas jomā, kas ir identisks visā Eiropas Savienībā un pastāvēs līdzās jau esošajiem valstu līgumtiesību noteikumiem. Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi pārrobežu līgumam tiks piemēroti uz brīvprātības pamata, pusēm skaidri paužot piekrišanu.

- Juridiskais pamats

Priekšlikums ir pamatots ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 114. pantu.

Priekšlikumā sniegts viens vienots pilnībā saskaņotu līgumtiesību noteikumu kopums, ietverot patērētāju aizsardzības noteikumus, Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu veidā, ko jāuzskata par otru līgumtiesību regulējumu katras dalībvalsts tiesību ietvaros, kas pieejams pārrobežu darījumos, ar nosacījumu, ka par to ir spēkā pušu vienošanās. Šāda vienošanās nav, un to nedrīkst jaukt ar piemērojamo tiesību izvēli starptautisko privāttiesību noteikumu izpratnē. Tā vietā šī izvēle tiek veikta valsts tiesību ietvaros, kas ir piemērojamas saskaņā ar starptautisko privāttiesību noteikumiem.

Šā risinājuma mērķis ir iekšējā tirgus izveide un darbība. Tādējādi tiktu likvidēti šķēršļi pamattiesību īstenošanai, kurus rada atšķirības valstu tiesību aktos, jo īpaši darījumu papildu izmaksas un juridiskā sarežģītība, ar ko saskaras tirgotāji, slēdzot pārrobežu darījumus, kā arī pārlicēbas trūkums par savām tiesībām, ko izjūt patērētāji veicot pirkumu citā ES valstī – tam visam ir tieša ietekme uz iekšējā tirgus izveidi un darbību un tas ierobežo konkurenci.

Saskaņā ar LESD 114. panta 3. punktu Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi nodrošinātu patērētāju aizsardzības augstāku līmeni, izveidojot paši savu obligāto noteikumu kopumu, ar kuriem tiktu saglabāts vai uzlabots aizsardzības līmenis, kādu patērētāji bauda saskaņā ar pašreizējām ES patērētāju tiesībām.

- Subsidiaritātes princips

Priekšlikums ir saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas noteikts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. pantā.

Priekšlikuma mērķim, proti, palīdzēt uzlabot iekšējā tirgus darbību, padarot pieejamu brīvprātīgi izmantojamu vienotu līgumtiesību noteikumu kopumu, skaidri piemīt pārrobežu dimensija, un to nevar pietiekami sasniegt dalībvalstis savu valsts sistēmu ietvaros.

Tikmēr, kamēr valstu līgumtiesību jomas tiesību aktu atšķirības aizvien rada ievērojamas darījumu papildu izmaksas pārrobežu darījumos, nevar pilnībā sasniegt mērķi izveidot iekšējo tirgu, veicinot pārrobežu tirdzniecības paplašināšanos tirgotājiem un pārrobežu iepirkšanās paplašināšanos patērētājiem.

Pieņemot nesaskaņotus pasākumus valsts līmenī, dalībvalstis nespēs novērst darījumu papildu izmaksas un tiesisko sarežģītību, kas izriet no valstu līgumtiesību aktu atšķirībām, ar kurām pārrobežu tirdzniecībā ES saskaras tirgotāji. Patērētājiem joprojām būs mazāka izvēle un ierobežota piekļuve produktiem no citām dalībvalstīm. Viņiem arī nebūs palāvības, kas izriet no savu tiesību pārzināšanas.

Priekšlikuma mērķi tādējādi labāk varētu sasniegt ar darbību Savienības mērogā saskaņā ar subsidiaritātes principu. Savienība ir vispiemērotākajā situācijā, lai tiesiskās sadrumstalotības problēmām pievērstos ar līgumtiesību jomā veiktu pasākumu, ar kuru tiek tuvināti noteikumi, ko piemēro pārrobežu darījumiem. Turklāt, tā kā tirgus tendences attīstās un liek dalībvalstīm rīkoties atsevišķi, piemēram, regulējot pieaugošo digitālā satura tirgu, sagaidāms, ka palielināsies regulējuma atšķirības, bet tas izraisīs lielākas darījumu izmaksas un nepilnības patērētāju aizsardzībā.

- Proporcionalitātes princips

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu, kas noteikts LES 5. pantā.

Priekšlikuma darbības joma attiecas tikai uz tiem aspektiem, kuri patiešām sagādā problēmas pārrobežu darījumos, un tā neattiecas uz aspektiem, kurus vislabāk risina ar valstu tiesību aktiem. Attiecībā uz materiālo darbības jomu priekšlikumā ir ietverti noteikumi, kas regulē pušu tiesības un pienākumus līguma darbības laikā, bet tas neskar, piemēram, noteikumus par pārstāvību, par kuriem tiesāšanās ir mazāk iespējama. Attiecībā uz teritoriālo darbības jomu priekšlikums attiecas uz pārrobežu situācijām, kurās rodas problēmas saistībā ar darījumu papildu izmaksām un juridisko sarežģītību. Visbeidzot, priekšlikuma darbības joma attiecībā uz personām tiek attiecināta vienīgi uz darījumiem, kuros galvenokārt tiek konstatētas iekšējā

tirgus problēmas, t.i., uz attiecībām starp uzņēmumiem, kurās vismaz viena no pusēm ir MVU, un uz attiecībām starp uzņēmumiem un patērētājiem. Līgumi, kas noslēgti starp privātām personām, un līgumi starp tirgotājiem, no kuriem neviens nav MVU, nav aptverti, jo nevar pierādīt nepieciešamību rīkoties attiecībā uz šiem pārrobežu līgumu veidiem. Regulā dalībvalstīm doti divi izvēles risinājumi, proti, vai ļaut pusēm izmantot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus iekšzemes darījumos un līgumos, kas noslēgti starp tirgotājiem, no kuriem neviens nav MVU.

Priekšlikums ir samērīga rīcība, salīdzinot ar citiem analizētajiem iespējamajiem risinājumiem, jo Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi ir izvēles un tiem ir brīvprātīgs raksturs. Tas nozīmē, ka to piemērošana ir atkarīga no līguma pušu vienošanās, ja kopīgi tiek atzīts, ka tas ir izdevīgi konkrētajā pārrobežu darījumā. Fakts, ka Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi ir izvēles noteikumu kopums, kas piemērojami tikai pārrobežu lietās, nozīmē arī to, ka tādējādi var mazināt šķēršļus pārrobežu tirdzniecībai, neskarot dziļi iesakņojušās valstu tiesību sistēmas un tradīcijas. Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi būs izvēles regulējums papildus jau esošajiem līgumtiesību noteikumiem, taču tos neaizstājot. Tādējādi šis likumdošanas pasākumus paredz tikai to, kas nepieciešams, lai radītu papildu iespējas tirgotājiem un patērētājiem vienotā tirgū.

- Juridisko instrumentu izvēle

Šai iniciatīvai izvēlētais instruments ir regula, ar kuru izveido Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus, kuriem ir izvēles raksturs.

Nesaistošs akts, piemēram, instrumentu kopums ES likumdevējam vai dalībvalstīm adresēts ieteikums, nenasniegtu mērķi uzlabot iekšējā tirgus izveidi un darbību. Direktīva vai regula, ar kuru valstu tiesību aktus aizstāj ar Eiropas līgumtiesību aktu, kuram nav izvēles rakstura, būtu pārmērīgs risinājums, jo tas liktu iekšzemes tirgotājiem, kas nevēlas veikt pārrobežu tirdzniecību, uzņemties izmaksas, kuras neatsvērtu izmaksu ietaupījumi, kas rodas vienīgi tad, ja tiek veikti pārrobežu darījumi. Turklāt direktīva, ar ko izveido minimuma standartus Eiropas līgumtiesību aktam, kuram nav izvēles rakstura, nebūtu piemērota, jo ar to nenasniegtu tādu tiesisko noteiktību un vienādības pakāpi, kāda nepieciešama, lai samazinātu darījumu izmaksas.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Pēc priekšlikuma pieņemšanas Komisija izveidos datubāzi informācijas apmaiņai par galīgajiem spriedumiem saistībā ar Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem vai citiem regulas noteikumiem, kā arī par attiecīgiem Eiropas Savienības Tiesas spriedumiem. Paredzams, ka ar šo datubāzi saistītās izmaksas pieaugs, pieaugot pieejamo galīgo spriedumu skaitam. Tajā pašā laikā Komisija rīkos mācības juridisko profesiju pārstāvjiem, kas izmanto Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus¹⁵. Paredzams, ka ar laiku, izplatoties zināšanās par to, kā darbojas Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi, minētās izmaksas samazināsies.

¹⁵ Komisijas paziņojums "Uzticēšanās veidošana tiesiskumam ES mērogā: Eiropas tiesiskās apmācības jauna dimensija", COM (2011) galīgā redakcija, 13.9.2011.

5. PAPILDU INFORMĀCIJA

- Vienkāršošana

Priekšlikuma par otru līgumtiesību regulējumu, kam ir izvēles raksturs, priekšrocība ir tā, ka tas, neaizstājot dalībvalstu līgumtiesību aktus, ļauj pusēm izmantot visā ES vienotu līgumtiesību noteikumu kopumu. Šim patstāvīgajam, vienotajam noteikumu kopumam piemīt potenciāls sniegt pusēm risinājumu visbūtiskākajām problēmām, kas varētu rasties pārrobežu situācijās saistībā ar līgumtiesībām. Tādēļ tirgotājiem šis risinājums novērstu nepieciešamību noskaidrot dažādu valstu tiesības. Lai palīdzētu patērētājiem izprast savas tiesības Vienotajos Eiropas tirdzniecības noteikumos, viņiem tiktu izsniegts standarta informācijas paziņojums, kurā viņi tiktu informēti par savām tiesībām.

Visbeidzot, priekšlikumam piemīt potenciāls nodrošināt ES tiesību aktu turpmāku saskaņotību citās politikas jomās saistībā ar līgumtiesībām.

- Pārskatīšanas klauzula

Priekšlikumā paredzēts Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu vai citu regulas noteikumu piemērošanu pārskatīt 5 gadus pēc tās piemērošanas sākuma, cita starpā ņemot vērā nepieciešamību paplašināt tās piemērošanas jomu attiecībā uz līgumiem starp uzņēmējiem, tirgus un tehnoloģijas attīstību attiecībā uz digitālo saturu un turpmāko Savienības *acquis* attīstību. Šai nolūkā Komisija Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai iesniegs ziņojumu, kuram vajadzības gadījumā pievienos priekšlikumus regulas grozījumiem.

- Eiropas Ekonomikas zona

Tā kā ierosinātā regula ir nozīmīga EEZ, tās piemērošanas joma būtu jāpaplašina, ietverot tajā EEZ.

- Priekšlikuma skaidrojums

Priekšlikumam ir trīs galvenās daļas: regula, regulas I pielikums, kurā ietverti līgumtiesību noteikumi (Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi) un II pielikums, kurā ietverts standarta informācijas paziņojums.

A. Regula

1. *pantā* izklāstīts ierosinātās regulas mērķis un priekšmets.

2. *pantā* ietverts regulā lietoto terminu definīciju saraksts. Dažas definīcijas jau ir ietvertas attiecīgajā *acquis*, bet citas ir jēdzieni, kas šeit tiek definēti pirmoreiz.

3. *pantā* izskaidrots līgumtiesību noteikumu izvēles raksturs pārrobežu preču pirkuma līgumos, līgumos par digitālā satura piegādi un saistīto pakalpojumu sniegšanu.

4. *pantā* ir noteikta regulas teritoriālā piemērošanas joma, to attiecinot tikai uz pārrobežu līgumiem.

5. *pantā* noteikta materiālā piemērošanas joma attiecībā uz preču pirkuma līgumiem un līgumiem par digitālā satura piegādi un saistītajiem pakalpojumiem, piemēram, uzstādīšanu un remontu.

6. *pantā* no piemērošanas jomas tiek izslēgti jaukti līgumi un līgumi, kuros samaksa notiek pa daļām.

7. *pantā* aprakstīta piemērojamība personām, aptverot līgumus starp uzņēmumu un patērētāju un tos līgumus starp uzņēmumiem, kuros vismaz viena puse ir MVU.

8. *pantā* paskaidrots, ka Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izvēlei, nepieciešama abu pušu piekrišana. Līgumos starp uzņēmumu un patērētāju Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izvēle ir spēkā tikai tad, ja patērētāja piekrišana ir sniegta skaidra izteikuma veidā, kas ir nodalīts no izteikuma par piekrišanu noslēgt līgumu.

9. *pantā* ir ietvertas vairākas prasības sniegt informāciju par Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem līgumos starp tirgotāju un patērētāju. Proti, patērētāji saņem informatīvo paziņojumu, kas ietverts II pielikumā.

10. *pantā* dalībvalstīm uzlikts pienākums nodrošināt, ka tiek noteiktas sankcijas, ja tirgotāji neievēro īpašās 8. un 9. *pantā* paredzētās prasības.

11. *pantā* paskaidrots, ka tad, ja pušu vienošanās par Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izmantošanu līgumam ir spēkā, līgumā ietvertajiem jautājumiem piemēro tikai šos noteikumus un attiecīgi nekādi citi valsts noteikumi to piemērošanas jomā ietilpstošajiem jautājumiem nav piemērojami. Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izvēlei ir atpakaļejoša ietekme, aptverot pienākumu sniegt informāciju pirms līguma noslēgšanas un tiesiskās aizsardzības līdzekļus šā pienākuma neizpildes gadījumā.

12. *pantā* precizēts, ka šī regula neskar informācijas sniegšanas pienākumus, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīvā 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū¹⁶.

13. *pantā* dalībvalstīm sniegta iespēja pieņemt tiesību aktus, ar ko Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi kļūst pieejami pusēm izmantošanai iekšzemes darījumos un līgumos starp tirgotājiem, no kuriem neviens nav MVU.

14. *pantā* dalībvalstīm tiek prasīts paziņot valstu tiesu galīgos spriedumus, kuros interpretēti Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi vai kāds cits regulas noteikums. Komisija veidos datubāzi par šādiem spriedumiem.

15. *pantā* ietverta pārskatīšanas klauzula.

16. *pantā* paredzēts, ka šī regula stāties spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

B. I pielikums

I pielikumā ir ietverts Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu teksts.

¹⁶ OV L 376, 27.12.2006., 36. lpp.

I daļā “Ievada noteikumi” ir ietverti līgumtiesību vispārīgie principi, kuri darījumos jāievēro visām pusēm, piemēram, laba ticība un godprātība darījumos. Līguma slēgšanas brīvības princips arī nodrošina, ka, ja vien nav skaidri norādīts, ka noteikumi ir imperatīvi, kā piemēram, patērētāju aizsardzības noteikumi, puses var izmantot noteikumus, kas atšķiras no Vienotajos Eiropas tirdzniecības noteikumos ietvertajiem.

II daļā „Saistoša līguma sagatavošana” ir ietverti noteikumi par pušu tiesībām saņemt informāciju pirms līguma noslēgšanas, kā arī noteikumi par to, kā jāslēdz līgumi starp divām pusēm. Šajā daļā ir ietverti arī īpaši noteikumi, kas patērētājam dod atteikuma tiesības distances līgumos un ārpus uzņēmuma telpām noslēgtos līgumos. Visbeidzot, tajā ietverti noteikumi par atkāpšanos no līguma maldības, krāpšanas, draudu vai negodīgas izmantošanas gadījumā.

III daļā “Līgumā ietvertā izvērtēšana” ir ietverti vispārīgi noteikumi par to, kā šaubu gadījumā jāinterpretē līguma noteikumi. Tajā ietverti arī noteikumi par līguma saturu un tiesiskajām sekām, kā arī par to, kādi līguma noteikumi var būt negodīgi un tāpēc spēkā neesoši.

IV daļā “Pirkuma līguma pušu saistības un tiesību aizsardzības līdzekļi” ir sīki aplūkoti pirkuma līgumu un līgumu par digitālā satura piegādi īpašie noteikumi, kas ietver pārdevēja un pircēja saistības. Šajā daļā ir ietverti arī noteikumi par tiesību aizsardzības līdzekļiem gadījumos, kad pircēji un pārdevēji nepilda savas saistības.

V daļa “Saistīto pakalpojumu līguma pušu saistības un tiesību aizsardzības līdzekļi” attiecas uz gadījumiem, kad pārdevējs ciešā saistībā ar preču pirkuma līgumu vai digitālā satura piegādes līgumu sniedz dažus pakalpojumus, piemēram, uzstādīšanu, remontu vai apkopi. Šajā daļā ir paskaidrots, kādi īpašie noteikumi ir piemērojami šādā situācijā, jo īpaši, kādas ir pušu tiesības un pienākumi saskaņā ar šādiem līgumiem.

VI daļā “Zaudējumu atlīdzība un procenti” ir ietverti papildu vienoti noteikumi par zaudējumu atlīdzību un nokavējuma procentiem.

VII daļā “Atlīdzināšana” paskaidroti noteikumi, kas piemērojami attiecībā uz to, kas jāatdod, ja atkāpjas no līguma vai izbeidz līgumu.

VIII daļā “Noilgums” noteikta laika ietekme uz līgumisko tiesību īstenošanu.

1. papildinājumā ietverts Paraugs norādījumiem par atteikumu, ko tirgotājs sniedz patērētājam pirms distances līguma noslēgšanas vai pirms līguma noslēgšanas ārpus uzņēmuma telpām, savukārt *2. papildinājumā* ietverts Atteikuma veidlapas paraugs.

C. II pielikums.

II pielikumā ietverts standarta informācijas paziņojums par Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem, ko tirgotājs sniedz patērētājam pirms ir panākta vienošanās par Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izmantošanu.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc tiesību akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹⁷,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu¹⁸,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Vēl joprojām pastāv būtiski šķēršļi pārrobežu ekonomiskai aktivitātei, kuri liedz pilnībā izmantot iekšējā tirgus potenciālu izaugsmei un darba vietu radīšanai. Pašlaik tikai viens no desmit tirgotājiem Savienībā tirgotājiem eksportē preces Savienības ietvaros, un vairums no tiem eksportē tikai uz nedaudzām dalībvalstīm. Starp šķēršļiem pārrobežu tirdzniecībai, tai skaitā nodokļu tiesībām, administratīvajiem noteikumiem, grūtībām saistībā ar piegādi, valodu un kultūru, tirgotāji uzskata, ka grūtības saistībā ar ārvalstu tiesību normu noskaidrošanu ir viens no būtiskākajiem šķēršļiem gan darījumos starp uzņēmumiem un patērētājiem, gan darījumos starp uzņēmumiem. Tā rezultātā cieš patērētāji, jo ir ierobežota piekļuve precēm. Atšķirīgās valstu līgumtiesības tādējādi kavē pamatbrīvību īstenošanu, piemēram, preču un pakalpojumu brīvu apriti, un ir šķērslis iekšējā tirgus darbībai un izveides turpināšanai. Tās arī ierobežo konkurenci, jo īpaši mazāko dalībvalstu tirgos.
- (2) Līgumi ir neatsverams juridisks instruments, kas ir katra saimnieciska darījuma pamatā. Tomēr nepieciešamība konstatēt piemērojamos tiesību aktus vai vienoties par tiem, iegūt informāciju par piemērojamo ārvalstu tiesību aktu normām, kas bieži ietver tulkošanu, saņemt juridiskas konsultācijas, lai iepazītos ar ārvalstu tiesību aktu saturu, un pielāgot līgumus dažādu valstu tiesībām, kas var būt piemērojamas pārrobežu darījumos, padara pārrobežu tirdzniecību sarežģītāku un dārgāku salīdzinājumā ar iekšzemes tirdzniecību. Ar līgumtiesībām saistītie šķēršļi ir viens no būtiskākajiem

¹⁷ OJ C , , lpp.

¹⁸ OJ C , , lpp.

faktoriem, kas attur vērā ņemamu skaitu uz eksportu orientētu tirgotāju no pārrobežu tirdzniecības uzsākšanas vai darbības paplašināšanas, aptverot vairāk dalībvalstu. To kavējošais efekts ir īpaši spēcīgs attiecībā uz maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), kuriem izmaksas, kas saistītas ar darbības uzsākšanu vairākos ārvalstu tirgos, ir īpaši augstas attiecībā pret to apgrozījumu. Tādējādi tirgotāji zaudē iespēju samazināt izmaksas, ko tie varētu iegūt, ja būtu iespējams tirgot preces un sniegt pakalpojumus, pamatojoties uz vienotām līgumtiesībām, kas būtu piemērojamas visiem viņu pārrobežu darījumiem, un tiešsaistes vidē – izmantojot vienu tīmekļa vietni.

- (3) Ar līgumtiesībām saistītās darījumu izmaksas, kuru apmērs ir izrādījies visai ievērojams, un juridiskie šķēršļi, kas izriet no atšķirībām starp imperatīvajiem valstu noteikumiem patērētāju aizsardzības jomā, tieši ietekmē iekšējā tirgus darbību saistībā ar darījumiem starp uzņēmumiem un patērētājiem. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regulas (EK) Nr. 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Regula (EK) Nr. 593/2008)¹⁹, 6. pantu visos gadījumos, kuros tirgotājs veic darbību, kas vērsta uz patērētājiem citā dalībvalstī, ir piemērojami tās dalībvalsts patērētāju aizsardzības noteikumi, kurā atrodas patērētāja pastāvīgā mītnesvieta, kuri sniedz augstāku aizsardzības līmeni un no kuriem saskaņā ar šīs dalībvalsts tiesībām nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties, pat ja puses ir izvēlējušās citas piemērojamās tiesības. Tāpēc tirgotājiem ir jau iepriekš jānoskaidro, vai patērētāju aizsardzības tiesības sniedz augstāku aizsardzības līmeni un jānodrošina, lai viņu līgumi atbilstu šo tiesību prasībām. Turklāt, nodarbojoties ar e-komerciju, tīmekļa vietņu pielāgošana, lai tās atspoguļotu piemērojamo ārvalstu patērētāju tiesību imperatīvos noteikumus, ir saistīta ar papildu izdevumiem. Patērētāju tiesību saskaņošana Savienības līmenī ir noteiktā mērā tuvinājusi tiesību normas atsevišķās jomās. Tomēr saglabājas būtiskas atšķirības starp dalībvalstu tiesību aktiem: līdz šim veiktā saskaņošana atstāj dalībvalstīm plašas iespējas izvēlēties, kā ievērot Savienības tiesību aktu noteikumus, un noteikt līmeni, kādā patērētāju tiesības tiek aizsargātas.
- (4) Ar līgumtiesībām saistītie šķēršļi, kas liedz tirgotājiem pilnībā izmantot iekšējā tirgus potenciālu, nelabvēlīgi ietekmē arī patērētājus. Mazāk pārrobežu tirdzniecības nozīmē arī mazāk importa un mazāk konkurences. Patērētājus var nelabvēlīgi ietekmēt ierobežota preču izvēle par augstākām cenām gan tādēļ, ka mazāk ārvalstu tirgotāju tiem tieši piedāvā savas preces un pakalpojumus, gan netieši – jo ir ierobežota pārrobežu tirdzniecība starp uzņēmumiem vairumtirdzniecības līmenī. Lai gan pārrobežu iepirkšanās varētu sniegt būtiskas ekonomiskas priekšrocības vairāk un labāku piedāvājumu veidā, daudzi patērētāji arī atturas no pārrobežu iepirkšanās, jo viņiem trūkst skaidrības par savām patērētāju tiesībām. Vienas no būtiskākajām patērētāju rūpēm ir saistītas ar līgumtiesībām, piemēram, vai viņi būtu pietiekami aizsargāti gadījumā, ja tiktu iegādātas preces ar trūkumiem. Rezultātā ievērojams skaits patērētāju labāk izvēlas iepirkties savā valstī, kaut arī tas var nozīmēt mazāku izvēli un augstākas cenas.
- (5) Turklāt tie patērētāji, kas vēlas gūt labumu no cenu atšķirībām dažādās dalībvalstīs, veicot iepirkumus citā dalībvalstī, bieži tiek kavēti, jo tirgotājs atsakās pārdot. Lai gan e-komercija ir krietni atvieglējusi piedāvājuma meklējumus, kā arī cenu un citu nosacījumu salīdzināšanu neatkarīgi no tā, kurā valstī tirgotājs nodarbojas ar

¹⁹ OV L 177, 4.7.2008., 6. lpp.

uzņēmējdarbību, tirgotāji, kas izvairās no pārrobežu tirdzniecības, bieži atsaka ārvalstu patērētāju pasūtījumus.

- (6) Atšķirības valstu līgumtiesībās tādējādi ir šķēršļi, kas liedz patērētājiem un tirgotājiem izmantot iekšējā tirgus priekšrocības. Minētie ar līgumtiesībām saistītie šķēršļi ievērojami samazinātos, ja līgumus varētu balstīt uz vienu vienotu noteikumu kopumu neatkarīgi no tā, kur atrodas līgumslēdzēju mītnesvieta. Šādam vienotam līgumtiesību noteikumu kopumam būtu pilnībā jāaptver viss līguma eksistences cikls, un tādējādi tajā būtu jāietver jomas, kas ir vissvarīgākās, slēdzot līgumu. Turklāt tajā būtu jāietver pilnībā saskaņoti patērētāju aizsardzības noteikumi.
- (7) Atšķirības starp valstu līgumtiesībām un to ietekme uz pārrobežu tirdzniecību ierobežo arī konkurenci. Zema pārrobežu tirdzniecības aktivitāte nozīmē samazinātu konkurenci, un tirgotājiem trūkst stimulu kļūt inovatīvākiem un uzlabot produktu kvalitāti vai samazināt cenas. Jo īpaši mazākās dalībvalstīs ar ierobežotāku vietējo konkurentu skaitu, ārvalstu tirgotāju lēmums atturēties no darbības šo dalībvalstu tirgos izmaksu un sarežģītības dēļ, var ierobežot konkurenci, atstājot jūtamu ietekmi uz piedāvājuma un pieejamo produktu cenu līmeņiem. Turklāt šķēršļi pārrobežu tirdzniecībai var apgrūtināt konkurenci starp MVU un lielākiem uzņēmumiem. Ņemot vērā darījumu izmaksu būtisko apmēru attiecībā pret apgrozījumu, ir daudz ticamāk, ka MVU neuzsāks uzņēmējdarbību ārvalstu tirgū, salīdzinot ar lielāku uzņēmumu, kas ir tā konkurents.
- (8) Lai pārvarētu šos ar līgumtiesībām saistītos šķēršļus, pusēm būtu jābūt iespējai vienoties, ka viņu līgumus regulē viens vienots līgumtiesību noteikumu kopums, kam ir vienāda nozīme un ko vienādi interpretē visās dalībvalstīs, proti, Vienotie tirdzniecības noteikumi. Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem būtu jāsniedz papildu iespēja, kas palielina pusēm pieejamo izvēli, un tiem būtu jābūt pieejamiem visos gadījumos, kad puses kopīgi nolemj, ka to izmantošana varētu palīdzēt atvieglot pārrobežu tirdzniecību un mazināt darījumu izmaksas un alternatīvās izmaksas, kā arī citus ar līgumtiesībām saistītos šķēršļus pārrobežu tirdzniecībai. Tiem būtu jākļūst par līgumtiesisku attiecību pamatu tikai, ja abas puses kopīgi izlemj tos izmantot.
- (9) Ar šo regulu izveido Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus. Ar tiem tiek saskaņotas dalībvalstu līgumtiesības, nevis grozot esošās valstu līgumtiesības, bet gan izveidojot katras dalībvalsts tiesību ietvaros otru līgumtiesību regulējumu tiem līgumiem, kas ietilpst to piemērošanas jomā. Šim otrajam regulējumam būtu jābūt identiskam visā Savienībā un būtu jāpastāv līdzās jau esošajām valstu līgumtiesībām. Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi pārrobežu līgumam būtu jāpiemēro uz brīvprātības pamata, pusēm skaidri paužot piekrišanu.
- (10) Vienošanās izmantot Vienotos tirdzniecības noteikumus būtu izvēle, ko izdara attiecīgo valsts tiesību ietvaros, kas piemērojamas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 593/2008, vai attiecībā uz informācijas sniegšanas pienākumu pirms līguma noslēgšanas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 11. jūlija Regulu (EK) Nr. 864/2007 par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām (Regula (EK) Nr. 864/2007)²⁰, vai saskaņā ar jebkurām citām attiecīgām kolīziju normām. Šāda vienošanās nedrīkstētu būt, un to nedrīkst jaukt ar piemērojamo tiesību

²⁰

OV L 199, 31.7.2007., 40. lpp.

izvēli starptautisko privāttiesību noteikumu izpratnē un tai nebūtu jāskar šie starptautisko privāttiesību noteikumi. Ar šo regulu tādējādi netiks skartas spēkā esošās kolīziju normas.

- (11) Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem būtu jāietver pilnīgi saskaņotu patērētāju tiesību aizsardzības imperatīvo noteikumu kopums. Saskaņā ar Līguma 114. panta 3. punktu šiem noteikumiem būtu jānodrošina augsts patērētāju tiesību aizsardzības līmenis, lai uzlabotu patērētāju uzticēšanos Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem, tādējādi sniedzot viņiem stimulu slēgt pārrobežu līgumus uz šo noteikumu pamata. Noteikumiem jā saglabā vai jā uzlabo tiesību aizsardzības līmenis, kas patērētājiem ir nodrošināts Savienības patērētāju aizsardzības tiesībās.
- (12) Tā kā Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi ietver visu pilnībā saskaņotu patērētāju aizsardzības imperatīvo noteikumu kopumu, gadījumos, kad puses būs izvēlējušās izmantot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus, šajā jomā nebūs nekādu atšķirību dalībvalstu tiesību starpā. Tādējādi Regulas (EK) Nr. 593/2008 6. panta 2. punktam, kas balstīts uz pieņēmumu, ka patērētāju aizsardzības līmenis dalībvalstīs ir dažāds, nav praktiskas nozīmes attiecībā uz jautājumiem, ko regulē Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi.
- (13) Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi būtu jā dara pieejami izmantošanai pārrobežu līgumos, jo šajā kontekstā atšķirības starp valstu tiesību aktiem rada sarežģītību un papildu izmaksas, kā arī attur puses no līgumtiesisku attiecību nodibināšanas. Līguma pārrobežu raksturs attiecībā uz līgumiem, kas tiek slēgti starp uzņēmumiem, būtu jā nosaka, balstoties uz pušu pastāvīgo mītnesvietu. Līgumā starp uzņēmumu un patērētāju prasībai par pārrobežu elementu būtu jābūt izpildītai, ja patērētāja norādītā vispārīgā adrese, preču piegādes adrese vai patērētāja norādītā rēķina adrese ir kādā dalībvalstī, bet ārpus valsts, kurā ir tirgotāja pastāvīgā mītnesvieta.
- (14) Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izmantošanai nevajadzētu būt ierobežotai tikai attiecībā uz pārrobežu situācijām, kurās ir iesaistītas vienīgi dalībvalstis, tiem būtu arī jābūt pieejamiem, lai veicinātu tirdzniecību starp dalībvalstīm un trešām valstīm. Gadījumos, kad ir iesaistīti patērētāji no trešām valstīm, uz vienošanos par Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izmantošanu, kas šiem patērētājiem nozīmētu ārvalstu tiesību izvēli, būtu jāattiecinā piemērojamās kolīziju normas.
- (15) Tirgotāji, kas iesaistīti gan iekšzemes, gan pārrobežu tirdzniecības darījumos, var arī uzskatīt par lietderīgu izmantot vienu vienotu līgumu visiem darījumiem. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāpiešķir brīvība izlemt, vai ļaut pusēm izmantot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus līgumslēdzējiem vienas valsts ietvaros.
- (16) Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem būtu jābūt jo īpaši pieejamiem attiecībā uz kustamu preču pārdošanu, tostarp arī tad, ja šīs preces vēl tiks izgatavotas vai saražotas, jo šis ir ekonomiski vissvarīgākais līguma veids, kam var būt īpašs potenciāls pārrobežu tirdzniecības izaugsmes palielināšanai, jo īpaši e-komercijā.
- (17) Lai atspoguļotu digitālās ekonomikas pieaugošo nozīmi, Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu piemērošanas jomā būtu jāietilpst arī līgumiem par digitālā satura piegādi. Digitāla satura nosūtīšana saglabāšanai, apstrāde vai piekļuve tam un atkārtota lietošana, piemēram, mūzikas lejupielāde, ir strauji augusi, un tai ir liels turpmākās izaugsmes potenciāls, tomēr tā vēl joprojām ir saistīta ar būtiskām juridiskajām

atšķirībām un būtisku nedrošības līmeni. Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem tāpēc būtu jāaptver digitālā satura piegāde neatkarīgi no tā, vai šo saturu piegādā uz materiāla datu nesēja.

- (18) Digitālo saturu bieži piegādā nevis apmaiņā pret cenas samaksu, bet gan kombinācijā ar atsevišķi apmaksātām precēm vai pakalpojumiem, saistībā ar nemonētāru atlīdzību, piemēram, piekļuves piešķiršanu personiskajiem datiem, vai par velti mārketinga stratēģijas kontekstā, balstoties uz cerībām, ka patērētājs iegādāsies papildu digitālo saturu vai sarežģītāku digitālo saturu vēlākā posmā. Ņemot vērā šo īpašo tirgus struktūru un faktu, ka sniegtā digitālā satura trūkumi var aizskart patērētāju intereses neatkarīgi no nosacījumiem, kuros tas ir sniegts, Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu pieejamībai nevajadzētu būt atkarīgai no tā, vai par attiecīgo digitālo saturu ir samaksāta noteikta cena.
- (19) Lai maksimāli palielinātu Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu pievienoto vērtību to materiālās piemērošanas jomai būtu jāietver arī atsevišķi pakalpojumi, ko sniedz pārdevējs un kuri ir tieši un cieši saistīti ar konkrētām precēm vai digitālo saturu, kas ir piegādāti, balstoties uz Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem, un praksē bieži tiek ietverti tajā pašā vai vienlaicīgi ietverti saistītā līgumā, jo īpaši preču vai digitālā satura remonts, apkope vai uzstādīšana.
- (20) Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem nevajadzētu attiekties uz saistītiem līgumiem, saskaņā ar kuriem pircējs saņem preces vai pakalpojumu no trešās personas. Tas nebūtu piemēroti, jo trešā persona nav vienošanās, ar kuru nolemts izmantot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus, dalībniece. Saistītam līgumam ar trešo pusi būtu jāpiemēro attiecīgie valsts tiesību akti, kas ir piemērojami saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 593/2008 un Regulu (EK) Nr. 864/2007 vai saskaņā ar citām attiecīgi piemērojamām kolīziju normām.
- (21) Lai novērstu pastāvošās iekšējā tirgus un konkurences problēmas mērķtiecīgā un samērīgā veidā, Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu darbības jomā jo īpaši būtu jāiekļauj puses, kuras atšķirību dēļ starp valstu līgumtiesībām pašlaik atturas veikt uzņēmējdarbību ārvalstīs, kas tādējādi negatīvi ietekmē pārrobežu tirdzniecību. Tāpēc tiem būtu jāaptver visi darījumi starp uzņēmumu un patērētāju un līgumi starp tirgotājiem, kuros vismaz viena puse ir MVU saskaņā ar Komisijas 2003. gada 6. maija Ieteikumu 2003/361 par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju²¹. Tam tomēr nebūtu jāskar dalībvalstu iespēja pieņemt tiesību aktus, kas padara Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus pieejamus arī tādiem līgumiem starp tirgotājiem, no kuriem neviens nav MVU. Jebkurā gadījumā darījumos starp uzņēmumiem tirgotāji bauda pilnīgu līgumu slēgšanas brīvību un tiek aicināti, izstrādājot savu līgumu noteikumus, izmantot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus par iedvesma avotu.
- (22) Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu piemērošanai ir nepieciešama līguma pušu vienošanās par to. Darījumos starp uzņēmumu un patērētāju uz šo vienošanos būtu jāattiecinā stingras prasības. Tā kā praksē Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izmantošanu parasti ierosinās tirgotājs, patērētājiem ir pilnībā jāapzinās, ka tie piekrīt piemērot noteikumus, kas atšķiras no spēkā esošajiem valsts tiesību aktiem. Tādēļ

²¹ OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.

patērētāja piekrišana izmantot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus būtu pieļaujama tikai skaidra gribas izteikuma veidā, kas ir nodalīts no izteikuma, ar kuru patērētājs piekrīt līguma noslēgšanai. Šā iemesla dēļ nebūtu jāļauj piedāvāt Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izmantošanu kā noslēdzamā līguma nosacījumu, jo īpaši kā daļu no tirgotāja tipveida noteikumiem un nosacījumiem. Tirgotājam būtu jāsniedz patērētājam apstiprinājums par vienošanos izmantot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus, izmantojot pastāvīgu informācijas nesēju.

- (23) Patērētāja piekrišanai izmantot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus ir jābūt ne tikai apzinātam lēmumam, bet arī uz informāciju balstītam lēmumam. Tirgotājam būtu ne tikai jāvērs patērētāja uzmanību uz iecerēto Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izmantošanu, bet arī jāsniedz informācija par to raksturu un galvenajiem elementiem. Lai atvieglotu šo tirgotāju pienākumu, tādējādi izvairoties no lieka administratīvā sloga, un lai nodrošinātu konsekvenci attiecībā uz patērētājiem sniegtās informācijas apjomu un kvalitāti, tirgotājiem būtu jāsniedz patērētājiem standarta informācijas paziņojums, kas ir iekļauts šajā regulā un tādējādi ir uzreiz pieejams visās Savienības oficiālajās valodās. Gadījumos, kad nav iespējams patērētājam sniegt standarta informācijas paziņojumu, piemēram, telefona sarunas ietvaros, vai gadījumos, kad tirgotājs nav izpildījis savu pienākumu sniegt informācijas paziņojumu, vienošanās izmantot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus nebūtu jāsaista patērētāju līdz brīdim, kamēr viņš nav saņēmis informācijas paziņojumu kopā ar apstiprinājumu par šo vienošanos un pēcāk izteicis savu piekrišanu.
- (24) Lai izvairītos no selektīvas atsevišķu Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu elementu piemērošanas, kas varētu izjaukt līdzsvaru starp pušu tiesībām un saistībām un negatīvi ietekmēt patērētāju tiesību aizsardzības līmeni, šai izvēlei būtu jāattiecas uz Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem kopumā un nevis tikai atsevišķām to daļām.
- (25) Gadījumos, kad attiecīgajam līgumam citādi būtu piemērojama Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija par starptautiskajiem preču pirkuma-pārdevuma līgumiem, izvēlei piemērot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus vajadzētu nozīmēt, ka ir panākta vienošanās nepiemērot šo konvenciju.
- (26) Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem būtu jāattiecas uz līgumtiesību jautājumiem, kuri ir būtiski praksē attiecībā uz to līgumu veidu darbības ciklu, kas ietilpst materiālajā piemērošanas jomā un personiskajā piemērošanas jomā, jo īpaši uz tiem līgumiem, kas ir noslēgti tiešsaistē. Tāpēc, neskarot pušu tiesības un saistības un tiesību aizsardzības līdzekļus līgumu neizpildes gadījumā, Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem būtu jāattiecas uz informācijas sniegšanas pienākumu pirms līguma noslēgšanas, līguma noslēgšanu, ietverot formas prasības, atteikuma tiesībām un atteikuma sekām, atkāpšanos no līguma maldības, krāpšanas vai negodīgas izmantošanas dēļ un šādas atkāpšanās sekām, interpretāciju, līguma saturu un sekām, līguma noteikumu negodīguma izvērtēšanu un sekām, atlīdzināšanu pēc atkāpšanās no līguma un līguma izbeigšanas, kā arī noilgumu un nokavējumu. Tiem būtu jānosaka pieejamās sankcijas gadījumā, ja nav ievērotas saistības un pienākumi, kas rodas to piemērošanas rezultātā.
- (27) Visus līgumiskos un ārpuslīgumiskos jautājumus, kas nav regulēti Vienotajos Eiropas tirdzniecības noteikumos, regulē spēkā esošie valsts tiesību akti ārpus Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem, kas ir piemērojami saskaņā ar Regulu

(EK) Nr. 593/2008 un Regulu (EK) Nr. 864/2007 vai saskaņā ar jebkurām citām piemērojamām kolīziju normām. Šie jautājumi ietver tiesiskā statusa jautājumus, līguma spēkā neesamību rīcībspējas trūkuma dēļ, prettiesiskuma dēļ vai tādēļ, ka līgums ir pretrunā ar labiem tikumiem, līguma valodas noteikšanu, diskriminācijas aizlieguma jautājumus, pārstāvību, līgumus ar vairākiem parādniekiem un kreditoriem, pušu maiņu, tai skaitā cesiju, ieskaitu un apvienošanu, īpašuma tiesības, tai skaitā īpašuma tiesību nodošanu, intelektuālā īpašuma tiesības un saistības no neatļautas darbības. Turklāt Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi neregulē arī jautājumu, vai konkurējošas prasības par līgumisko un ārpuslīgumisko atbildību var celt kopā.

- (28) Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem nebūtu jāregulē jautājumi, kas neietilpst līgumtiesību jomā. Šai regulai nevajadzētu skart Savienības tiesību aktus vai valsts tiesību aktus, kas attiecas uz šādiem jautājumiem. Piemēram, informēšanas pienākumiem, kas tiek uzlikti, lai aizsargātu veselību, drošību vai vidi, būtu jāpaliek ārpus Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu piemērošanas jomas. Turklāt šai regulai nebūtu jāskar informācijas sniegšanas pienākumi, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīvā 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū²².
- (29) Tiklīdz pušu vienošanās par Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izmantošanu līgumam ir spēkā, tikai Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus būtu jāpiemēro visiem to piemērošanas jomā ietilpstošajiem jautājumiem. Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi būtu jāinterpretē autonomi saskaņā ar labi iedibinātiem Savienības tiesību aktu interpretācijas principiem. Jautājumi saistībā ar Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu piemērošanas jomu, kas tajā nav skaidri regulēti, būtu jārisina šo noteikumu interpretācijas ceļā, neizmantojot citus tiesību aktus. Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus būtu jāinterpretē, pamatojoties uz to pamatprincipiem un mērķiem un visiem tajos ietvertajiem noteikumiem.
- (30) Līgumu slēgšanas brīvībai būtu jābūt vadošajam principam, kas ir Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu pamatā. Pušu autonomiju vajadzētu ierobežot tikai tādos gadījumos un tikai tādā apmērā, cik tas ir nepieciešams, jo īpaši patērētāju tiesību aizsardzības dēļ. Ja šāda nepieciešamība pastāv, būtu skaidri jānorāda attiecīgo noteikumu imperatīvais raksturs.
- (31) Labas ticības un godprātības darījumos principam būtu jākalpo par vadlīnijām pušu sadarbībai. Tā kā daži noteikumi ir konkrētas vispārīgā labas ticības un godprātības darījumos principa izpausmes, tiem būtu jābūt prioritāriem pār vispārīgo principu. Tādēļ vispārīgo principu nevajadzētu izmantot, lai grozītu konkrētās pušu tiesības un pienākumus, kas ir ietvertas konkrētajos noteikumos. Konkrētajiem noteikumiem, kas izriet no labas ticības un godprātības darījumos principa, būtu jābūt atkarīgiem cita starpā no relatīvā pušu zināšanu līmeņa, un tāpēc jābūt atšķirīgiem darījumos starp uzņēmējiem un patērētājiem un darījumos, kuros visas puses ir uzņēmēji. Darījumos starp tirgotājiem attiecīgajā situācijā pastāvošai labai komercpraksei būtu jābūt būtiskam faktoram šajā kontekstā.
- (32) Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem būtu jācenšas saglabāt spēkā esošu līgumu, ja tas ir iespējams un tas ir piemēroti, ņemot vērā pušu likumīgās intereses.

²²

OV L 376, 27.12.2006., 36. lpp.

- (33) Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem būtu jāsniedz līdzsvaroti risinājumi, ņemot vērā pušu likumīgās intereses noteikt un izmantot tiesību aizsardzības līdzekļus līguma neizpildes gadījumā. Līgumos starp uzņēmējiem un patērētājiem tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmai vajadzētu atspoguļot faktu, ka preču, digitālā satura vai pakalpojumu neatbilstība ietilpst tirgotāja atbildības jomā.
- (34) Lai uzlabotu tiesisko noteiktību, padarot sabiedrībai pieejamu Eiropas Savienības Tiesas un valstu tiesu judikatūru, ar kuru interpretēti Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi vai citi šīs regulas noteikumi, Komisijai būtu jāizveido datubāze, kurā ir ietverti visi attiecīgie nolēmumi. Lai padarītu šo uzdevumu iespējamu, dalībvalstīm būtu jānodrošina šādu valstu tiesu nolēmumu raita paziņošana Komisijai.
- (35) Ir atbilstoši pārskatīt Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu vai citu šīs regulas noteikumu darbību pēc pieciem darbības gadiem. Pārskatīšanas gaitā cita starpā būtu jāņem vērā jautājums par piemērošanas jomas paplašināšanas nepieciešamību, ietverot arī līgumus starp uzņēmumiem, tirgus un tehnoloģiju attīstība digitālā satura jomā un Savienības *aquis* turpmākā attīstība.
- (36) Tā kā dalībvalstis pašas nevar pietiekami veiksmīgi īstenot šīs regulas mērķi, proti, palīdzēt uzlabot vienotā tirgus darbību, padarot pieejamu vienotu līgumtiesību noteikumu kopumu, ko var izmantot pārrobežu darījumos visā Savienībā, un šo mērķi var veiksmīgāk īstenot Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.
- (37) Šajā regulā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas jo īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā un konkrēti tās 16., 38. un 47. pantā,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Mērķis un priekšmets

1. Šīs regulas mērķis ir uzlabot iekšējā tirgus izveides un darbības nosacījumus, darot pieejamu vienotu līgumtiesību noteikumu kopumu, kas ietverts I pielikumā ("Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi"). Šos noteikumus var izmantot pārrobežu darījumos par preču pirkumu, digitālā satura piegādi un saistīto pakalpojumu sniegšanu, ja līguma puses par to vienojas.
2. Šī regula ļauj tirgotājiem paļauties uz vienotu noteikumu kopumu un izmantot vienus un tos pašus līguma noteikumus visos pārrobežu darījumos, tādējādi samazinot nevajadzīgas izmaksas un vienlaikus nodrošinot augsta līmeņa tiesisko noteiktību.
3. Attiecībā uz līgumiem starp tirgotājiem un patērētājiem, šajā regulā ietverts vispusīgs patērētāju aizsardzības noteikumu kopums, lai nodrošinātu patērētāju augsta līmeņa aizsardzību, uzlabotu patērētāju uzticību iekšējam tirgum un mudinātu patērētājus iepirkties pāri robežām.

2. pants **Definīcijas**

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- a) „līgums” ir vienošanās nolūkā radīt saistības vai citas tiesiskas sekas;
- b) „laba ticība un godprātība darījumos” ir uzvedības standarts, ko raksturo godīgums, atklātums un otras puses interešu ievērošana konkrētajā darījumā vai attiecībās;
- c) „zaudējumi” ir gan mantisks zaudējums, gan nemantisks zaudējums sāpju vai ciešanu veidā, izņemot citus nemantiska zaudējuma veidus, piemēram dzīves kvalitātes pasliktināšanos un baudas atrāvumu;
- d) „līguma tipveida noteikumi” ir iepriekš formulēti noteikumi vairākiem darījumiem, kuros iesaistītas dažādas puses, un kurus puses nav atsevišķi apspriedušas Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu 7. panta izpratnē;
- e) „tirgotājs” ir fiziska vai juridiska persona, kura darbojas nolūkos, kas ir saistīti ar šīs personas komercdarbību, uzņēmējdarbību, amatniecisko darbību vai profesiju;
- f) „patērētājs” ir fiziska persona, kas darbojas nolūkos, kas nav saistīti ar šīs personas komercdarbību, uzņēmējdarbību, amatniecisko darbību vai profesiju;
- g) „zaudējumu atlīdzība” ir naudas summa, uz ko personai var būt tiesības kā uz kompensāciju par zaudējumu, ievainojumu vai kaitējumu;
- h) „preces” ir ķermeniskas, kustamas lietas, tas neietver:
 - i) elektroenerģiju un dabas gāzi; un
 - ii) ūdeni un cita veida gāzi, ja vien tie nav laisti pārdošanā ierobežotā tilpumā vai noteiktā daudzumā;
- i) „cena” ir naudas summa, kas jāmaksā par pārdotajām precēm, piegādāto digitālo saturu vai sniegtu saistīto pakalpojumu;
- j) „digitāls saturs” ir dati, kas radīti un piegādāti digitālā formātā, neatkarīgi no tā, vai tas darīts saskaņā ar pircēja specifikācijām, ietverot, video, audio, attēla vai rakstveida digitālo saturu, digitālas spēles, programmatūru un digitālo saturu, kas dara iespējamu esošas aparatūras vai programmatūras personalizāciju; tas neietver:
 - i) finanšu pakalpojumus, arī banku pakalpojumus tiešsaistē,
 - ii) juridiskas vai finanšu konsultācijas, ko sniedz elektroniskā veidā,
 - iii) elektroniskos veselības aprūpes pakalpojumus,
 - iv) elektroniskos komunikācijas pakalpojumus un tīklus un saistītās iekārtas un pakalpojumus,
 - v) azartspēles,

vi) jauna digitālā satura radīšanu un esoša digitālā satura grozīšanu, ja to veic patērētājs, vai cita veida mijiedarbību ar citu lietotāju radīto saturu;

k) „pirkuma līgums” ir līgums, saskaņā ar kuru tirgotājs (pārdevējs) nodod vai apņemas nodot preču īpašumtiesības citai personai (pircējam), un pircējs samaksā vai apņemas samaksāt to preču cenu; tas ietver līgumus par vēl ražojamu vai izgatavojamu preču piegādi, bet neietver pirkuma līgumus, ko slēdz piedziņas vai piespiedu izpildes procedūras ietvaros, vai kuri kā citādi saistīti ar valsts varas īstenošanu;

l) „pirkuma līgums ar patērētāju” ir pirkuma līgums, kurā pārdevējs ir tirgotājs, bet pircējs ir patērētājs;

m) „saistīts pakalpojums” ir pakalpojums, kas saistīts ar precēm vai digitālo saturu, piemēram, uzstādīšana, apkope, remonts vai cita veida apstrāde, ko nodrošina preču pārdevējs vai digitālā satura piegādātājs saskaņā ar pirkuma līgumu, digitālā satura piegādes līgumu vai atsevišķu saistīto pakalpojumu līgumu, ko noslēdz vienlaicīgi ar pirkuma līgumu vai digitālā satura piegādes līgumu; tas neietver:

i) transporta pakalpojumus,

ii) apmācības pakalpojumus,

iii) telekomunikācijas atbalsta pakalpojumus; un

iv) finanšu pakalpojumus;

n) „pakalpojuma sniedzējs” ir preču pārdevējs vai digitālā satura piegādātājs, kas apņemas sniegt klientam pakalpojumu, kas ir saistīts ar šīm precēm vai digitālo saturu;

o) „klients” ir persona, kas iegādājas saistīto pakalpojumu;

p) „distances līgums” ir jebkurš līgums starp tirgotāju un patērētāju, kas noslēgts saskaņā ar organizētu distances pārdošanas shēmu, tirgotājam vai – gadījumā, ja tirgotājs ir juridiska persona, – fiziskai personai, kas pārstāv tirgotāju, un patērētājam vienlaikus fiziski neatrodoties vienā vietā, un šā līguma noslēgšanai tiek ekskluzīvi izmantots viens vai vairāki distances saziņas līdzekļi līdz līguma noslēgšanas brīdim un pašā līguma noslēgšanas brīdī;

q) „ārpus uzņēmuma telpām noslēgts līgums” ir līgums starp tirgotāju un patērētāju, kas noslēgts:

i) tirgotājam vai, ja tirgotājs ir juridiska persona, fiziskai personai, kas pārstāv tirgotāju, un patērētājam vienlaikus fiziski klātesot vietā, kas nav tirgotāja uzņēmuma telpas, vai noslēgts uz patērētāja piedāvājuma pamata, kas izteikts tādos pašos apstākļos, vai

ii) tirgotāja uzņēmuma telpās vai izmantojot jebkurus distances saziņas līdzekļus tūlīt pēc tam, kad patērētājs ticis personīgi un individuāli uzrunāts vietā, kas nav tirgotāja uzņēmuma telpas, vienlaikus fiziski klātesot patērētājam un tirgotājam vai, ja tirgotājs ir juridiska persona, fiziskai personai, kas pārstāv tirgotāju, vai

iii) ekskursijas laikā, ko tirgotājs vai, ja tirgotājs ir juridiska persona, fiziska persona, kas pārstāv tirgotāju, organizē ar mērķi reklamēt un pārdot preces vai piegādāt digitālo saturu vai saistītu pakalpojumu patērētājam;

r) „uzņēmuma telpas” ir:

i) nepārvietojamas mazumtirdzniecības telpas, kurās tirgotājs pastāvīgi darbojas, vai

ii) pārvietojamas mazumtirdzniecības telpas, kurās tirgotājs parasti darbojas;

s) „komercgarantija” ir papildus juridiskajiem pienākumiem saskaņā ar 106. pantu jebkādas tirgotāja vai ražotāja saistības pret patērētāju neatbilstības gadījumā atlīdzināt samaksāto cenu vai apmainīt, salabot vai citādi novērst preču vai digitāla satura nepilnības, ja tās neatbilst līguma noslēgšanas brīdī vai pirms līguma noslēgšanas garantijā vai attiecīgajā reklāmā izklāstītajām specifikācijām vai citām ar atbilstību nesaistītām prasībām;

t) „pastāvīgs informācijas nesējs” ir informācijas nesējs, kas pusei ļauj uzglabāt tai personīgi adresētu informāciju tā, lai tā būtu pieejama turpmākai atsaucei informācijas mērķim atbilstošā laikposmā, un kas ļauj neizmainītā veidā pavairot uzglabāto informāciju;

u) „atklāta izsole” ir pārdošanas metode, kad tirgotājs piedāvā preces vai digitālo saturu patērētājam, kas personīgi ierodas vai kuram ir dota iespēja personīgi ierasties izsolē, pārredzamā un konkurējošā cenu piedāvāšanas procedūrā, kuru vada izsolītājs un kurā augstākās cenas solītājam ir pienākums pirkt attiecīgās preces vai digitālo saturu;

v) „imperatīvs noteikums” ir noteikums, no kura piemērošanas puses nevar ne atteikties, ne paredzēt no tā izņēmumus, ne grozīt tā sekas;

w) „kreditors” ir persona, kurai ir tiesības uz citas personas, proti, parādnieka, saistības izpildi, neatkarīgi no tā, vai saistība ir izsakāma naudā;

x) „parādnieks” ir persona, kura ir uzņēmusies saistību pret citu personu, proti, kreditoru, neatkarīgi no tā, vai saistība ir izsakāma naudā;

y) „saistība” ir izpildes pienākums, kas vienai tiesisko attiecību pusei ir pret otru pusi.

3. pants

Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izvēles raksturs

Puses var vienoties, ka to pārrobežu preču pirkuma, digitālā satura piegādes un saistīto pakalpojumu sniegšanas līgumus regulē Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi 4. līdz 7. pantā noteiktās teritoriālās un materiālās piemērošanas jomas, kā arī piemērojamības personām ietvaros.

4. pants

Pārrobežu līgumi

1. Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus var izmantot pārrobežu līgumos.
2. Šajā regulā līgums starp tirgotājiem ir pārrobežu līgums, ja pušu pastāvīgā mītnesvieta atrodas dažādās valstīs, no kurām vismaz viena ir kāda dalībvalsts.
3. Šajā regulā līgums starp tirgotāju un patērētāju ir pārrobežu līgums, ja:
 - a) patērētāja norādītā adrese vai preču piegādes adrese, vai rēķina piegādes adrese atrodas valstī, kas nav tirgotāja pastāvīgās mītnesvietas valsts, un
 - b) vismaz viena no šīm valstīm ir dalībvalsts.
4. Šajā regulā sabiedrību un citu vienību pastāvīgā mītnesvieta ir galvenās pārvaldes institūcijas atrašanās vieta, neatkarīgi no tā, vai tām ir juridiskās personas statuss. Tirgotāja, kas ir fiziska persona, pastāvīgā mītnesvieta ir šīs personas galvenā uzņēmējdarbības vieta.
5. Ja līgumu noslēdz tirgotāja filiāles, aģentūras vai cita veida nodibinājuma darbību rezultātā, par tirgotāja pastāvīgo mītnesvietu uzskata filiāles, aģentūras vai cita veida nodibinājuma atrašanās vietu.
6. Nosakot, vai līgums ir pārrobežu līgums, noteicošais ir brīdis, kad notika vienošanās par Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izmantošanu.

5. pants

Līgumi, kuriem var izmantot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus

Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus var izmantot:

- a) pirkuma līgumiem;
- b) līgumiem par tāda digitālā satura piegādi, ko lietotājs var saglabāt, apstrādāt, vai kuram var piekļūt un to atkārtoti izmantot, *neatkarīgi no tā, vai tas piegādāts uz materiāla datu nesēja*, un neatkarīgi no tā, vai tas piegādāts pret cenas samaksu;
- c) saistīto pakalpojumu līgumiem, neatkarīgi no tā, vai puses bija vienojušās par atsevišķu saistīto pakalpojumu cenu.

6. pants

Jauktu līgumu un ar patēriņa kredītu saistītu līgumu izslēgšana

1. Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus nevar izmantot jauktiem līgumiem, kuri ietver cita darījuma sastāvdaļas, kas nav preču pirkums, digitālā satura piegāde un saistīto pakalpojumu sniegšana 5. panta izpratnē.
2. Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus nevar izmantot līgumiem starp tirgotājiem un patērētājiem, ja tirgotājs patērētājam piešķir vai apsola piešķirt patēriņa kredītu atlikta maksājuma, aizdevuma vai citas tamlīdzīgas finansiālas vienošanās veidā.

Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus var izmantot līgumiem starp tirgotāju un patērētāju, ja tāda paša veida preces, digitālo saturu vai saistītos pakalpojumus piegādā ilglaicīgi un patērētājs par šīm precēm, digitālo saturu vai saistītiem pakalpojumiem visu to piegādes laiku maksā pa daļām.

7. pants ***Līguma puses***

1. Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus var izmantot tikai tad, ja preču pārdevējs vai digitālā satura piegādātājs ir tirgotājs. Ja visas līguma puses ir tirgotāji, Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus var izmantot, ja vismaz viena no pusēm ir mazs vai vidējs uzņēmums (MVU).
2. Šās regulas nolūkos MVU ir tirgotājs, kas
 - a) nodarbina mazāk nekā 250 darbiniekus, un
 - b) kura gada apgrozījums nepārsniedz 50 miljonus euro vai kura gada bilance kopumā nepārsniedz 43 miljonus euro, vai attiecībā uz MVU, kuru pastāvīgā mītnesvieta ir dalībvalstī, kuras valūta nav eiro, vai trešā valstī – līdzvērtīgu summu tās dalībvalsts vai trešās valsts valūtā.

8. pants ***Vienošanās par Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izmantošanu***

1. Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus var izmantot tikai tad, ja puses par to ir vienojušās. Šādas vienošanās pastāvēšanu un tās spēkā esamību nosaka, pamatojoties uz šā panta 2. un 3. punktu, 9. pantu, kā arī Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu attiecīgajiem noteikumiem.
2. Attiecībās starp tirgotāju un patērētāju vienošanās par Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izmantošanu ir spēkā tikai tad, ja patērētāja piekrišana ir sniegta skaidra izteikuma veidā, kas ir nodalīts no izteikuma par piekrišanu noslēgt līgumu. Tirgotājs sniedz patērētājam šīs piekrišanas apstiprinājumu uz pastāvīga informācijas nesēja.
3. Attiecībās starp tirgotāju un patērētāju Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus nevar izvēlēties pa daļām, tos var izvēlēties tikai visā to kopumā.

9. pants ***Standarta informācijas paziņojums līgumos starp tirgotāju un patērētāju***

1. Papildus pienākumam sniegt informāciju pirms līguma noslēgšanas, kas noteikts Vienotajos Eiropas tirdzniecības noteikumos, attiecībās starp tirgotāju un patērētāju tirgotājs pirms vienošanās vērš patērētāja uzmanību uz nolūku piemērot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus, sniedzot patērētājam II pielikumā paredzēto informācijas paziņojumu labi pamanāmā veidā. Ja vienošanās par Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izmantošanu ir noslēgta pa tālruni vai citā veidā, kas informācijas paziņojuma iesniegšanu patērētājam padara neiespējamu, vai gadījumos, kad tirgotājs nav izpildījis savu pienākumu sniegt informācijas

paziņojumu, patērētāju šī vienošanās nesaista, kamēr tas nav saņēmis 8. panta 2. punktā minēto apstiprinājumu kopā ar informācijas paziņojumu un pēc tam skaidri izteicis savu piekrišanu izmantot Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus.

2. Informācijas paziņojumā, kas minēts 1. punktā, ja to sniedz elektroniskā formā, ietver saiti, bet visos pārējos gadījumos norādi uz tīmekļa vietni, kurā bez maksas ir pieejams Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu teksts.

10. pants

Sankcijas par īpašo prasību neievērošanu

Dalībvalstis nosaka sankcijas, kas piemērojamas, ja tirgotājs attiecībās ar patērētāju neievēro prasības, kas noteiktas 8. un 9. pantā, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka šīs sankcijas tiek piemērotas. Noteiktās sankcijas ir efektīvas, samērīgas un atturošas. Dalībvalstis attiecīgo noteikumu tekstus paziņo Komisijai ne vēlāk kā *[1 gadu pēc šīs regulas piemērošanas sākuma]* un cik vien ātri iespējams paziņo visas turpmākās izmaiņas šajos noteikumos.

11. pants

Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izmantošanas sekas

Ja pušu vienošanās par Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izmantošanu līgumam ir spēkā, tikai Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus piemēro visiem jautājumiem, kas tajos regulēti. Ar nosacījumu, ka līgums ir noslēgts, Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi attiecas arī uz pienākumu sniegt informāciju pirms līguma noslēgšanas un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem šā pienākuma neizpildes gadījumā.

12. pants

Informācijas sniegšanas prasības saskaņā ar pakalpojumu direktīvu

Šī regula neskar informācijas sniegšanas pienākumus, kas noteikti valstu tiesību aktos, ar kuriem transponēti Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīvas 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū noteikumi, un kas papildina Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu prasības par informācijas sniegšanu.

13. pants

Dalībvalstu izvēle

Dalībvalsts var nolemt Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus darīt pieejamus izmantošanai:

- a) līgumiem, kuros tirgotāju pastāvīgā mītnesvieta vai – līguma starp tirgotāju un patērētāju gadījumā – tirgotāja pastāvīgā mītnesvieta, patērētāja norādītā adrese, preču piegādes adrese vai rēķina adrese atrodas šajā dalībvalstī; un/vai
- b) līgumiem, kuros visas puses ir tirgotāji, bet neviena no tām nav MVU 7. panta 2. punkta izpratnē.

14. pants
Paziņošana par spriedumiem, kuros piemērota šī regula

1. Dalībvalstis nodrošina, ka Komisijai nekavējoties paziņo valstu tiesu galīgos spriedumus, kuros piemēroti šīs regulas noteikumi.
2. Komisija izveido sistēmu, kas ļauj iepazīties ar informāciju par 1. punktā minētajiem spriedumiem un attiecīgiem Eiropas Savienības Tiesas spriedumiem. Šī sistēma ir publiski pieejama.

15. pants
Pārskatīšana

1. Līdz ... [4 gadi no šīs regulas spēkā stāšanās] dalībvalstis iesniedz Komisijai informāciju par šīs regulas piemērošanu, jo īpaši par to, cik atzīti ir Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi, kādā mērā šie noteikumi ir pamats tiesvedībai un kāda ir situācija attiecībā uz patērētāju aizsardzības līmeņa atšķirībām starp Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem un valsts tiesībām. Šajā informācijā iekļauj vispusīgu pārskatu par valsts tiesu praksi, ar ko interpretēti Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi.
2. Līdz ... [5 gadi no šīs regulas spēkā stāšanās] Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Ekonomikas un sociālo lietu komitejai sīku ziņojumu, kurā pārskatīta šīs regulas darbība, cita starpā ņemot vērā jautājumu par piemērošanas jomas paplašināšanas nepieciešamību, ietverot arī līgumus starp uzņēmumiem, tirgus un tehnoloģiju attīstību digitālā satura jomā un Savienības *aquis* turpmāko attīstību.

16. pants
Stāšanās spēkā un piemērošana

1. Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
2. To piemēro sākot ar [6 mēneši no spēkā stāšanās dienas].

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs.

Briseļā

Eiropas Parlamenta vārdā —
Priekšsēdētājs

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs

I PIELIKUMS
VIENOTIE EIROPAS TIRDZNIECĪBAS NOTEIKUMI

SATURS

I daļa.....	Ievada noteikumi	35
1. nodaļa.....	Vispārīgie principi un iemērošana	35
1. iedaļa.....	Vispārīgie principi	35
2. iedaļa.....	Piemērošana	35
II daļa.....	Saistoša līguma sagatavošana	40
2. nodaļa.....	Informācija pirms līguma noslēgšanas	40
1. iedaļa.....	Informācija pirms līguma noslēgšanas, ko darījumos ar patērētāju sniedz tirgotājs	40
2. iedaļa.....	Informācija pirms līguma noslēgšanas, ko sniedz tirgotājs darījumos ar citu tirgotāju	45
3. iedaļa.....	Līgumi, kas noslēgti, izmantojot elektroniskos līdzekļus	46
4. iedaļa.....	Pienākums nodrošināt sniegtās informācijas pareizību	47
5. iedaļa.....	Tiesību aizsardzības līdzekļi, ja nav ievēroti informācijas sniegšanas pienākumi	47
3. nodaļa.....	Līguma noslēgšana	49
4. nodaļa.....	Atteikuma tiesības distances līgumos un ārpus uzņēmuma telpām noslēgtos līgumos starp tirgotāju un patērētāju	53
5. nodaļa.....	Gribas trūkumi	59
III daļa.....	Līgumā ietvertā novērtēšana	62
6. nodaļa.....	Interpretācija	62

7. nodaļa	Saturs un sekas	64
8. nodaļa	Negodīgi līguma noteikumi	69
1. iedaļa	Vispārīgi noteikumi	69
2. iedaļa	Negodīgi līguma noteikumi līgumos starp tirgotāju un patērētāju	69
3. iedaļa	Negodīgi līguma noteikumi līgumos starp tirgotājiem	73
IV daļa	Pirkuma līguma vai digitālā satura piegādes līguma pušu saistības un tiesību aizsardzības līdzekļi	74
9. nodaļa	Vispārīgi noteikumi	74
10. nodaļa	Pārdevēja saistības	76
1. iedaļa	Vispārīgi noteikumi	76
2. iedaļa	Piegāde	76
3. iedaļa	Preču un digitālā satura atbilstība	78
11. nodaļa	Pircēja tiesību aizsardzības līdzekļi	82
1. iedaļa	Vispārīgi noteikumi	82
2. iedaļa	Pārdevēja tiesības novērst trūkumus	83
3. iedaļa	Izpildes pieprasīšana	84
4. iedaļa	Pircēja saistību izpildes apturēšana	85
5. iedaļa	Līguma izbeigšana	85

6. iedaļa	Cenas samazināšana	87
7. iedaļa	Pārbaudes un paziņošanas prasības līgumā starp tirgotājiem	87
12. nodaļa	Pircēja saistības	89
1. iedaļa	Vispārīgi noteikumi	89
2. iedaļa	Cenas samaksa	89
3. iedaļa	Piegādes pieņemšana	91
13. nodaļa	Pārdevēja tiesību aizsardzības līdzekļi	93
1. iedaļa	Vispārīgi noteikumi	93
2. iedaļa	Izpildes pieprasīšana	93
3. iedaļa	Pārdevēja saistību izpildes apturēšana	94
4. iedaļa	Līguma izbeigšana	94
14. nodaļa	Riska nodošana	96
1. iedaļa	Vispārīgi noteikumi	96
2. iedaļa	Riska nodošana pirkuma līgumos ar patērētāju	96
3. iedaļa	Riska nodošana līgumos starp tirgotājiem	97
V daļa	Pušu saistības un tiesību aizsardzības līdzekļi saistītu pakalpojumu līgumā	99
15. nodaļa	Pušu saistības un tiesību aizsardzības līdzekļi	99

2. iedaļa	Pakalpojuma sniedzēja saistības	99
3. iedaļa	Klienta saistības	101
4. iedaļa	Tiesību aizsardzības līdzekļi	101
VI daļa	Zaudējumu atlīdzība un procenti	104
16. nodaļa	Zaudējumu atlīdzība un procenti	104
1. iedaļa	Zaudējumu atlīdzība	104
2. iedaļa	Nokavējuma procenti – Vispārīgi noteikumi	105
3. iedaļa	Tirgotāju kavētie maksājumi	106
VII daļa	Atlīdzināšana	109
17. nodaļa. Atlīdzināšana		109
VIII daļa	Noilgums	112
18. nodaļa	Noilgums	112
1. iedaļa Vispārīgi noteikumi		112
2. iedaļa Noilguma termiņi un to sākums		112
3. iedaļa Noilguma termiņu pagarināšana		112
4. iedaļa Noilguma termiņu atjaunošana		113
5. iedaļa Noilguma sekas		114
6. iedaļa Vienošanās par izmaiņām		114
1. papildinājums		115

II PIELIKUMS STANDARTA INFORMĀCIJAS PAZIŅOJUMS.....	118
---	-----

I daļa Ievada noteikumi

1. nodaļa Vispārīgie principi un iemērošana

1. IEDAĻA VISPĀRĪGIE PRINCIPI

1. pants

Līguma slēgšanas brīvība

1. Puses var brīvi noslēgt līgumu un noteikt tā saturu, ievērojot piemērojamās imperatīvās noteikums.
2. Puses var atteikties piemērot jebkuru Vienotajos Eiropas tirdzniecības noteikumos iekļauto noteikumu, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā tiesiskās sekas, ja vien pašos noteikumos nav noteikts citādi.

2. pants

Laba ticība un godprātība darījumos

1. Katrai pusei ir pienākums rīkoties saskaņā ar labu ticību un godprātību darījumos.
2. Šā pienākuma neizpilde var liegt pārkāpējai pusei paļauties uz vai izmantot tiesības, tiesību aizsardzības līdzekli vai ierunu, kas šai pusei būtu pretējā gadījumā, vai arī var padarīt šo pusi atbildīgu par zaudējumiem, kas tādējādi radīti otrai pusei.
3. Puses nevar atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

3. pants

Sadarbība

Pusēm ir pienākums sadarboties tik lielā mērā, cik to var sagaidīt, lai izpildītu to līgumsaistības.

2. IEDAĻA PIEMĒROŠANA

4. pants

Interpretācija

1. Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi jāinterpretē autonomi un saskaņā ar to mērķiem un to pamatā esošajiem principiem.
2. Jautājumus, kas ietilpst Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu piemērošanas jomā, bet nav tajos skaidri regulēti, risina saskaņā ar to pamatā esošajiem principiem un

visiem tajos iekļautajiem noteikumiem, neizmantojot ne valstu tiesību aktus, kas būtu piemērojami, ja nebūtu notikusi vienošanās par Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu izmantošanu, ne arī kādus citus tiesību aktus.

3. Ja kādai konkrētai situācijai vispārīga noteikuma piemērošanas jomas ietvaros ir piemērojams gan vispārīgs noteikums, gan arī speciāls noteikums, kolīzijas gadījumā piemēro speciālo noteikumu.

5. pants **Saprātīgums**

1. Kaut kas ir saprātīgs, ja par to pastāv objektīva pārliecība, ņemot vērā līguma būtību un nolūku, lietas apstākļus un tirdzniecības jomas vai iesaistīto profesiju paražas un praksi.
2. Jebkura atsauce uz to, ko no personas var sagaidīt vai ko persona var sagaidīt, vai kas ir sagaidāms konkrētā situācijā, ir atsauce uz to, kas var būt saprātīgi sagaidāms.

6. pants **Formas brīvība**

Ja vien Vienotajos Eiropas tirdzniecības noteikumos nav noteikts citādi, līgums, izteikums vai kāds cits akts, ko regulē šie noteikumi, nav ne jāsagatavo, ne jāapliecina kādā īpašā formā.

7. pants **Līguma noteikumi, ko puses nav atsevišķi apspriedušas**

1. Līguma noteikums nav atsevišķi apspriests, ja to ierosināja viena puse un otra puse nevarēja ietekmēt tā saturu.
2. Ja viena puse ierosina līguma noteikumu kopumu otrai pusei, tad noteikums netiks uzskatīts par atsevišķi apspriestu tāpēc vien, ka otra puse no šā noteikumu kopuma izvēlas attiecīgo noteikumu.
3. Pusei, kura apgalvo, ka līguma noteikums, kas ierosināts tipveida noteikumu ietvaros, tomēr ir atsevišķi apspriests, ir pienākums pierādīt šo apgalvojumu.
4. Līgumā starp tirgotāju un patērētāju tirgotājam ir pienākums pierādīt, ka tirgotāja ierosinātais līguma noteikums ir bijis atsevišķi apspriests.
5. Līgumā starp tirgotāju un patērētāju trešās puses sagatavotus līguma noteikumus uzskata par tirgotāja ierosinātiem noteikumiem, izņemot, ja tos līgumā ir iekļāvis patērētājs.

8. pants **Līguma izbeigšana**

1. „Izbeigt līgumu” nozīmē izbeigt līgumā noteiktās pušu tiesības un pienākumus, izņemot tos, kas rodas saskaņā ar jebkuru līguma noteikumu, kas paredz strīdu

izšķiršanu, vai citu līguma noteikumu, kura darbībai jāturpinās pat pēc līguma izbeigšanas.

2. Neizdarītie maksājumi un zaudējumu atlīdzība par saistību neizpildi pirms līguma izbeigšanas ir jāsamaksā. Ja līgumu izbeidz neizpildes vai paredzamas neizpildes dēļ, pusei, kas izbeidz līgumu ir tiesības otras puses turpmākas izpildes vietā saņemt zaudējumu atlīdzību.
3. Līguma izbeigšanas sekas attiecībā uz cenas atmaksāšanu un preču vai digitālā satura atdošanu, kā arī citas ar atlīdzināšanu saistītas sekas regulē 17. nodaļas noteikumi par atlīdzināšanu.

9. pants **Jauktie līgumi**

1. Ja līgumā paredzēta gan preču pārdošana, gan digitālā satura piegāde un saistīto pakalpojuma sniegšana, IV daļas noteikumi piemērojami pušu kā preču vai digitālā satura pārdevēja un pircēja saistībām un tiesību aizsardzības līdzekļiem, savukārt V daļas noteikumi piemērojami pušu kā pakalpojuma sniedzēja un klienta saistībām un tiesību aizsardzības līdzekļiem.
2. Ja līgumā, kam piemērojams 1. punkts, pārdevēja un pakalpojuma sniedzēja saistību izpilde saskaņā ar līgumu ir noteikta atsevišķās daļās vai ir kā citādi dalāma, tad, ja ir pamats saistību neizpildes dēļ izbeigt to daļu, kurai var proporcionāli noteikt cenas daļu, pircējs un klients var izbeigt līgumu tikai attiecībā uz šo daļu.
3. Šā panta 2. punktu nepiemēro gadījumos, kad no pircēja un klienta nav sagaidāms, ka tas varētu pieņemt pārējo daļu izpildi, vai saistību neizpilde ir tāda, ka tā attaisno visa līguma izbeigšanu.
4. Ja pārdevēja un pakalpojuma sniedzēja līgumā paredzētās saistības nav dalāmas vai nevar proporcionāli noteikt to cenas daļu, pircējs un klients var izbeigt līgumu tikai tad, ja saistību neizpilde ir tāda, ka tā attaisno visa līguma izbeigšanu.

10. pants **Paziņošana**

1. Šo pantu piemēro visiem paziņojumiem, ko sniedz saskaņā ar Vienotajiem Eiropas tirdzniecības noteikumiem un līgumu. „Paziņošana” ietver informēšanu par jebkādu izteikumu, kura mērķis ir radīt tiesiskas sekas vai nodot informāciju tiesiskā nolūkā.
2. Paziņojumu var sniegt, izmantojot jebkādus apstākļiem atbilstošus līdzekļus.
3. Paziņojums stājas spēkā, kad tas sasniedz adresātu, ja vien tajā nav noteikts, ka tas stājas spēkā vēlāk.
4. Paziņojums sasniedz adresātu:
 - a) kad tas ir piegādāts adresātam;

- b) kad tas ir piegādāts adresāta uzņēmējdarbības vietā vai, ja šādas uzņēmējdarbības vietas nav vai paziņojums ir adresēts patērētājam, adresāta parastajā mītnesvietā;
- c) kad adresāts tam var piekļūt, ja paziņojums nosūtīts pa elektronisko pastu vai ar citu individuālu saziņas līdzekli; vai
- d) kad tas ir darīts pieejams adresātam citādi tādā vietā un veidā, ka ir sagaidāms, ka adresāts var tam piekļūt bez nepamatotas kavēšanās.

Paziņojums ir sasniedzis adresātu, kad ir izpildīts viens no a), b), c) vai d) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem, atkarībā no tā, kurš no tiem izpildās ātrāk.

- 5. Paziņojums nav spēkā, ja tā atsaukums sasniedz adresātu pirms paša paziņojuma vai vienlaikus ar to.
- 6. Attiecībās starp tirgotāju un patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no 3. un 4. punkta piemērošanas, paredzēt no tiem izņēmumus vai grozīt to sekas.

11. pants ***Laika aprēķināšana***

- 1. Šā panta noteikumus piemēro laika aprēķināšanai jebkuram Vienotajos Eiropas tirdzniecības noteikumos paredzētam mērķim.
- 2. Ievērojot 3. – 7. punkta noteikumus:
 - a) dienās izteikts termiņš sākas pirmās dienas pirmās stundas sākumā un beidzas šā termiņa pēdējās dienas pēdējās stundas beigās;
 - b) nedēļās, mēnešos vai gados izteikts termiņš sākas šā termiņa pirmās dienas pirmās stundas sākumā un beidzas tās dienas pēdējās stundas beigās, kura šā termiņa pēdējā nedēļā, mēnesī vai gadā sakrīt ar to nedēļas dienu vai iekrīt tajā pašā datumā, kā diena, kurā sākas termiņš; mēnešos vai gados izteikta termiņa gadījumā, ja diena, kurā termiņam būtu jābeidzas, pēdējā mēnesī neeksistē, termiņš beidzas mēneša pēdējās dienas pēdējās stundas beigās.
- 3. Ja dienās, nedēļās, mēnešos vai gados izteikts termiņš jāaprēķina no kāda noteikta notikuma, darbības vai laika, tad diena, kurā notiek šāds notikums vai darbība vai iestājas noteiktais laiks, netiek ieskaitīta attiecīgajā termiņā.
- 4. Attiecīgie termiņi ietver sestdienas, svētdienas un valsts svētku dienas, izņemot, ja ir skaidri norādīts, ka tās nav iekļautas, vai ja termiņi izteikti darba dienās.
- 5. Ja vietā, kurā jāveic paredzētā darbība, termiņa pēdējā diena ir sestdiena, svētdiena vai valsts svētku diena, tad termiņš beidzas tad, kad beidzas nākamās darba dienas pēdējā stunda. Šis nosacījums neattiecas uz termiņiem, kas aprēķināti ar atpakaļejošu datumu no kāda konkrēta datuma vai notikuma.
- 6. Ja persona citai personai nosūta dokumentu, kurā noteikts termiņš, kādā adresātam jāsniedz atbilde vai jārikojas kā citādi, bet nav norādīts, kad šis termiņš sākas, tad –

ja nekas nelielina par pretējo – attiecīgo termiņu aprēķina no brīža, kad dokuments ir sasniedzis adresātu.

7. Šā panta nolūkos:

- a) „valsts svētku diena” attiecībā uz Eiropas Savienības dalībvalsti vai dalībvalsts daļu ir jebkura diena, kas kā tāda ir norādīta attiecībā uz konkrēto dalībvalsti vai tās daļu Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī publicētā sarakstā; un
- b) „darba dienas” ir visas dienas, kas nav sestdienas, svētdienas un valsts svētku dienas.

12. pants

Vienpusēji izteikumi vai rīcība

- 1. Vienpusējs izteikums, kas pauž apņemšanos, jāinterpretē tā, kā ir sagaidāms, ka to sapratīs persona, kurai tas adresēts.
- 2. Ja persona kādam savā gribas izteikumā ietvertam izteicienam paredz konkrētu nozīmi un otram pusei tas ir zināms vai ir sagaidāms, ka tā zina par šo nolūku, izteicienu interpretē tā, kā to paredzēja gribas izteikuma autors.
- 3. Interpretējot vienpusējus izteikumus, kas pauž apņemšanos, piemēro 59. – 65. pantu, tos atbilstoši pielāgojot.
- 4. Vienpusējiem izteikumiem, kas pauž apņemšanos, piemēro atbilstoši pielāgotus 5. nodaļas noteikumus par gribas trūkumiem.
- 5. Šajā pantā jebkura atsauce uz izteikumu ietver atsauci uz rīcību, ko var uzskatīt par līdzvērtīgu izteikumam.

II daļa Saistoša līguma sagatavošana

2. nodaļa Informācija pirms līguma noslēgšanas

1. IEDAĻA INFORMĀCIJA PIRMS LĪGUMA NOSLĒGŠANAS, KO DARĪJUMOS AR PATĒRĀTĀJU SNIEDZ TIRGOTĀJS

13. pants

Informācijas sniegšanas pienākums, slēdzot distances līgumu vai līgumu ārpus uzņēmuma telpām

1. Tirgotājam, kas slēdz distances līgumu vai slēdz līgumu ārpus uzņēmuma telpām, pirms līguma noslēgšanas vai pirms patērētājam kļuvis saistošs kāds piedāvājums, skaidrā un saprotamā veidā jāsniedz patērētājam šādu informāciju:
 - a) piegādājamo preču, digitālā satura vai saistīto pakalpojumu galvenās īpašības tādā mērā, cik tas ir atbilstoši izmantotajam saziņas līdzeklim un šīm precēm, digitālajam saturam vai saistītajiem pakalpojumiem;
 - b) kopējā cena un papildu maksājumi un izmaksas saskaņā ar 14. pantu;
 - c) tirgotāja identitāte un adrese saskaņā ar 15. pantu;
 - d) līguma noteikumi saskaņā ar 16. pantu;
 - e) atteikuma tiesības saskaņā ar 17. pantu;
 - f) attiecīgā gadījumā tirgotāja pēcpārdošanas klientu atbalsta, pēcpārdošanas pakalpojumu, komercgarantiju un sūdzību izskatīšanas politikas esamība un nosacījumi;
 - g) attiecīgā gadījumā iespēja izmantot alternatīvu strīdu risināšanas mehānismu, kam ir pakļauts tirgotājs, un kāda veidā tam var piekļūt;
 - h) attiecīgā gadījumā digitālā satura funkcionalitāte, tostarp piemērojamie tehniskās aizsardzības pasākumi; un
 - i) attiecīgā gadījumā būtiska informācija, kas tirgotājam ir zināma vai ir sagaidāms, ka viņš to zina, par digitālā satura savietojamību ar aparatūru un programmatūru.
2. Sniegtā informācija, izņemot 1. punkta c) apakšpunktā minētās adreses, ir neatņemama līguma sastāvdaļa un to negroza, izņemot gadījumu, ja puses īpaši vienojas par pretējo.
3. Distances līgumā šajā pantā pieprasīto informāciju:

- a) sniedz vai dara pieejamu patērētājam tādā veidā, kas atbilst izmantotajiem distances saziņas līdzekļiem;
 - b) sniedz skaidrā un saprotamā valodā; un
 - c) ja tā ir sniegta uz pastāvīga informācijas nesēja, tai jābūt izlasāmai.
4. Ārpus uzņēmuma telpām noslēgtā līgumā šajā pantā pieprasīto informāciju:
- a) sniedz uz papīra vai, ja patērētājs tam piekrīt, uz cita pastāvīga informācijas nesēja; un
 - b) tai jābūt izlasāmai, vienkāršā un skaidri saprotamā valodā.
5. Šo pantu nepiemēro, ja līgums ir:
- a) par pārtikas produktu, dzērienu un citu tādu preču piegādi, kuras paredzētas tūlītējam patēriņam mājāsaimniecībā un kuras tirgotājs bieži un regulāri pats piegādā uz patērētāja mājām, dzīvesvietu vai darbavietu;
 - b) noslēgts, izmantojot tirdzniecības automātu vai automatizētas tirdzniecības telpas;
 - c) noslēgts ārpus uzņēmuma telpām un cena vai — ja vienlaikus noslēgti vairāki līgumi — līgumu kopējā cena nepārsniedz EUR 50 vai līdzvērtīgu summu valūtā, kādā noteikta attiecīgā līguma cena.

14. pants

Informācija par cenu un papildu izdevumiem un izmaksām

1. Informācijā, ko sniedz saskaņā ar 13. panta 1. punkta b) apakšpunktu, jāietver:
- a) preču, digitālā satura vai saistīto pakalpojumu kopējā cena, ieskaitot nodokļus, vai, ja preču, digitālā satura vai saistīto pakalpojumu īpašību dēļ cenu nevar saprātīgi aprēķināt iepriekš, cenas aprēķināšanas veids; un
 - b) attiecīgā gadījumā visi papildu pārvadāšanas, piegādes vai pasta izdevumi un citas izmaksas vai, ja tās nevar saprātīgi aprēķināt iepriekš, tad fakts, ka šādi papildu maksājumi un izmaksas var būt jāmaksā.
2. Ja līgums ir uz nenoteiktu laiku vai līgums ietver abonēšanu, kopējā cenā jāiekļauj kopējā cena par rēķina sagatavošanas periodu. Ja saskaņā ar šādiem līgumiem, tiek maksāta fiksēta likme, kopējā cenā jāiekļauj kopējā mēneša cena. Ja kopējo cenu nevar saprātīgi aprēķināt iepriekš, jānorāda cenas aprēķināšanas veids.
3. Attiecīgā gadījumā tirgotājam jāinformē patērētājs par līguma noslēgšanai izmantoto distances saziņas līdzekļu izmantošanas izmaksām, ja tās neapreķina pēc pamata tarifa.

15. pants
Informācija par tirgotāja identitāti un adresi

Informācijā, ko sniedz saskaņā ar 13. panta 1. punkta c) apakšpunktu, jāietver:

- a) tirgotāja identitāte, piemēram, tā tirdzniecības nosaukums;
- b) fiziskā adrese, kurā tirgotājs nodarbojas ar uzņēmējdarbību;
- c) attiecīgi tirgotāja tālruņa numurs, faksa numurs un e-pasta adrese, lai patērētājs varētu ātri un efektīvi sazināties ar tirgotāju;
- d) attiecīgā gadījumā jebkura cita tirgotāja identitāte un fiziskā adrese, kura vārdā tirgotājs rīkojas; un
- e) tirgotāja fiziskā adrese – un attiecīgā gadījumā tā tirgotāja fiziskā adrese, kura vārdā tas rīkojas –, uz kuru patērētājs var sūtīt sūdzības, ja tā atšķiras no adreses, kas norādīta saskaņā ar šā panta b) un d) apakšpunktu.

16. pants
Informācija par līguma noteikumiem

Informācijā, ko sniedz saskaņā ar 13. panta 1. punkta d) apakšpunktu, jāietver:

- a) maksāšanas kārtība, preču un digitālā satura piegādes vai saistīto pakalpojumu sniegšanas kārtība un termiņš, kādā tirgotājs apņemas piegādāt preces vai digitālo saturu vai sniegt saistītos pakalpojumus;
- b) attiecīgā gadījumā līguma termiņš un patērētāja saistību minimālais termiņš vai līguma izbeigšanas nosacījumi, ja līgums ir noslēgts uz nenoteiktu laiku vai tiek pagarināts automātiski; un
- c) attiecīgā gadījumā, vai ir paredzēta un ar kādiem nosacījumiem ir paredzēta pirmā iemaksa vai citas finanšu garantijas, ko maksā vai nodrošina patērētājs pēc tirgotāja pieprasījuma.
- d) attiecīgā gadījumā, vai pastāv attiecīgi rīcības kodeksi un kā iegūstami to noraksti.

17. pants
Informācija par atteikuma tiesībām, slēdzot distances līgumu vai līgumu ārpus uzņēmuma telpām

- 1. Ja patērētājam saskaņā ar 4. nodaļu ir atteikuma tiesības, informācijā, ko sniedz saskaņā ar 13. panta 1. punkta e) apakšpunktu, jāietver šo tiesību izmantošanas nosacījumi, termiņš un procedūras saskaņā ar 1. papildinājumu, kā arī atteikuma veidlapas paraugs, kas sniegts 2. papildinājumā.
- 2. Attiecīgā gadījumā informācijā, ko sniedz saskaņā ar 13. panta 1. punkta e) apakšpunktu, jāietver norāde, ka atteikuma gadījumā patērētājam būs jāsedz ar preču atdošanu atpakaļ saistītās izmaksas, bet distances līgumos jāietver norāde, ka

atteikuma gadījumā patērētājam būs jāsedz ar preču atdošanu atpakaļ saistītās izmaksas, ja preces to būtības dēļ nevar vienkārši nosūtīt atpakaļ pa pastu.

3. Ja patērētājs var izmantot atteikuma tiesības pēc tam, kad ir lūdzis sākt saistītā pakalpojumu sniegšanu pirms atteikuma termiņa beigām, informācijā, ko sniedz saskaņā ar 13. panta 1. punkta e) apakšpunktu, jāietver norāde, ka patērētājam būs pienākums samaksāt tirgotājam 45. panta 5. punktā minēto summu.
4. Pienākumu sniegt 1., 2. un 3. punktā paredzēto informāciju var izpildīt, iesniedzot patērētājam Paraugu norādījumiem par atteikumu, kas sniegti 1. papildinājumā. Uzska, ka tirgotājs ir izpildījis prasību sniegt informāciju, ja viņš šos norādījumus patērētājam ir iesniedzis pareizi aizpildītus.
5. Ja atteikuma tiesības nav paredzētas saskaņā ar 40. panta 2. punkta c) līdz i) apakšpunktu un minētā panta 3. punktu, tad informācijā, ko sniedz saskaņā ar 13. panta 1. punkta e) apakšpunktu, jāietver izteikums, ka patērētājam nav atteikuma tiesību, vai attiecīgā gadījumā nosacījumi, saskaņā ar kuriem patērētājs zaudē atteikuma tiesības.

18. pants

Ārpus uzņēmuma telpām noslēgti līgumi – papildu informācijas prasība un apstiprinājums

1. Tirgotājam ir pienākums uz papīra vai, ja patērētājs tam piekrīt, uz kāda cita pastāvīga informācijas nesēja, izsniegt patērētājam parakstīta līguma kopiju vai līguma apstiprinājumu un attiecīgā gadījumā arī patērētāja piekrišanas un apliecinājuma apstiprinājumu saskaņā ar 40. panta 3. punkta d) apakšpunktu.
2. Ja patērētājs vēlas, lai saistīto pakalpojumu sniegšanu sāk pirms atteikuma termiņa beigām, kas noteikts 42. panta 2. punktā, tirgotājs pieprasa, lai patērētājs skaidri izsaka šādu lūgumu ar pastāvīga informācijas nesēja palīdzību.

19. pants

Distances līgumi – papildu informācija un citas prasības

1. Ja tirgotājs zvina patērētājam, ar mērķi noslēgt distances līgumu, tirgotājam sarunas sākumā ar patērētāju jāatklāj sava identitāte un attiecīgā gadījumā tās personas identitāte, kuras vārdā viņš zvina, un zvina komerciālais nolūks.
2. Ja distances līgumu noslēdz, izmantojot distances saziņas līdzekli, kurā ir ierobežota telpa vai laiks informācijas parādīšanai, tirgotājam konkrētajā saziņas līdzeklī pirms šāda līguma noslēgšanas jāsniedz vismaz šā panta 3. punktā minētā informācija. Pārējo 13. pantā minēto informāciju tirgotājs patērētājam sniedz atbilstošā veidā saskaņā ar 13. panta 3. punktu.
3. Informācija, kas jāsniedz saskaņā ar 2. punktu, ir:
 - a) preču, digitālā satura vai saistīto pakalpojumu galvenās īpašības, kā noteikts 13. panta 1. punkta a) apakšpunktā;
 - b) tirgotāja identitāte, kā noteikts 15. panta a) punktā;

- c) kopējā cena, ieskaitot visas 13. panta 1. punkta b) apakšpunktā un 14. panta 1. un 2. punktā minētās pozīcijas;
 - d) atteikuma tiesības; un
 - e) attiecīgā gadījumā līguma darbības termiņš vai, ja līgums noslēgts uz nenoteiktu laiku, tad līguma izbeigšanas nosacījumi, kas minēti 16. panta 1. punkta b) apakšpunktā.
4. Distances līgums, kas noslēgts pa tālruni, ir spēkā tikai tad, ja patērētājs ir parakstījis piedāvājumu vai ir nosūtījis rakstisku piekrišanu, kurā norādīts, ka patērētājs piekrīt līguma noslēgšanai. Tirgotājam ir pienākums sniegt patērētājam šīs piekrišanas apstiprinājumu uz pastāvīga informācijas nesēja.
5. Tirgotājam ir pienākums uz pastāvīga informācijas nesēja sniegt patērētājam noslēgtā līguma apstiprinājumu un attiecīgā gadījumā arī patērētāja piekrišanas un apliecinājuma apstiprinājumu, kas minēts 40. panta 3. punkta d) apakšpunktā, un visu informāciju, kas minēta 13. pantā. Tirgotājs šo informāciju sniedz saprātīgā termiņā pēc distances līguma noslēgšanas un ne vēlāk kā preču piegādes brīdī vai pirms digitālā satura piegādes, vai pirms sākas saistītā pakalpojuma sniegšana, ja vien informācija patērētājam jau nav sniegta uz pastāvīga informācijas nesēja pirms distances līguma noslēgšanas.
6. Ja patērētājs vēlas, lai saistīto pakalpojumu sniegšanu sāk pirms atteikuma termiņa beigām, kas noteikts 42. panta 2. punktā, tirgotājs pieprasa, lai patērētājs skaidri izsaka šādu lūgumu uz pastāvīga informācijas nesēja.

20. pants

Pienākums sniegt informāciju, slēdzot līgumus, kas nav ne distances līgumi, ne ārpus uzņēmuma telpām noslēgti līgumi

1. Līgumos, kas nav ne distances līgumi, ne ārpus uzņēmuma telpām noslēgti līgumi, pirms līguma noslēgšanas vai pirms patērētājam kļuvis saistošs kāds piedāvājums tirgotājam, ir pienākums, ja vien šī informācija skaidri neizriet no konteksta, skaidrā un saprotamā veidā sniegt patērētājam šādu informāciju:
- a) piegādājamo preču, digitālā satura vai saistīto pakalpojumu galvenās īpašības tādā mērā, cik tas ir atbilstoši izmantotajam saziņas līdzeklim un šīm precēm, digitālajam saturam vai saistītajiem pakalpojumiem;
 - b) kopējā cena un papildu maksājumi un izmaksas saskaņā ar 14. panta 1. punktu;
 - c) tirgotāja identitāte, piemēram, viņa tirdzniecības nosaukums, faktiskā adrese, kurā tas nodarbojas ar uzņēmējdarbību, un tālruņa numurs;
 - d) līguma noteikumi saskaņā ar 16. panta a) un b) punktu;
 - e) attiecīgā gadījumā tirgotāja pēcpārdošanas pakalpojumu, komercgarantiju un sūdzību izskatīšanas politikas esamība un nosacījumi;

- f) attiecīgā gadījumā digitālā satura funkcionalitāte, tostarp piemērojamie tehniskās aizsardzības pasākumi; un
 - g) attiecīgā gadījumā būtiska informācija, kas tirgotājam ir zināma vai ir sagaidāms, ka viņš to zina, par digitālā satura savietojamību ar aparāturu un programmatūru.
2. Šo pantu nepiemēro līgumam, kas saistīts ar ikdienas darījumu un tiek izpildīts nekavējoties tā noslēgšanas brīdī.

21. pants
Pierādīšanas pienākums

Tirgotājam ir pienākums pierādīt, ka tas ir sniedzis šajā iedaļā paredzēto informāciju.

22. pants
Imperatīvais raksturs

Puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šīs iedaļas piemērošanas, paredzēt no tās izņēmumus vai grozīt tās sekas.

**2. IEDAĻA INFORMĀCIJA PIRMS LĪGUMA NOSLĒGŠANAS, KO SNIEDZ
TIRGOTĀJS DARĪJUMOS AR CITU TIRGOTĀJU**

23. pants
Pienākums atklāt informāciju par precēm un saistītajiem pakalpojumiem

1. Pirms preču pirkuma, digitālā satura piegādes vai saistīto pakalpojumu sniegšanas līguma noslēgšanas starp tirgotājiem piegādātājam ir pienākums, izmantojot atbilstošus līdzekļus, atklāt otram tirgotājam visu informāciju, kas attiecas uz piegādājamo preču, digitālā satura vai saistīto pakalpojumu galvenajām īpašībām un kura ir piegādātāja rīcībā vai ir sagaidāms, ka tā ir viņa rīcībā, un kuras neatklāšana otrai pusei būtu pretrunā ar labu ticību un godprātību darījumos.
2. Nosakot, vai 1. punkts paredz, ka pusei jāatklāj kāda informācija, vērā jāņem visi apstākļi, tostarp šādi:
 - a) vai piegādātājam bijušas īpašas padziļinātas zināšanas;
 - b) piegādātāja izdevumi attiecīgās informācijas iegūšanai;
 - c) cik viegli otrs tirgotājs būtu varējis iegūt šo informāciju, izmantojot citus līdzekļus;
 - d) informācijas būtība;
 - e) informācijas iespējamā nozīme otram tirgotājam; un

- f) laba komercprakse attiecīgajā situācijā.

3. IEDAĻA LĪGUMI, KAS NOSLĒGTI, IZMANTOJOT ELEKTRONISKOS LĪDZEKĻUS

24. pants

Papildu pienākumi sniegt informāciju distances līgumos, kas noslēgti, izmantojot elektroniskos līdzekļus

1. Šo pantu piemēro gadījumos, ja tirgotājs nodrošina līdzekļus līguma noslēgšanai un ja šie līdzekļi ir elektroniski un nav saistīti ar ekskluzīvu elektroniskā pasta vēstuļu apmaiņu vai cita veida individuālu saziņu.
2. Tirgotājam otrai pusei jādara pieejami atbilstoši, lietderīgi un pieejami tehniskie līdzekļi ievades kļūdu atklāšanai un labošanai, pirms otra puse izsaka vai pieņem piedāvājumu.
3. Pirms otra puse izsaka vai pieņem piedāvājumu, tirgotājam jāsniedz informācija par:

līguma noslēgšanai veicamajām tehniskajām darbībām;

to, vai tirgotājs aizpildīs vai neaizpildīs līguma dokumentu, un vai tas būs pieejams;

tehniskiem līdzekļiem ievades kļūdu atklāšanai un labošanai, pirms otra puse izsaka vai pieņem piedāvājumu;

līguma noslēgšanai piedāvātajām valodām;

līguma noteikumiem.
4. Tirgotājam jānodrošina, lai 3. punkta e) apakšpunktā minētie līguma noteikumi būtu pieejami kā alfabēta burti vai citi skaidri saprotami simboli uz pastāvīga informācijas nesēja kopā ar atbalsta līdzekļiem, kas ļauj izlasīt tekstā ietverto informāciju un to reproducēt materiālā formā.
5. Tirgotājam, izmantojot elektroniskos līdzekļus, bez nepamatotas kavēšanās jāapliecina otras puses nosūtīta piedāvājuma vai piekrišanas saņemšana.

25. pants

Papildu prasības distances līgumos, kas noslēgti, izmantojot elektroniskos līdzekļus

1. Ja saskaņā ar distances līgumu, kas noslēgts, izmantojot elektroniskus līdzekļus, patērētājam būs pienākums izdarīt kādu maksājumu, tirgotājs patērētājam skaidri un nepārprotami, un tieši pirms patērētājs izdara pasūtījumu, sniedz 13. panta 1. punkta a) apakšpunktā, 14. panta 1. un 2. punktā un 16. panta b) punktā minēto informāciju.
2. Tirgotājs nodrošina, ka patērētājs, izdarot pasūtījumu, skaidri apliecina, ka pasūtījums ietver pienākumu maksāt. Ja izdarot pasūtījumu, ir jānospiež poga vai jāveic līdzīga funkcija, to apzīmē viegli salasāmā veidā tikai ar vārdiem „pasūtījums ar pienākumu maksāt” vai līdzīgu nepārprotamu tekstu, kas norāda, ka pasūtījums ietver

pienākumu samaksāt tirgotājam. Ja tirgotājs nav ievērojis šo punktu, patērētājam līgums vai pasūtījums nav saistošs.

3. Tirgotājam skaidri un salasāmi savā tirdzniecības tīmekļa vietnē vēlākais pasūtīšanas procesa sākumā norāda, vai ir spēkā jebkādi piegādes ierobežojumi un kādi maksāšanas līdzekļi tiek pieņemti.

26. pants

Pierādīšanas pienākums

Attiecībās starp tirgotāju un patērētāju tirgotājam ir pienākums pierādīt, ka tas ir sniedzis šajā iedaļā noteikto informāciju.

27. pants

Imperatīvais raksturs

Attiecībās starp tirgotāju un patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šās iedaļas piemērošanas, paredzēt no tās izņēmumus vai grozīt tās sekas.

4. IEDAĻA PIENĀKUMS NODROŠINĀT SNIEGTĀS INFORMĀCIJAS PAREIZĪBU

28. pants

Pienākums nodrošināt sniegtās informācijas pareizību

1. Pusei, kura nolūkā izpildīt šajā nodaļā paredzētos pienākumus vai citādi sniedz informāciju pirms līguma noslēgšanas vai tā noslēgšanas laikā, ir pienākums saprātīgi rūpēties par to, lai sniegtā informācija ir pareiza un nav maldinoša.
2. Pusei, kurai, pārkāpjot 1. punktā minēto pienākumu, ir sniegta nepareiza vai maldinoša informācija un kura saprātīgi paļaujas uz šo informāciju, slēdzot līgumu ar pusi, kura sniedza šo informāciju, ir 29. pantā noteiktie tiesību aizsardzības līdzekļi.
3. Attiecībās starp tirgotāju un patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

5. IEDAĻA TIESĪBU AIZSARDZĪBAS LĪDZEKĻI, JA NAV IEVĒROTI INFORMĀCIJAS SNIEGŠANAS PIENĀKUMI

29. pants

Tiesību aizsardzības līdzekļi, ja nav ievēroti informācijas sniegšanas pienākumi

1. Puse, kas nav ievērojusi kādu šajā nodaļā paredzētu pienākumu, ir atbildīga par pienākuma neievērošanas dēļ otrai pusei radītajiem zaudējumiem.
2. Ja tirgotājs nav ievērojis informēšanas prasības saistībā ar 14. pantā minētajiem papildu maksājumiem vai citām izmaksām vai 17. panta 2. punktā minētajām

izmaksām par preču atdošanu atpakaļ, patērētājam nav jāmaksā šādi papildu maksājumi un citas izmaksas.

3. Šajā pantā paredzētie tiesību aizsardzības līdzekļi neskar nevienu tiesību aizsardzības līdzekli, kas var būt pieejams saskaņā ar 42. panta 2. punktu, 48. vai 49. pantu.
4. Attiecībās starp tirgotāju un patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

3. nodaļa Līguma noslēgšana

30. pants

Prasības līguma noslēgšanai

1. Līgums ir noslēgts, ja:
 - a) puses ir vienojušās;
 - b) pušu nolūks ir radīt tiesiskas sekas ar šo vienošanos; un
 - c) vienošanās, ko vajadzības gadījumā papildina Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi, saturs un noteiktība ir pietiekami, lai radītu tiesiskas sekas.
2. Vienošanās var notikt, pieņemot piedāvājumu. Pieņemšanu var izteikt tieši vai ar cita veida izteikumiem vai rīcību.
3. Pušu nolūku radīt tiesiskas sekas ar vienošanos nosaka, vadoties no viņu izteikumiem un rīcības.
4. Ja kāda no pusēm vienošanos par kādu īpašu jautājumu padara par priekšnoteikumu līguma noslēgšanai, tad līgums nav noslēgts, ja nav panākta vienošanās par šo jautājumu.

31. pants

Piedāvājums

1. Priekšlikums ir piedāvājums, ja:
 - a) tā nolūks piekrišanas gadījumā ir līguma rašanās; un
 - b) tā saturs un noteiktība ir pietiekami, lai rastos līgums.
2. Piedāvājumu var adresēt vienai vai vairākām konkrētām personām.
3. Priekšlikums, ko izsaka ikvienam un visiem nav piedāvājums, ja vien apstākļi neliecina par pretējo.

32. pants

Piedāvājuma atsaukšana

1. Piedāvājumu var atsaukt, ja atsaukums sasniedz piedāvājuma adresātu, pirms tas ir nosūtījis piekrišanu, vai gadījumos, kad piekrišanu izsaka ar rīcību, pirms līguma noslēgšanas.
2. Ja ikvienam un visiem izteikts priekšlikums ir piedāvājums, to var atsaukt tādā pašā veidā, kādā piedāvājums tika izteikts.

3. Piedāvājuma atsaukums nav spēkā, ja:
- a) piedāvājumā norādīts, ka tas ir neatsaucams;
 - b) piedāvājumā noteikts konkrēts termiņš tā pieņemšanai; vai
 - c) piedāvājuma adresātam bija citi saprātīgi iemesli uzskatīt piedāvājumu par neatsaucamu, un piedāvājuma adresāts ir rīkojies, paļaudamies uz piedāvājumu.

33. pants
Piedāvājuma noraidīšana

Piedāvājums zaudē spēku, kad piedāvājuma noraidījums sasniedz piedāvātāju.

34. pants
Piekrišana

- 1. Piedāvājuma adresāta izteikums vai rīcība, neatkarīgi no to formas, ir piekrišana, ja izteikums vai rīcība norāda, ka piedāvājumu pieņem.
- 2. Klusēšana vai bezdarbība pašas par sevi nav piekrišana.

35. pants
Līguma noslēgšanas laiks

- 1. Ja piedāvājuma adresāts nosūta piekrišanu, līgums ir noslēgts brīdī, kad piedāvātājs saņem minēto piekrišanu.
- 2. Ja piedāvājumam piekrīt ar rīcību, līgums ir noslēgts ar brīdi, kad piedāvātājs saņem paziņojumu par šo rīcību.
- 3. Neatkarīgi no 2. punkta, ja saskaņā ar piedāvājumu, pušu starpā iedibināto praksi vai paražu piedāvājuma adresāts var piekrist piedāvājumam ar rīcību, par to nepaziņojot piedāvātājam, līgums ir noslēgts brīdī, kad piedāvājuma adresāts sāk rīkoties.

36. pants
Piekrišanas termiņš

- 1. Piekrišana ir spēkā tikai tad, ja tā sasniedz piedāvātāju termiņā, ko tas noteicis piedāvājumā.
- 2. Ja piedāvātājs nav noteicis termiņu, piekrišana ir spēkā tikai tad, ja tā sasniedz piedāvātāju saprātīgā termiņā pēc piedāvājuma izteikšanas.
- 3. Ja piedāvājumam var piekrist, izdarot kādu darbību, par to nepaziņojot piedāvātājam, piekrišana ir spēkā tikai tad, ja darbība veikta piedāvātāja noteiktajā piekrišanas termiņā vai, ja termiņš nav noteikts, tad saprātīgā termiņā.

37. pants
Novēlota piekrišana

1. Novēlota piekrišana ir spēkā kā piekrišana, ja piedāvātājs nevilcinoties paziņo piedāvājuma adresātam, ka uzskata to par spēkā esošu piekrišanu.
2. Kad no vēstules vai cita veida saziņas, kas satur novēlotu piekrišanu, ir redzams, ka tā nosūtīta tādos apstākļos, ka to saņemtu laicīgi, ja pārsūtīšana būtu bijusi normāla, novēlota piekrišana ir spēkā kā piekrišana, ja vien piedāvātājs bez nepamatotas vilcināšanās nepaziņo piedāvājuma adresātam, ka viņš uzskata savu piedāvājumu par spēku zaudējušu.

38. pants
Piekrišana ar atrunām

1. Piedāvājuma adresāta atbilde, kurā izteikti vai norādīti papildinoši vai atšķirīgi līguma noteikumi, kas būtiski maina piedāvājuma noteikumus, ir piedāvājuma noraidījums un jauns piedāvājums.
2. Papildinošus vai atšķirīgus līguma noteikumus, kas cita starpā attiecas uz cenu, samaksu, preču kvalitāti un daudzumu, piegādes vietu un laiku, vienas puses atbildības apjomu pret otru pusi vai strīdu izskatīšanu, uzskata par tādiem, kas būtiski maina piedāvājuma noteikumus.
3. Atbilde, kurā izteikta skaidra piekrišana piedāvājumam, ir piekrišana arī tad, ja tajā izteikti vai norādīti papildinoši vai atšķirīgi līguma noteikumi, ar nosacījumu, ka tie būtiski nemaina piedāvājuma noteikumus. Papildinošie vai atšķirīgie noteikumi tad kļūst par līguma sastāvdaļu.
4. Atbildi, kurā izteikti vai norādīti papildinoši vai atšķirīgi līguma noteikumi, vienmēr uzskata par piedāvājuma noraidījumu, ja:
 - a) piedāvājumā skaidri norādīts, ka piekrišana iespējama tikai, pamatojoties uz piedāvājuma noteikumiem;
 - b) piedāvātājs bez nepamatotas kavēšanās iebilst pret papildinošajiem vai atšķirīgajiem noteikumiem; vai
 - c) piedāvājuma adresāts piekrišanu izsaka ar nosacījumu, ka piedāvātājs piekrīt papildinošajiem vai atšķirīgajiem noteikumiem, un saprātīgā termiņā šādu piekrišanu nesaņem.

39. pants
Pretrunīgi līguma tipveida noteikumi

1. Ja pušu starpā ir panākta vienošanās, bet piedāvājums un piekrišana atsaucas uz pretrunīgiem līguma tipveida noteikumiem, līgums tomēr ir noslēgts. Līguma tipveida noteikumi ir līguma sastāvdaļa tikai tiktāl, ciktāl to būtība saskan.
2. Neatkarīgi no 1. punkta, līgums nav noslēgts, ja kāda no pusēm:

- a) ir iepriekš skaidri un citā, nevis līguma tipveida noteikumu veidā, norādījusi, ka 1. punktā minētajā gadījumā tai nav nolūka uzņemties saistības ar līgumu; vai
- b) bez nepamatotas kavēšanās paziņo otrai pusei, ka tai nav šāda nolūka.

4. nodaļa Atteikuma tiesības distances līgumos un ārpus uzņēmuma telpām noslēgtos līgumos starp tirgotāju un patērētāju

40. pants Atteikuma tiesības

1. Patērētājam ir tiesības 42. pantā noteiktajā termiņā, nepaziņojot par iemeslu un nesedzot nekādas izmaksas, izņemot 45. pantā paredzēto, atteikties no:
 - a) distances līguma;
 - b) ārpus uzņēmuma telpām noslēgta līguma, ar nosacījumu, ka cena vai – ja vienlaikus noslēgti vairāki līgumi – līgumu kopējā cena pārsniedz EUR 50 vai līdzvērtīgu summu valūtā, kādā noteikta attiecīgā līguma cena līguma noslēgšanas brīdī.
2. Šā panta 1. punktu nepiemēro līgumam, kas noslēgts:
 - a) izmantojot tirdzniecības automātu vai automatizētas tirdzniecības telpas;
 - b) pārtikas produktu, dzērienu un citu tādu preču piegādei, kuras paredzētas tūlītējam patēriņam mājāsaimniecībā un kuras tirgotājs bieži un regulāri pats piegādā uz patērētāja mājām, dzīvesvietu vai darbavietu;
 - c) par tādu preču vai saistīto pakalpojumu piegādi, kuru cena ir atkarīga no svārstībām finanšu tirgū, ko tirgotājs nevar kontrolēt un kas var rasties atteikuma termiņā;
 - d) par tādu preču vai digitālā satura piegādi, ko izgatavo pēc patērētāja specifikācijām vai kas ir nepārprotami personalizētas;
 - e) par tādu preču piegādi, kuras var ātri sabojāties vai kurām drīz beidzas derīguma termiņš;
 - f) par tādu alkoholisku dzērienu piegādi, par kuru cenu panākta vienošanās pirkuma līguma noslēgšanas laikā, bet kuru piegādi var veikt tikai pēc 30 dienām no līguma noslēgšanas un kuru patiesā vērtība ir cieši saistīta ar tirgus svārstībām, ko tirgotājs nevar kontrolēt;
 - g) par laikrakstu, periodisko izdevumu un žurnālu piegādi, izņemot abonēšanas līgumus šādu publikāciju piegādei;
 - h) publiskā izsolē; un
 - i) par ēdināšanas vai atpūtas pakalpojumu sniegšanu, kam paredzēts konkrēts datums vai izpildes termiņš.
3. Šā panta 1. punktu nepiemēro šādās situācijās:

- a) piegādātās preces bijušas aizzīmogotas, patērētājs tās ir atvēris, un pēc tam tās nav piemērotas atdošanai atpakaļ veselības aizsardzības vai higiēnas apsvērumu dēļ;
 - b) piegādātās preces pēc piegādes savas būtības dēļ ir neatgriezeniski sajaukušās ar citām lietām;
 - c) piegādātās preces bija aizzīmogoti audio vai video ieraksti vai datoru programmatūra, kas pēc piegādes ir atvērta;
 - d) ar patērētāja iepriekš skaidri paustu piekrišanu un patērētāja apliecinājumu, ka viņš zaudē atteikuma tiesības ir sāкта tāda digitālā satura piegāde, kas netiek piegādāts uz materiāla datu nesēja;
 - e) patērētājs ir īpaši prasījis, lai tirgotājs viņu apmeklē, lai veiktu steidzamus remontdarbus vai apkopi. Ja tirgotājs šāda apmeklējuma laikā sniedz saistītos pakalpojumus papildus tiem, kurus patērētājs ir īpaši pieprasījis, vai piegādā preces, kas nav rezerves daļas, kuras ir noteikti nepieciešamas, lai veiktu tehnisko apkopi vai remontdarbus, atteikuma tiesības piemēro šiem papildu pakalpojumiem vai precēm.
4. Ja patērētājs izteicis piedāvājumu, kura pieņemšanas gadījumā tiktu noslēgts līgums, no kura viņam būtu tiesības atteikties saskaņā ar šo nodaļu, tad patērētājs var atsaukt šo piedāvājumu pat tad, ja tas citkārt būtu neatsaucams.

41. pants

Atteikuma tiesību izmantošana

1. Patērētājs var izmantot atteikuma tiesības jebkurā laikā pirms atteikuma termiņa beigām, kas noteikts 42. pantā.
2. Patērētājs izmanto atteikuma tiesības ar paziņojumu tirgotājam. Šajā nolūkā patērētājs var izmantot vai nu atteikuma veidlapas paraugu, kas sniegts 2. papildinājumā, vai jebkuru citu nepārprotamu izteikumu, kas pauž lēmumu atteikties.
3. Ja tirgotājs patērētājam sniedz iespēju atteikties elektroniski savā tirdzniecības tīmekļa vietnē un patērētājs šo iespēju izmanto, tirgotājam ir pienākums bez kavēšanās nosūtīt patērētājam šāda atteikuma saņemšanas apstiprinājumu uz pastāvīga informācijas nesēja. Tirgotājs ir atbildīgs par šā pienākuma neievērošanas rezultātā otrai pusei radītiem zaudējumiem.
4. Paziņojums par atteikšanos ir iesniegts termiņā, ja tas nosūtīts pirms atteikuma termiņa beigām.
5. Patērētājam ir pienākums pierādīt, ka atteikuma tiesības izmantotas saskaņā ar šo pantu.

42. pants
Atteikuma termiņš

1. Atteikuma termiņš beidzas pēc četrpadsmit dienām:
 - a) no dienas, kurā patērētājs pieņēmis preču piegādi, ja līgums ir pirkuma līgums, ietverot tādu pirkuma līgumu, saskaņā ar kuru pārdevējs piekrīt sniegt arī saistītos pakalpojumus;
 - b) no dienas, kurā patērētājs pieņēmis pēdējās vienības piegādi, ja līgums noslēgts par vairāku preču pirkumu, kuras patērētājs pasūtījis vienā pasūtījumā un kuras tiek piegādātas atsevišķi, ietverot tādu pirkuma līgumu, saskaņā ar kuru pārdevējs piekrīt sniegt arī saistītos pakalpojumus;
 - c) no dienas, kurā patērētājs pieņēmis pēdējās partijas vai vienības piegādi, ja līgums noslēgts par tādu preču pirkumu, kas sastāv no vairākām partijām vai vienībām, ietverot tādu pirkuma līgumu, saskaņā ar kuru pārdevējs piekrīt sniegt arī saistītos pakalpojumus;
 - d) no dienas, kurā patērētājs pieņēmis pirmās vienības piegādi, ja līgums noslēgts par regulāru preču piegādi kādā noteiktā laika posmā, ietverot tādu pirkuma līgumu, saskaņā ar kuru pārdevējs piekrīt sniegt arī saistītos pakalpojumus;
 - e) no līguma noslēgšanas dienas, ja tas ir saistīto pakalpojumu līgums, kas noslēgts pēc preču piegādes;
 - f) no dienas, kurā patērētājs pieņēmis materiāla datu nesēja piegādi saskaņā ar a) punktu, ja līgums ir par digitālā satura piegādi, ko piegādā uz materiāla informācijas nesēja;
 - g) no līguma noslēgšanas dienas, ja digitālo saturu nepiegādā uz materiāla datu nesēja.
2. Ja tirgotājs nav sniedzis patērētājam 17. panta 1. punktā minēto informāciju, atteikuma termiņš beidzas:
 - a) pēc viena gada no sākotnējā atteikuma termiņa beigām, ko nosaka saskaņā ar 1. punktu; vai
 - b) ja gada laikā kopš atteikuma termiņa beigām, kas noteikts saskaņā ar 1. punktu, tirgotājs patērētājam sniedz minēto informāciju, tad atteikuma termiņš beidzas pēc četrpadsmit dienām no dienas, kurā patērētājs saņem šo informāciju.

43. pants
Atteikuma sekas

Ar atteikumu izbeidzas abu pušu saistības saskaņā ar līgumu:

- a) izpildīt līgumu; vai

- b) noslēgt līgumu gadījumos, kad piedāvājumu izteicis patērētājs.

44. pants

Tirgotāja pienākumi atteikuma gadījumā

1. Tirgotājs atmaksā visus maksājumus, ko viņš ir saņēmis no patērētāja, tostarp attiecīgā gadījumā piegādes izdevumus, bez nepamatotas kavēšanās un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā četrpadsmit dienu laikā no dienas, kad tirgotājs saskaņā ar 41. pantu tika informēts par patērētāja lēmumu atteikties no līguma. Tirgotājs minēto atmaksāšanu veic, izmantojot tādu pašu maksāšanas līdzekli, kādu patērētājs izmantoja sākotnējam darījumam, ja vien patērētājs nav skaidri piekritis citam maksāšanas līdzeklim, ar nosacījumu, ka patērētājam atmaksāšanas rezultātā nerodas nekādi izdevumi.
2. Neatkarīgi no 1. punkta, ja patērētājs ir skaidri izvēlējis piegādes veidu, kas nav tirgotāja piedāvātais tobrīd vislētākais standarta piegādes veids, tirgotājam nav jāatmaksā papildu izmaksas.
3. Preču pirkuma līguma gadījumā tirgotājs var apturēt atmaksu, kamēr tas nav saņēmis atpakaļ preces vai patērētājs nav iesniedzis pierādījumu par preču nosūtīšanu atpakaļ atkarībā no tā, kas notiek agrāk, ja vien tirgotājs nav piedāvājis pats paņemt preces.
4. Attiecībā uz ārpus uzņēmuma telpām noslēgtiem līgumiem, ja preces ir piegādātas uz patērētāja mājām līguma noslēgšanas brīdī, tirgotājs pats bez maksas paņem preces, ja preces to veida dēļ nevar vienkārši nosūtīt atpakaļ pa pastu.

45. pants

Patērētāja pienākumi atteikuma gadījumā

1. Patērētājs nosūta preces atpakaļ vai nodod tās tirgotājam vai tirgotāja pilnvarotai personai bez nepamatotas kavēšanās un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā četrpadsmit dienu laikā no dienas, kurā patērētājs saskaņā ar 41. pantu ir paziņojis tirgotājam par savu lēmumu atteikties no līguma, ja vien tirgotājs nav piedāvājis pats paņemt preces. Šis termiņš ir ievērots, ja patērētājs nosūta preces atpakaļ pirms četrpadsmit dienu termiņa beigām.
2. Patērētājam jāsedz tikai tiešās izmaksas par preču atdošanu atpakaļ, izņemot gadījumus, kad tirgotājs ir piekritis tās segt, vai ja tirgotājs nav informējis patērētāju, ka šīs izmaksas ir jāsedz viņam.
3. Patērētājs ir atbildīgs par preču vērtības samazināšanos tikai tad, ja tā izriet no preču izmantošanas citā veidā, kas nav nepieciešams, lai pārlicinātos par preču būtību, īpašībām un darbību. Patērētājs nav atbildīgs par preču vērtības samazināšanos, ja tirgotājs nav sniedzis informāciju par atteikuma tiesībām saskaņā ar 17. panta 1. punktu.
4. Neskarot 3. punkta noteikumus, patērētājam nav pienākuma maksāt kompensāciju par šo preču izmantošanu atteikuma termiņa laikā.

5. Ja patērētājs izmanto atteikuma tiesības pēc tam, kad ir skaidri lūdzis sākt saistīto pakalpojumu sniegšanu pirms atteikuma termiņa beigām, patērētājs maksā tirgotājam summu, kura salīdzinājumā ar pilnu līguma izpildi ir proporcionāla tam, kas ir izpildīts līdz brīdim, kad patērētājs informēja tirgotāju par atteikuma tiesību izmantošanu. Proportcionālo summu, kas patērētājam jāmaksā tirgotājam, aprēķina, pamatojoties uz līgumā noteikto kopējo cenu. Ja kopējā cena ir pārāk liela, proporcionālo summu aprēķina, pamatojoties uz tirgus vērtību tam, kas ir izpildīts.
6. Patērētājs neatbild par:
- a) atteikuma termiņā pilnībā vai daļēji sniegto saistīto pakalpojumu izmaksām, ja
 - i) tirgotājs nesniedza informāciju saskaņā ar 17. panta 1. un 3. punktu; vai
 - ii) patērētājs nav skaidri pieprasījis, lai izpilde sāktos pirms atteikuma termiņa beigām saskaņā ar 18. panta 2. punktu un 19. panta 6. punktu;
 - b) pilnīgas vai daļējas tāda digitālā satura piegādes izmaksām, kas netiek piegādāts uz materiāla datu nesēja, ja:
 - i) patērētājs nav iepriekš devis skaidri paustu piekrišanu sākt digitālā satura piegādi pirms 42. panta 1. punktā minētā atteikuma termiņa beigām,
 - ii) patērētājs, sniedzot piekrišanu, neapstiprināja, ka zaudē atteikuma tiesības; vai
 - iii) tirgotājs nesniedza apstiprinājumu saskaņā ar 18. panta 1. punktu un 19. panta 5. punktu.
7. Izņemot šajā pantā paredzētos gadījumus, patērētājs, izmantojot atteikuma tiesības, neuzņemas nekādu atbildību.

46. pants
Papildu līgumi

1. Ja patērētājs izmanto atteikuma tiesības no distances līguma vai ārpus uzņēmuma telpām noslēgta līguma saskaņā ar 41. līdz 45. pantu, visi papildu līgumi automātiski izbeidzas, neradot izdevumus patērētājam, izņemot 2. un 3. punktā noteikto. Šā panta nolūkos papildu līgums ir līgums, ar kuru patērētājs iegūst preces, digitālo saturu vai saistītos pakalpojumus saistībā ar distances līgumu vai ārpus uzņēmuma telpām noslēgtu līgumu, un šīs preces, digitālo saturu vai saistītos pakalpojumus sniedz tirgotājs vai trešā persona, pamatojoties uz vienošanos starp trešo personu un tirgotāju.
2. Papildu līgumiem attiecīgi piemēro 43., 44 un 45. panta noteikumus tādā apmērā, ciktāl šos līgumus regulē Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi.
3. Papildu līgumos, kurus neregulē Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi, pušu pienākumus atteikuma gadījumā regulē piemērojamie tiesību akti.

47. pants
Imperatīvais raksturs

Puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šīs nodaļas piemērošanas, paredzēt no tās izņēmumus vai grozīt tās sekas.

5. nodaļa Gribas trūkumi

48. pants

Maldība

1. Puse var atkāpties no līguma faktiskas vai tiesiskas maldības dēļ, kas pastāvēja līguma noslēgšanas brīdī, ja:
 - a) puse, ja nebūtu šīs maldības, nebūtu noslēgusi šo līgumu vai būtu to darījusi tikai uz būtiski atšķirīgiem līguma noteikumiem, un otra puse to zināja vai bija sagaidāms, ka tā zina; un
 - b) otra puse:
 - i) izraisīja šo maldību;
 - ii) izraisīja līguma noslēgšanu maldības dēļ, neievērojot pienākumu sniegt informāciju pirms līguma noslēgšanas saskaņā ar 2. nodaļas 1. līdz 4. iedaļu;
 - iii) zināja par šo maldību vai bija sagaidāms, ka tā zina, un izraisīja līguma noslēgšanu maldības dēļ, nenorādot uz svarīgu informāciju, ar nosacījumu, ka saskaņā ar labu ticību un godprātību darījumos pusei, kas zināja par maldību, bija uz to jānorāda; vai
 - iv) pieļāva tādu pašu maldību.
2. Puse nevar atkāpties no līguma maldības dēļ, ja puse uzņēmusies vai šādos apstākļos tai būtu jāuzņemas risks par maldību.
3. Neprecizitāti, izsakot vai nosūtot izteikumu, uzskata par tās personas maldību, kas izteica vai nosūtīja izteikumu.

49. pants

Krāpšana

1. Puse var atkāpties no līguma, ja otra puse panākusi šā līguma noslēgšanu ar krāpnieciski maldinošu attēlojumu vārdos vai rīcībā vai krāpniecisku tādas informācijas neatklāšanu, kāda šai pusei būtu jāatklāj saskaņā ar labu ticību un godprātību darījumos vai pienākumu sniegt informāciju pirms līguma noslēgšanas.
2. Maldinošs attēlojums ir krāpniecisks, ja tas veikts, zinot vai uzskatot, ka attēlojums ir nepatiess, vai bezatbildīgi izturoties pret jautājumu, vai tas ir patiess vai nepatiess, nolūkā panākt, ka saņēmējs pieļauj maldību. Neizpaušana ir krāpnieciska, ja ar nolūku tiek veicināti apstākļi, lai persona, kurai šī informācija netiek izpausta, pieļautu maldību.

3. Nosakot to, vai laba ticība un godprātība darījumos paredz, ka pusei jāatklāj konkrēta informācija, vērā jāņem visi apstākļi, tostarp šādi:
- a) vai pusei bija īpašas padziļinātas zināšanas;
 - b) puses izdevumi attiecīgās informācijas iegūšanai;
 - c) cik viegli otra puse būtu varējusi iegūt šo informāciju, izmantojot citus līdzekļus;
 - d) informācijas būtība;
 - e) informācijas acīmredzamā nozīme otrai pusei; un
 - f) līgumos, kuri noslēgti starp tirgotājiem, laba komercprakse attiecīgajā situācijā.

50. pants

Draudi

Puse var atkāpties no līguma, ja otra puse ir panākusi līguma noslēgšanu, draudot ar nelikumīgu, tūlītēju un smagu kaitējumu vai nelikumīgu rīcību.

51. pants

Negodīga izmantošana

Puse var atkāpties no līguma, ja līguma noslēgšanas laikā:

- a) šī puse bija atkarīga no otras puses vai tai bija uz uzticību balstītas attiecības ar otru pusi, tā bija nonākusi ekonomiskās grūtībās vai tai bija neatliekamas vajadzības, tā bija neapdomīga, nekompetenta vai nepieredzējusi; un
- b) otra puse to zināja vai bija sagaidāms, ka tā zina, un, ņemot vērā līguma apstākļus un mērķi, izmantoja pirmās puses situāciju, gūstot pārmērīgu labumu vai negodīgas priekšrocības.

52. pants

Paziņojums par atkāpšanos

4. Atkāpšanos īsteno, paziņojot par to otrai pusei.
5. Paziņojums par atkāpšanos ir spēkā tikai tad, ja to sniedz šādā termiņā pēc tam, kad puse, kas atkāpjas no līguma, uzzina par attiecīgajiem apstākļiem vai kļūst spējīga brīvi rīkoties:
- a) sešu mēnešu laikā maldības gadījumā; un
 - b) viena gada laikā krāpšanas, draudu vai negodīgas izmantošanas gadījumā.

53. pants
Apstiprinājums

Ja puse, kurai saskaņā ar šo nodaļu ir tiesības atkāpties no līguma, skaidri vai netieši apstiprina līgumu pēc tam, kad tā uzzina par attiecīgajiem apstākļiem vai kļūst spējīga brīvi rīkoties, tad šī puse vairs nevar atkāpties no līguma.

54. pants
Atkāpšanās sekas

1. Līgums, no kura var atkāpties, ir spēkā līdz atkāpšanās brīdim, bet, līdzko ir notikusi atkāpšanās, tas retrospektīvi ir spēkā neesošs no paša tā sākuma.
2. Ja atkāpšanās pamatojums ietekmē tikai atsevišķus līguma noteikumus, atkāpšanās attiecas tikai uz šiem noteikumiem, ja vien pārējā līguma atstāšana spēkā nav nesaprātīga.
3. Jautājumu par to, vai kādai pusei ir tiesības pieprasīt atdot to, kas nodots vai piegādāts saskaņā ar spēkā neesošo līgumu, vai tā ekvivalentu naudā, regulē 17. nodaļas noteikumi par atlīdzināšanu.

55. pants
Zaudējumu atlīdzināšana

Pusei, kurai saskaņā ar šo nodaļu ir tiesības atkāpties no līguma vai kurai bija šādas tiesības, pirms tās zuda termiņa ierobežojuma vai apstiprinājuma dēļ, ir tiesības, neraugoties uz to, vai līgums ir vai nav spēkā, saņemt zaudējumu atlīdzību no otras puses par maldības, krāpšanas, draudu vai negodīgas izmantošanas rezultātā radītajiem zaudējumiem ar nosacījumu, ka otra puse zināja par attiecīgajiem apstākļiem vai bija sagaidāms, ka tā zina.

56. pants
Tiesību aizsardzības līdzekļu izslēgšana vai ierobežošana

1. Nedrīkst tieši vai netieši izslēgt vai ierobežot tiesību aizsardzības līdzekļus attiecībā uz krāpšanu, draudiem un negodīgu izmantošanu.
2. Attiecībās starp tirgotāju un patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam tieši vai netieši izslēgt vai ierobežot tiesību aizsardzības līdzekļus attiecībā uz maldību.

57. pants
Tiesību aizsardzības līdzekļa izvēle

Puse, kurai saskaņā ar šo nodaļu ir tiesības izmantot kādu tiesību aizsardzības līdzekli, apstākļos, kas šai pusei ļauj izmantot kādu tiesību aizsardzības līdzekli attiecībā uz neizpildi, var izmantot katru no šiem abiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

III daļa Līgumā ietvertā novērtēšana

6. nodaļa Interpretācija

58. pants

Līgumu interpretācijas vispārīgie noteikumi

1. Līgumu interpretē saskaņā ar pušu kopīgo nodomu pat tad, ja tas atšķiras no līgumā lietoto izteicienu parastās nozīmes.
2. Ja vienas puses nolūks bija piešķirt kādam līgumā lietotam izteicienam īpašu nozīmi, un līguma noslēgšanas laikā otrai pusei šis nolūks bija zināms vai bija sagaidāms, ka tā zina par šo nolūku, izteicienu interpretē saskaņā ar pirmās puses nolūku.
3. Ja vien 1. un 2. punktā nav noteikts citādi, līgumu interpretē saskaņā ar to nozīmi, ko tam piešķirtu saprātīga persona.

59. pants

Būtiski jautājumi

Interpretējot līgumu, uzmanību jo īpaši var pievērst šādiem jautājumiem:

- a) apstākļiem, kādos tas noslēgts, ietverot sarunas pirms līguma slēgšanas,
- b) pušu rīcībai, arī tai, kas seko pēc līguma noslēgšanas,
- c) interpretācijai, ko puses jau sniegušas par izteicieniem, kas ir tādi paši vai līdzīgi līgumā izmantotajiem,
- d) paražām, ko puses tādā pašā situācijā uzskatītu par vispārēji piemērojamām;
- e) pušu starpā iedibinātajai praksei,
- f) nozīmei, ko izteicieniem parasti piešķir attiecīgajā jomā,
- g) līguma būtībai un mērķim, un
- h) labai ticībai un godprātībai darījumos.

60. pants

Atsauce uz līgumu kopumā

Līgumā lietotie izteicieni jāinterpretē, ņemot vērā visu līgumu kopumā.

61. pants
Valodu redakciju atšķirības

Ja līguma dokumentam ir divas vai vairākas valodu redakcijas un neviena no tām nav noteikta par autentisku, valodu redakciju atšķirību gadījumā priekšroku dod tai līguma redakcijai, kurā līgums sākotnēji izstrādāts.

62. pants
Atsevišķi apspriestu līguma noteikumu pārkums

Ciktāl pastāv pretruna, līguma noteikumiem, ko puses ir atsevišķi apspriedušas, ir priekšroka pār tiem, kas nav atsevišķi apspriesti 7. panta izpratnē.

63. pants
Priekšroka interpretācijai, saskaņā ar kuru līguma noteikumi paliek spēkā

Interpretācijai, saskaņā ar kuru līguma noteikumi paliek spēkā, dodama priekšroka pretstatā interpretācijai, kurai ir pretējas sekas.

64. pants
Interpretācija par labu patērētājiem

1. Ja līgumā starp tirgotāju un patērētāju ir šaubas par kāda līguma noteikuma nozīmi, priekšroka ir patērētājam vislabvēlīgākai interpretācijai, ja vien noteikumu līgumā nav iekļāvis pats patērētājs.
2. Puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

65. pants
Interpretācija par ļaunu tam, kas ierosinājis līguma noteikumu

Ja līgumā, kam nav piemērojams 64. pants, ir šaubas par tāda līguma noteikuma nozīmi, kas pušu starpā nav atsevišķi apspriests 7. panta izpratnē, priekšroka ir interpretācijai par ļaunu tam, kas ierosinājis šo noteikumu.

7. nodaļa Saturs un sekas

66. pants **Līguma noteikumi**

Līguma noteikumi izriet no:

- a) pušu vienošanās, ievērojot Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu imperatīvos noteikumus;
- b) paražām vai prakses, kas saskaņā ar 67. pantu ir saistošas pusēm;
- c) Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu jebkuriem noteikumiem, kas piemērojami, ja puses nav vienojušās par pretējo; un
- d) jebkura līguma noteikuma, ko atvasina saskaņā ar 68. pantu.

67. pants **Paražas un prakse līgumos starp tirgotājiem**

- 1. Līgumos starp tirgotājiem puses saista paraža, par kuru puses ir vienojušās, ka tā ir piemērojama, un prakse, kas iedibināta pušu starpā.
- 2. Puses saista paraža, ko tirgotāji, atrodoties tādā pašā situācijā kā puses, uzskatītu par vispārēji piemērojamu.
- 3. Paražas un prakse pusēm nav saistošas, ciktāl tās ir pretrunā līguma noteikumiem, ko puses ir atsevišķi apspriedušas, vai Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu imperatīvajiem noteikumiem.

68. pants **Atvasināmi līguma noteikumi**

- 1. Ja nepieciešams izlemt jautājumu, ko skaidri neregulē ne pušu vienošanās, ne paražas, ne prakse, ne arī Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi, var atvasināt līguma papildu noteikumu, jo īpaši ņemot vērā:
 - a) līguma būtību un mērķi, un
 - b) apstākļus, kādos līgums noslēgts; un
 - c) labu ticību un godprātību darījumos.
- 2. Noteikumam, kas atvasināts saskaņā ar 1. punktu, cik vien iespējams jābūt tādām, lai īstenotu to, par ko visticamāk attiecīgā gadījumā būtu vienojušās puses, ja tās būtu izskatījušas šo jautājumu.

3. Šā panta 1. punktu nepiemēro, ja puses ar nolūku ir atstājušas kādu jautājumu neregulētu, piekrītot, ka viena vai otra puse attiecīgi uzņemsies risku.

69. pants

Līguma noteikumi, kas izriet no atsevišķiem izteikumiem pirms līguma noslēgšanas

1. Ja tirgotājs pirms līguma noslēgšanas otrai pusei vai publiski izsakās par to, kas tam saskaņā ar līgumu jāpiegādā, šis izteikums kļūst par līguma noteikumu, izņemot gadījumus, kad:
 - a) otra puse, noslēdzot līgumu, zināja vai bija sagaidāms, ka tā zina, ka izteikums ir kļūdainais vai uz to nevar paļauties kā uz līguma noteikumu citu iemeslu dēļ; vai
 - b) izteikums nevarēja ietekmēt otras puses lēmumu noslēgt līgumu.
2. Šā panta 1. punktā tādas personas izteikumu, kas iesaistīta tirgotāja reklāmas vai tirgvedības pasākumos, uzskata par tirgotāja izteikumu.
3. Ja otra puse ir patērētājs, tad 1. punktā publisku izteikumu, ko sniedz ražotājs vai ražotāja vārdā, vai ko sniedz cita persona, kas iesaistīta iepriekšēju darbību ķēdē, kas noved pie līguma noslēgšanas, uzskata par tirgotāja izteikumu, izņemot, ja tirgotājs, noslēdzot līgumu, nezināja un nebija sagaidāms, ka viņš zina, par šo izteikumu.
4. Attiecībās starp tirgotāju un patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

70. pants

Pienākums pievērst uzmanību līguma noteikumiem, kas nav atsevišķi apspriesti

1. Ja līguma noteikumus līgumā iekļauj tikai viena puse un tos atsevišķi neapspriež 7. panta izpratnē, tā var atsaukties uz šiem noteikumiem pret otru pusi tikai tad, ja otra puse par tiem zināja vai ja puse, kas tos ierosināja, saprātīgā veidā centās pievērst otras puses uzmanību šiem noteikumiem pirms līguma noslēgšanas vai līguma noslēgšanas laikā.
2. Šā panta izpratnē tirgotāja un patērētāja attiecībās līguma noteikumiem nav pievērsta pietiekama patērētāja uzmanība, ja līguma dokumentā tikai ietverta atsauce uz tiem, pat tad, ja patērētājs dokumentu paraksta.
3. Puses nevar atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

71. pants

Papildu maksājumi līgumos starp tirgotāju un patērētāju

1. Līgumā starp tirgotāju un patērētāju patērētājam nav saistošs līguma noteikums, kas liek patērētājam veikt maksājumu papildus noteiktajai atlīdzībai par tirgotāja galveno līgumsaistību, jo īpaši, ja noteikums ir iekļauts līgumā, izmantojot iepriekš

formulētas iespējas, kuras patērētājam jānoraida, lai izvairītos no papildu maksājuma, izņemot gadījumu, kad patērētājs ir īpaši piekritis šādam papildu maksājumam pirms līgums ir kļuvis tam saistošs. Ja patērētājs ir veicis papildu maksājumu, patērētājs var to atgūt.

2. Puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

72. pants

Apvienošanas klauzula

1. Ja rakstiskā līgumā ir iekļauts noteikums, kas paredz, ka šis dokuments pilnībā aptver visus līguma noteikumus (apvienošanas klauzula), visus šajā dokumentā neietvertos iepriekšējos izteikumus, apgalvojumus vai vienošanās neuzskata par līguma sastāvdaļām.
2. Ja vien līgumā nav noteikts citādi, apvienošanas klauzula neliedz pušu iepriekšējus izteikumus izmantot līguma interpretācijai.
3. Līgumā starp tirgotāju un patērētāju patērētājam apvienošanas klauzula nav saistoša.
4. Puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

73. pants

Cenas noteikšana

Ja nav iespējams citādi noteikt cenu, ko jāmaksā saskaņā ar līgumu, un nekas neliecina par pretējo, tad cena ir tā, ko līguma slēgšanas laikā parasti maksā līdzīgos apstākļos, vai, ja šāda cena nepastāv, saprātīga cena.

74. pants

Vienpusēji noteikumi

1. Ja cena vai cits līguma noteikums ir jānosaka vienai līguma pusei un šīs puses noteiktā cena vai noteikums ir ievērojami nesaprātīgs, to aizstāj ar cenu, ko parasti maksā, vai noteikumu, ko parasti izmanto līdzīgos apstākļos līguma noslēgšanas brīdī, vai, ja šāda cena vai noteikums nav pieejami, ar saprātīgu cenu vai citu saprātīgu noteikumu.
2. Puses nevar atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

75. pants
Trešās puses noteikumi

1. Ja cena vai cits līguma noteikums ir jānosaka trešai pusei un tā nevar vai negrib to darīt, tiesa cenas vai noteikuma noteikšanai var iecelt citu personu, ja vien tas nav pretrunā līguma noteikumiem.
2. Ja cena vai cits līguma noteikums ir jānosaka trešai pusei un šīs puses noteiktā cena vai noteikums ir ievērojami nesaprātīgs, to aizstāj ar cenu, ko parasti maksā, vai noteikumu, ko parasti izmanto līdzīgos apstākļos līguma noslēgšanas brīdī, vai, ja šāda cena vai noteikums nav pieejami, ar saprātīgu cenu vai citu saprātīgu noteikumu.
3. Termins "tiesa" 1. punktā ietver arī šķīrējtiesu.
4. Attiecībās starp tirgotāju un patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no 2. punkta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

76. Pants
Valoda

Ja citādi nav iespējams noteikt valodu, kas izmantojama saziņai saistībā ar līgumu vai no tā izrietošajām tiesībām un pienākumiem, izmanto valodu, kura izmantota līguma noslēgšanai.

77. pants
Līgums uz nenoteiktu laiku

1. Ja nepārtrauktas vai atkārtotas līgumisko pienākumu izpildes gadījumā līgumā nav noteikts līgumisko attiecību beigu termiņš vai nav paredzēts, ka to var izbeigt ar paziņojumu par izbeigšanu, ikviena puse var izbeigt līgumu, par to iepriekš saprātīgā termiņā, kas nepārsniedz divus mēnešus, paziņojot otrai pusei.
2. Attiecībās starp tirgotāju un patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

78. pants
Līguma noteikumi trešo pušu labā

1. Līgumslēdzējas puses ar līgumu var piešķirt tiesības trešai pusei. Noslēdzot līgumu, šī trešā puse var vēl nepastāvēt un tai nav jābūt noteiktai, taču tai ir jābūt nosakāmai.
2. Trešās puses tiesību būtību un saturu nosaka līgumā. Tiesības var izpausties kā trešās personas atbildības izslēgšana vai ierobežošana attiecībā pret kādu no līgumslēdzējām pusēm.
3. Ja vienai līgumslēdzējai pusei saskaņā ar līgumu ir pienākums kaut ko izpildīt par labu trešai personai, tad:

- a) trešai pusei ir tādas pašas tiesības uz izpildi un tiesību aizsardzības līdzekļiem neizpildes gadījumā, kā tad, ja līgumslēdzējai pusei būtu pienākums kaut ko izpildīt saskaņā ar līgumu, kas noslēgts ar šo trešo pusi; un
 - b) līgumslēdzēja puse, kurai ir pienākums, var celt pret trešo pusi visas ierunas, ko tā varētu celt pret otru līguma pusi.
4. Trešā puse var noraidīt tai piešķirtās tiesības, paziņojot par to vienai no līgumslēdzējām pusēm, ja to izdara pirms tā ir skaidri vai netieši pieņēmusi piešķirtās tiesības. Šāda noraidījuma gadījumā tiek uzskatīts, ka tiesības trešai pusei nekad nav bijušas.
5. Līgumslēdzējas puses var izslēgt no līguma vai grozīt līguma noteikumu, ar ko piešķir tiesības, ja to dara pirms kāda no pusēm paziņo trešai pusei par tiesību piešķiršanu.

8. nodaļa Negodīgi līguma noteikumi

1. IEDAĻA VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

79. pants

Negodīgu līguma noteikumu sekas

1. Līguma noteikums, ko ierosina viena puse un kas ir negodīgs saskaņā ar šīs nodaļas 2. un 3. iedaļas noteikumiem, otrai pusei nav saistošs.
2. Ja līgums var palikt spēkā esošs bez šī negodīgā līguma noteikuma, tad pārējie līguma noteikumi paliek saistoši.

80. pants

Negodīguma novērtējuma nepiemērošana

1. Šīs nodaļas 2. un 3. iedaļu nepiemēro līguma noteikumiem, kas atspoguļo Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu noteikumus, kas būtu piemērojami, ja jautājumu neregulētu līguma noteikumi.
2. Šīs nodaļas 2. iedaļu nepiemēro līguma galvenā priekšmeta definīcijai vai maksājamās cenas atbilstībai, ciktāl tirgotājs ir ievērojis 82. pantā noteikto caurskatāmības pienākumu.
3. Šīs nodaļas 3. iedaļu nepiemēro galvenā līguma priekšmeta definīcijai vai maksājamās cenas atbilstībai.

81. pants

Imperatīvais raksturs

Puses nevar atteikties no šīs nodaļas piemērošanas, paredzēt no tās izņēmumus vai grozīt tās sekas.

2. IEDAĻA NEGODĪGI LĪGUMA NOTEIKUMI LĪGUMOS STARP TIRGOTĀJU UN PATĒRĒTĀJU

82. pants

Caurskatāmības pienākums līguma noteikumos, kas nav atsevišķi apspriesti

Ja tirgotājs ierosina līguma noteikumus, kas netiek atsevišķi apspriesti ar patērētāju 7. panta izpratnē, tam ir pienākums nodrošināt, ka tie ir sagatavoti un paziņoti skaidrā un viegli saprotamā valodā.

83. pants

Negodīguma nozīme līgumos starp tirgotāju un patērētāju

1. Līgumā starp tirgotāju un patērētāju līguma noteikums, ko ierosina tirgotājs un ko atsevišķi neapspriež 7. panta izpratnē, ir negodīgs šīs iedaļas nolūkos, ja, pretēji prasībai pēc labas ticības un godprātības darījumos, tas izraisa ievērojamu nelīdzsvarotību pušu tiesībās un pienākumos, kas izriet no līguma, un tas notiek par sliktu patērētājam.
2. Novērtējot kāda līguma noteikuma negodīgumu šīs iedaļas nolūkos, jāņem vērā šādi apstākļi:
 - a) vai tirgotājs ir ievērojis 82. pantā noteikto caurskatāmības pienākumu,
 - b) kas pēc būtības saskaņā ar līgumu ir jāizpilda;
 - c) līguma noslēgšanas brīdī dominējošie apstākļi;
 - d) citi līguma noteikumi; un
 - e) jebkāda cita līguma, no kā ir atkarīgs šis līgums, noteikumi.

84. pants

Līguma noteikumi, kas vienmēr ir negodīgi

Šīs iedaļas izpratnē līguma noteikums vienmēr ir negodīgs, ja tā mērķis vai sekas ir:

- a) nepieļaut vai ierobežot tirgotāja atbildību par to, ja tirgotāja vai kādas personas, kura darbojas tirgotāja vārdā, rīcības vai nolaidības rezultātā iestājusies patērētāja nāve vai patērētājs guvis miesas bojājumus;
- b) nepieļaut vai ierobežot tirgotāja atbildību par tīši vai rupjas neuzmanības rezultātā patērētājam radītiem zaudējumiem vai nodarītu kaitējumu;
- c) ierobežot tirgotāja pienākumu attiecībā uz to, ka tam ir saistošas tā pilnvaroto pārstāvju uzņemtās saistības, vai padarīt tā saistības atkarīgas no konkrēta nosacījuma, kura izpilde ir atkarīga tikai no tirgotāja;
- d) nepieļaut vai kavēt patērētāja tiesības iesniegt prasību tiesā vai izmantot kādu citu likumīgu tiesību aizsardzības līdzekli jo īpaši, pieprasot patērētājam izskatīt strīdus tādā strīdu izšķiršanas sistēmā, kas vispār nav paredzēta tiesību normās, ko piemēro līgumiem starp tirgotāju un patērētāju;
- e) piešķirt ekskluzīvu jurisdikciju pār visiem no līguma izrietošiem strīdiem tiesai tirgotāja mītnesvietā, ja vien izvēlēta tiesa nav arī patērētāja mītnesvietas tiesa;
- f) piešķirt tirgotājam ekskluzīvas tiesības noteikt, vai piegādātās preces, digitālais saturs vai sniegtie saistītie pakalpojumi atbilst līgumam, vai piešķirt tirgotājam ekskluzīvas tiesības interpretēt jebkuru līguma noteikumu;
- g) noteikt, ka līgums ir saistošs patērētājam, bet tirgotājam tas nav saistošs;

- h) prasīt patērētājam līguma izbeigšanai 8. panta izpratnē izmantot formālāku metodi, nekā tika izmantota līguma noslēgšanai;
- i) noteikt tirgotājam īsāku termiņu paziņošanai par līguma izbeigšanu, nekā patērētājam noteiktais termiņš;
- j) likt patērētājam maksāt par faktiski nepiegādātām precēm un digitālo saturu vai nesniegtiem saistītiem pakalpojumiem;
- k) noteikt, ka atsevišķi neapspriesti līguma noteikumi 7. panta izpratnē prevalē vai tiem ir priekšroka attiecībā pret atsevišķi apspriestiem līguma noteikumiem.

85. pants

Prezumpcija par līguma noteikumu negodīgumu

Šīs iedaļas nolūkos prezumē, ka līguma noteikums ir negodīgs, ja tā priekšmets vai sekas ir:

- a) ierobežot patērētājam pieejamos pierādīšanas līdzekļus vai uzlikt patērētājam pierādīšanas pienākumu, kas likumīgi būtu tirgotāja pienākums;
- b) neatbilstoši izslēgt vai ierobežot patērētājam pieejamos tiesību aizsardzības līdzekļus pret tirgotāju vai trešo pusi tirgotāja līgumisko saistību neizpildes gadījumā;
- c) neatbilstoši izslēgt vai ierobežot tiesības izvirzīt pretprasības, kādas patērētājam varētu būt pret tirgotāju saistībā ar patērētāja parādu tirgotājam;
- d) atļaut tirgotājam paturēt patērētāja samaksāto naudu, ja pēdējais nolemj neslēgt līgumu vai nepildīt līguma saistības, neparedzot iespēju patērētājam saņemt līdzvērtīgu kompensāciju no tirgotāja pretējā situācijā;
- e) pieprasīt patērētājam, kurš nepilda savas saistības saskaņā ar līgumu, maksāt neproporcionāli lielu summu kā zaudējumu atlīdzību vai noteiktu maksu par saistību neizpildi;
- f) piešķirt tirgotājam tiesības atteikties no līguma vai izbeigt to 8. panta izpratnē pēc saviem ieskatiem, nepiešķirot tādas pašas tiesības patērētājam, vai piešķirt tirgotājam tiesības paturēt naudu, kas samaksāta par vēl nesniegtiem saistītiem pakalpojumiem, gadījumā, ja tirgotājs atsakās no līguma vai to izbeidz;
- g) piešķirt tirgotājam tiesības izbeigt līgumu ar nenoteiktu darbības termiņu, par to nesniedzot paziņojumu samērīgā termiņā, izņemot, ja šādai rīcībai ir nopietni iemesli;
- h) automātiski pagarināt līgumu ar noteiktu darbības termiņu, ja vien patērētājs nenorāda citādi gadījumos, kad līguma noteikumi paredz nesaprātīgi īsu paziņojuma sniegšanas termiņu;
- i) piešķirt tirgotājam tiesības vienaspusēji mainīt līguma noteikumus bez saprātīga, līgumā atrunāta iemesla; tas neattiecas uz līguma noteikumiem, saskaņā ar kuriem tirgotājs patur tiesības vienaspusēji mainīt līguma ar nenoteiktu darbības termiņu noteikumus ar nosacījumu, ka tirgotājam ir pienākums saprātīgā termiņā ar

paziņojumu par to informēt patērētāju un patērētājs var brīvi izbeigt līgumu un tam šajā sakarā nerodas nekādas izmaksas;

- j) ļaut tirgotājam vienpusēji, bez saprātīga iemesla mainīt piegādājamo preču, digitālā satura vai saistīto pakalpojumu raksturojumu vai kādas citas izpildes īpašības;
- k) paredzēt, ka preču, digitālā satura vai saistīto pakalpojumu cena jānosaka piegādes vai sniegšanas brīdī vai ļaut tirgotājam palielināt šo cenu, nedodot patērētājam atteikuma tiesības, ja palielinātā cena ir pārāk augsta, salīdzinot ar cenu, par kādu tika panākta vienošanās, noslēdzot līgumu; tas neietekmē cenu indeksācijas klauzulas, ja tās ir likumīgas, ar nosacījumu, ka ir sīki aprakstīta metode, saskaņā ar kuru cenas var atšķirties;
- l) likt patērētājam izpildīt visas savas saistības saskaņā ar līgumu, ja tirgotājs nepilda savas saistības;
- m) ļaut tirgotājam nodot savas līgumā paredzētās tiesības un saistības bez patērētāja piekrišanas, izņemot, ja tās tiek nodotas tirgotāja kontrolētam meitasuzņēmumam, vai apvienošanās vai līdzīga likumīga sabiedrības darījuma rezultātā, un šāda nodošana, visticamāk, neietekmēs patērētāja tiesības;
- n) atļaut tirgotājam gadījumā, ja tas, kas ir pasūtīts, vairs nav pieejams, piegādāt ekvivalentus, patērētāju skaidri neinformējot par šādu iespēju un par faktu, ka tirgotājs sedz patērētāja saņemto lietu atdošanas izmaksas, ja patērētājs izmanto tiesības noraidīt izpildi;
- o) ļaut tirgotājam noteikt nesaprātīgi ilgu vai nepietiekami konkrētu piedāvājuma pieņemšanas vai noraidīšanas termiņu;
- p) ļaut tirgotājam saglabāt nesaprātīgi ilgu vai nepietiekami konkrētu līgumā paredzēto saistību izpildes termiņu;
- q) neatbilstoši izslēgt vai ierobežot patērētājam pieejamos tiesību aizsardzības līdzekļus pret tirgotāju vai patērētājam pieejamās ierunas pret tirgotāja prasījumiem.
- r) pakļaut līgumā paredzēto tirgotāja saistību izpildi vai citas patērētājam izdevīgas līguma sekas īpašām formalitātēm, kas nav juridiski nepieciešamas un ir nesaprātīgas;
- s) pieprasīt no patērētāja pārāk lielu priekšapmaksu vai pārmērīgas saistību izpildes garantijas;
- t) bez attaisnojoša iemesla neļaut patērētājam iegādāties materiālus vai rezerves daļas no trešām pusēm;
- u) bez attaisnojoša iemesla sasaistīt līgumu ar citu līgumu, kas noslēgts ar tirgotāju, tā meitasuzņēmumu vai trešo pusi tādā veidā, kādu patērētājs nevar sagaidīt;
- v) uzlikt patērētājam pārmērīgu slogu, lai varētu izbeigt līgumu ar nenoteiktu darbības termiņu;

- w) padarīt garāku nekā viens gads sākotnējo līguma termiņu vai jebkuru atjaunošanas termiņu līgumam par preču, digitālā satura vai saistīto pakalpojumu ilgstošu nodrošināšanu, izņemot, ja patērētājs jebkurā laikā var izbeigt līgumu un izbeigšanas termiņš nav ilgāks par 30 dienām.

3. IEDAĻA NEGODĪGI LĪGUMA NOTEIKUMI LĪGUMOS STARP TIRGOTĀJIEM

86. pants

„Negodīguma” nozīme līgumos starp tirgotājiem

1. Šīs iedaļas nolūkos līguma noteikums līgumā starp tirgotājiem ir negodīgs tikai tad, ja:
 - a) tas ir daļa no atsevišķi neapspriestiem noteikumiem 7. panta izpratnē; un
 - b) tas pēc būtības ir tāds, ka tā izmantošana ievērojami atkāpjas no labas komercprakses, pretēji labai ticībai un godprātībai darījumos.
2. Novērtējot kāda līguma noteikuma negodīgumu šīs iedaļas nolūkos, jāņem vērā šādi apstākļi:
 - a) kas pēc būtības saskaņā ar līgumu ir jāizpilda;
 - b) līguma noslēgšanas brīdī dominējošie apstākļi;
 - c) citi līguma noteikumi; un
 - d) jebkāda cita līguma, no kā ir atkarīgs šis līgums, noteikumi.

IV daļa Pirkuma līguma vai digitālā satura piegādes līguma pušu saistības un tiesību aizsardzības līdzekļi

9. nodaļa Vispārīgi noteikumi

87. pants

Neizpilde un būtiska neizpilde

1. Saistības neizpilde ir jebkāda veida šīs saistības nepildīšana, neraugoties uz to, vai šāda nepildīšana ir attaisnota vai ne, un tā ietver:
 - a) preču neiegādāšanu vai novēlotu piegādi,
 - b) digitālā satura nepiegādāšanu vai novēlotu piegādi,
 - c) līgumam neatbilstošu preču piegādi,
 - d) līgumam neatbilstoša digitālā satura piegādi,
 - e) cenas nesamaksu vai novēlotu samaksu; un
 - f) cita veida līgumam neatbilstošu šķietamu izpildi.
2. Vienas puses saistību neizpilde ir būtiska, ja:
 - a) tā ievērojami liedz otrai pusei to, ko tai bija tiesības sagaidīt saskaņā ar līgumu, ja vien līguma noslēgšanas brīdī saistības nepildošā puse neparedzēja šādu rezultātu vai nebija sagaidāms, ka tā to varētu paredzēt; vai
 - b) tai ir tāds raksturs, ka ir skaidrs, ka nevar paļauties uz saistību neizpildījušās puses saistību izpildi nākotnē.

88. pants

Attaisnota neizpilde

1. Puses saistību neizpilde ir attaisnota, ja to izraisījis kāds šķērslis, kas nav šīs puses kontrolē un ja nebija sagaidāms, ka šī puse būtu varējusi ņemt vērā šo šķērslī līguma noslēgšanas brīdī vai būtu varējusi pārvarēt šo šķērslī vai tā sekas vai izvairīties no tām.
2. Ja šķērslis ir tikai īslaicīgs, neizpilde ir attaisnota laikā, kamēr pastāv šāds šķērslis. Tomēr, ja kavējums izraisa būtisku neizpildi, tad otra puse var to interpretēt kā būtisku neizpildi.
3. Pusei, kura nevar izpildīt savas saistības, ir pienākums nodrošināt, ka paziņojums par šķērslī un tā ietekmi uz spēju izpildīt saistības sasniedz otru pusi bez nepamatotas kavēšanās pēc tam, kad pirmā puse ir uzzinājusi par šiem apstākļiem vai bija

sagaidāms, ka tā ir uzzinājusi. Otrai pusei ir tiesības uz zaudējumu atlīdzību, kas radušies šā pienākuma pārkāpšanas rezultātā.

89. pants
Apstākļu maiņa

1. Pusei jāpilda savas saistības pat tad, ja to izpilde ir kļuvusi smagāka tādēļ, ka paaugstinājušās izpildes izmaksas vai samazinājusies par to pretī saņemamā vērtība.

Ja izpilde kļūst pārlietu grūta ārkārtējas apstākļu maiņas dēļ, pusēm ir pienākums uzsākt sarunas ar mērķi pielāgot līgumu vai to izbeigt.

2. Ja pusēm neizdodas panākt vienošanos saprātīgā termiņā, tad pēc jebkuras puses lūguma tiesa var:
 - a) pielāgot līgumu, lai to padarītu atbilstošu tam, par ko puses būtu saprātīgi vienojušās līguma slēgšanas brīdī, ja tās būtu ņēmušas vērā šīs apstākļu izmaiņas; vai
 - b) izbeigt līgumu 8. panta izpratnē tiesas noteiktā datumā un saskaņā ar tās noteiktiem noteikumiem.
3. Tikai šādos apstākļos piemēro 1. un 2. punktu:
 - a) apstākļu izmaiņas notikušas pēc līguma noslēgšanas;
 - b) puse, kas atsaucas uz apstākļu maiņu nav ņēmusi vērā šo apstākļu izmaiņu iespēju vai apjomu un nebija sagaidāms, ka tā būtu varējusi to ņemt vērā; un
 - c) cietusī puse nav uzņēmusies un nevar saprātīgi uzskatīt, ka tā būtu uzņēmusies, šo apstākļu izmaiņu risku.
4. Termiņš "tiesa" 2. un 3. punktā ietver arī šķīrējtiesu.

90. pants
Noteikumu par samaksu un nepieņemtām precēm vai digitālo saturu paplašināta piemērošana

1. Ja nav noteikts citādi, 12. nodaļas noteikumus par pircēja veikto cenas samaksu piemēro arī citiem maksājumiem, šos noteikumus atbilstoši pielāgojot.
2. Citos gadījumos, ja personas valdījumā ir atstātas preces vai digitālais saturs tādēļ, ka cita persona nav izpildījusi savu pienākumu tās savākt, piemēro 97. pantu ar atbilstošiem pielāgojumiem.

10. nodaļa Pārdevēja saistības

1. IEDAĻA VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

91. pants

Pārdevēja galvenās saistības

Preču pārdevēja vai digitālā satura piegādātāja (šajā daļā saukts arī par "pārdevēju") pienākums ir:

- a) piegādāt preces vai digitālo saturu,
- b) nodot preču īpašumtiesības, ietverot arī materiālo datu nesēju, uz kura piegādā digitālo saturu;
- c) nodrošināt, ka preces vai digitālais saturs atbilst līgumam;
- d) nodrošināt, ka pircējam ir tiesības izmantot digitālo saturu saskaņā ar līgumu; un
- e) piegādāt tādus dokumentus par precēm vai digitālo saturu vai saistībā ar tiem, kādi var būt pieprasīti saskaņā ar līgumu.

92. pants

Trešās puses izpilde

- 1. Pārdevējs var uzticēt izpildi citai personai, ja vien līguma noteikumos nav paredzēta pārdevēja personīga izpilde.
- 2. Pārdevējs, kurš uztic izpildi citai personai, joprojām ir atbildīgs par izpildi.
- 3. Attiecībās starp tirgotāju un patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no 2. punkta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

2. IEDAĻA PIEGĀDE

93. pants

Piegādes vieta

- 1. Ja piegādes vietu nevar noteikt citādi, tā ir:
 - a) patērētāja dzīvesvieta līguma noslēgšanas brīdī tāda pirkuma līguma vai digitālā satura piegādes līguma ar patērētāju gadījumā, kas ir distances līgums vai ārpus uzņēmuma telpām noslēgts līgums, vai kurā pārdevējs apņēmis nokārtot pārvadāšanu līdz pircējam;
 - b) visos pārējos gadījumos:

i) ja pirkuma līgums paredz, ka preces pārvadā pārvadātājs vai vairāki pārvadātāji, pirmā pārvadātāja tuvākā savākšanas vieta;

ii) ja līgumā nav paredzēta pārvadāšana, pārdevēja uzņēmējdarbības veikšanas vieta līguma noslēgšanas brīdī.

2. Ja pārdevējam ir vairāk nekā viena uzņēmējdarbības vieta, tad uzņēmējdarbības vieta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē ir tā, kura ir visciešāk saistīta ar piegādes saistību.

94. pants **Piegādes veids**

1. Ja vien nav panākta citāda vienošanās, pārdevējs izpilda piegādes pienākumu:
- a) nododot patērētājam preces vai digitālo saturu faktiskā valdījumā vai kontrolē, tāda pirkuma līguma vai digitālā satura piegādes līguma ar patērētāju gadījumā, kas ir distances līgums vai ārpus uzņēmuma telpām noslēgts līgums, vai kurā pārdevējs apņēmis nokārtot pārvadāšanu līdz pircējam;
 - b) citos gadījumos, ja līgums paredz, ka preces pārvadā pārvadātājs, nododot preces pirmajam pārvadātājam nodošanai pircējam un nododot pircējam jebkuru dokumentu, kas nepieciešams, lai pircējs varētu pārņemt preces no pārvadātāja, pie kura atrodas preces; vai
 - c) gadījumos, kuri nav paredzēti a) vai b) apakšpunktā, padarot pircējam pieejamas preces vai digitālo saturu, vai, ja ir panākta vienošanās, ka pārdevējam tikai jāpiegādā dokumenti par precēm, padarot pircējam pieejamus attiecīgos dokumentus.
2. Šā panta 1. punkta a) un c) apakšpunktā jebkura atsauce uz patērētāju vai pircēju ietver trešo pusi, kas nav pārvadātājs, ko saskaņā ar līgumu norāda patērētājs vai pircējs.

95. pants **Piegādes laiks**

1. Ja piegādes laiku nevar noteikt citādi, preces vai digitālo saturu jāpiegādā bez nepamatotas kavēšanās pēc līguma noslēgšanas.
2. Līgumos starp tirgotāju un patērētāju, ja vien puses nav vienojušās citādi, tirgotājam jāpiegādā preces vai digitālais saturs ne vēlāk kā 30 dienas pēc līguma noslēgšanas.

96. pants **Pārdevēja saistības attiecībā uz preču pārvadāšanu**

1. Ja līgums paredz, ka pārdevējam jānokārto preču pārvadāšana, pārdevējam jānoslēdz tādi līgumi, kādi nepieciešami pārvadāšanai uz noteiktu vietu ar apstākļiem atbilstošiem transportlīdzekļiem un saskaņā ar parastajiem šāda transporta noteikumiem.

2. Ja pārdevējs saskaņā ar līgumu nodod preces pārvadātājam un ja preces nav skaidri identificētas kā saskaņā ar līgumu piegādājamās preces ar marķējumu uz precēm, nosūtīšanas dokumentiem vai kā citādi, pārdevējam jāpaziņo pircējam par nosūtīšanu, norādot šīs preces.
3. Ja līgums nenosaka, ka pārdevējam jāapdrošina preču pārvadāšana, pārdevējam pēc pircēja lūguma jāsniedz pircējam visa pieejamā informācija, kas nepieciešama, lai pircējs varētu veikt šādu apdrošināšanu.

97. pants

Preces vai digitālais saturs, ko pircējs nepieņem

1. Pārdevējam, kura valdījuma atstātas preces vai digitālais saturs tādēļ, ka pircējs nav tās pieņēmis, kaut gan viņa pienākums ir bijis tās pieņemt, jāveic saprātīgi pasākumi, lai tās aizsargātu un saglabātu.
2. Pārdevējs ir atbrīvots no piegādes pienākuma, ja pārdevējs:
 - a) uz saprātīgu noteikumu pamata nodod preces trešai pusei glabāšanā līdz pircējs tās pieprasīs un par to paziņo pircējam; vai
 - b) pārdod preces vai digitālo saturu uz saprātīgu noteikumu pamata pēc paziņošanas pircējam un neto ieņēmumus samaksā pircējam.
3. Pārdevējam ir tiesības saņemt saprātīgi radušos izmaksu kompensāciju vai atvilkt tās no pārdošanas ieņēmumiem.

98. pants

Ietekme uz riska nodošanu

Piegādes ietekmi uz riska nodošanu regulē 14. nodaļa.

3. IEDAĻA PREČU UN DIGITĀLĀ SATURA ATBILSTĪBA

99. pants

Atbilstība līgumam

1. Preces vai digitālais saturs atbilst līgumam, ja:
 - a) ir līgumā noteiktajā daudzumā, kvalitātē un saskaņā ar aprakstu;
 - b) ir līgumā noteiktajā tarā vai iepakojumā; un
 - c) tiek piegādātas kopā ar līgumā noteiktajiem piederumiem, uzstādīšanas vai citām instrukcijām.
2. Preces vai digitālais saturs atbilst līgumam, ja tās atbilst arī 100., 101. un 102. panta noteikumiem, izņemot, ja puses vienojušās savādāk.

3. Pirkuma līgumā ar patērētāju jebkura vienošanās, kas atkāpjas no 100., 102. un 103. panta prasībām par ļaunu patērētājam, ir spēkā tikai tad, ja līguma noslēgšanas brīdī patērētājs zināja par preču vai digitālā satura specifisko stāvokli un pieņem preces kā atbilstošas līgumam tā noslēgšanas brīdī.
4. Pirkuma līgumā ar patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no 3. punkta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

100. pants

Preču un digitālā satura atbilstības kritēriji

Precēm vai digitālajam saturam:

- a) jābūt piemērotām jebkuram konkrētam mērķim, kāds pārdevējam darīts zināms līguma noslēgšanas brīdī, izņemot, ja apstākļi liecina par to, ka pircējs nav paļāvies vai nebija saprātīgi paļauties uz pārdevēja prasmēm un vērtējumu;
- b) jābūt piemērotām mērķiem, kādiem parasti tiktu lietotas tāda paša apraksta preces vai digitālais saturs;
- c) jāpiemīt tādu preču vai digitālā satura īpašībām, ko pārdevējs izsniedzis pircējam kā paraugu vai modeli;
- d) jāatrodas tarā vai jābūt iepakotām šādām precēm ierastā veidā, vai, ja šāda veida nav, saglabāšanai un aizsargāšanai atbilstošā veidā;
- e) jābūt piegādātām kopā ar tādiem piederumiem, uzstādīšanas vai citām instrukcijām, kādas pircējs var sagaidīt saņemt;
- f) jābūt ar tādām īpašībām un tehniskajām spējām, kādas norādītas jebkurā izteikumā pirms līguma noslēgšanas, kas veido līguma noteikumu daļu, pamatojoties uz 69. pantu; un
- g) jābūt ar tādām īpašībām un tehniskajām spējām, kādas pircējs var sagaidīt. Nosakot, ko pircējs var sagaidīt no digitālā satura, jāņem vērā, vai digitālais saturs ir piegādāts par maksu.

101. pants

Nepareiza uzstādīšana pirkuma līgumā ar patērētāju

1. Ja saskaņā ar pirkuma līgumu ar patērētāju piegādātās preces vai digitālais saturs ir nepareizi uzstādītas, jebkuru no nepareizās uzstādīšanas izrietošu neatbilstību uzskata par preču vai digitālā satura neatbilstību, ja:
 - a) preces vai digitālo saturu uzstādīja pārdevējs vai pārdevējs uzņēmās par to atbildību; vai
 - b) tika paredzēts, ka preces vai digitālo saturu uzstādīs patērētājs, un nepareizā uzstādīšana notika nepietiekamu uzstādīšanas instrukciju dēļ.

2. Puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

102. pants

Trešās puses tiesības vai prasījumi

1. Precēm jābūt brīvām un digitālajam saturam jābūt atbrīvotam no visām trešo personu tiesībām un tādiem prasījumiem, kas nav acīmredzami nepamatoti.
2. Attiecībā uz tiesībām vai prasījumiem, kas izriet no intelektuālā īpašuma tiesībām, ievērojot 3. un 4. punktu, precēm jābūt brīvām un digitālajam saturam jābūt atbrīvotam no visām trešo personu tiesībām un tādiem prasījumiem, kas nav acīmredzami nepamatoti:
 - a) saskaņā ar tās valsts tiesībām, kurā preces vai digitālos saturu izmantos saskaņā ar līgumu vai, ja šādas vienošanās nav, saskaņā ar pircēja uzņēmējdarbības vietas valsts tiesībām, vai līgumos starp tirgotāju un patērētāju patērētāja dzīvesvietas valsts tiesībām, ko patērētājs norādījis līguma noslēgšanas brīdī; un
 - b) par ko pārdevējs zināja vai bija sagaidāms, ka tas zina, līguma noslēgšanas brīdī.
3. Līgumos starp uzņēmējiem 2. punktu nepiemēro, ja pircējs līguma noslēgšanas brīdī zināja vai bija sagaidāms, ka tas zina, par tiesībām vai prasījumiem, kas izriet no intelektuālā īpašuma tiesībām.
4. Līgumos starp tirgotāju un patērētāju 2. punktu nepiemēro, ja patērētājs līguma noslēgšanas brīdī zināja par tiesībām vai prasījumiem, kas izriet no intelektuālā īpašuma tiesībām.
5. Līgumos starp tirgotāju un patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

103. pants

Digitālā satura atbilstības ierobežojumi

Digitālo saturu neuzskata par neatbilstīgu līgumam tikai tāpēc vien, ka pēc līguma noslēgšanas ir kļuvis pieejams atjaunots digitālais saturs.

104. pants

Pircēja informēšana par neatbilstību līgumā starp tirgotājiem

Līgumā starp tirgotājiem pārdevējs nav atbildīgs par preču neatbilstību, ja līguma noslēgšanas brīdī pircējs zināja vai tas nevarēja nezināt par šo neatbilstību.

105. pants
Atbilstības noteikšanas brīdis

1. Pārdevējs ir atbildīgs par jebkuru neatbilstību, kas pastāv riska nodošanas patērētājam brīdī saskaņā ar 14. nodaļu.
2. Pirkuma līgumā ar patērētāju jebkuru neatbilstību, kas kļūst acīmredzama sešu mēnešu laikā kopš riska nodošanas pircējam, uzskata par tādu, kas pastāvējusi riska nodošanas brīdī, izņemot gadījumus, kad šāds pieņēmums ir nesavienojams ar preču, digitālā satura vai neatbilstības raksturu.
3. Gadījumā, ko regulē 101. panta 1. punkta a) apakšpunkts, jebkura atsauce šā panta 1. vai 2. punktā uz brīdi, kad risks tiek nodots pircējam, ir jāuzskata par atsauci uz brīdi, kad ir pabeigta uzstādīšana. Gadījumā, ko regulē 101. panta 1. punkta b) apakšpunkts, jebkura atsauce uz brīdi, kad risks tiek nodots pircējam, ir jāuzskata par atsauci uz brīdi, kad patērētājam bija saprātīgs laiks uzstādīšanai.
4. Ja tirgotājam digitālais saturs pēcāk ir jāatjaunina, tirgotājam ir jānodrošina, ka digitālais saturs joprojām ir atbilstīgs līgumam visu līguma darbības laiku.
5. Līgumā starp tirgotāju un patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

11. nodaļa Pircēja tiesību aizsardzības līdzekļi

1. IEDAĻA VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

106. pants

Pircēja tiesību aizsardzības līdzekļu pārskats

1. Ja pārdevējs nepilda savas saistības, pircējs var izmantot jebkuru no šīm iespējām:
 - a) pieprasīt izpildi, tostarp konkrētu izpildi, preču vai digitālā satura remontu vai aizstāšanu saskaņā ar šīs nodaļas 3. iedaļu;
 - b) apturēt pats savu izpildi saskaņā ar šīs nodaļas 4. iedaļu;
 - c) izbeigt līgumu saskaņā ar šīs nodaļas 5. iedaļu un pieprasīt jebkuras jau samaksātas cenas atgriešanu saskaņā ar 17. nodaļu;
 - d) samazināt cenu saskaņā ar šīs nodaļas 6. iedaļu; un
 - e) prasīt zaudējumu atlīdzību saskaņā ar 16. nodaļu.
2. Ja pircējs ir patērētājs:
 - a) pircēja tiesības izmantot jebkuru tiesību aizsardzības līdzekli, izņemot izpildes apturēšanu, ierobežo pārdevēja tiesības novērst trūkumus, kas noteiktas šīs nodaļas 2. iedaļā; un
 - b) pircēja tiesības atsaukties uz neatbilstību ierobežo pārbaudes un paziņošanas prasības, kas noteiktas šīs nodaļas 7. iedaļā.
3. Ja pircējs ir patērētājs:
 - a) pārdevēja tiesības novērst trūkumus neierobežo pircēja tiesības; un
 - b) šīs nodaļas 7. iedaļā noteiktās pārbaudes un paziņošanas prasības nepiemēro.
4. Ja pārdevēja neizpilde ir attaisnota, pircējs var izmantot jebkuru no tiesību aizsardzības līdzekļiem, kas minēti 1. punktā, izņemot izpildes pieprasīšanu un zaudējumu atlīdzību.
5. Pircējs nevar izmantot nevienu no tiesību aizsardzības līdzekļiem, kas minēti 1. punktā, ciktāl pircējs pats ir izraisījis pārdevēja saistību neizpildi.
6. Tiesību aizsardzības līdzekļus, kuri nav nesavienojami, var apvienot.

107. pants
Tiesību aizsardzības līdzekļu ierobežojumi attiecībā uz digitālo saturu, ko nepiegādā pret samaksu

Ja digitālo saturu nepiegādā pret samaksu, pircējs nevar izmantot 106. panta 1. punkta a) līdz d) apakšpunktā minētos tiesību aizsardzības līdzekļus. Pircējs var tikai prasīt zaudējumu atlīdzību saskaņā ar 106. panta 1. punkta e) apakšpunktu par zaudējumiem vai kaitējumu, kas nodarīts pircēja īpašumam, ietverot aparāturu, programmatūru un datus, piegādātā digitālā satura neatbilstības dēļ, izņemot peļņas zudumu minētā kaitējuma rezultātā.

108. pants
Imperatīvais raksturs

Līgumā starp tirgotāju un patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šās nodaļas piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas pirms patērētājs ir vērsis tirgotāja uzmanību uz neatbilstību.

2. IEDAĻA PĀRDEVĒJA TIESĪBAS NOVĒRST TRŪKUMUS

109. pants
Pārdevēja tiesības novērst trūkumus

1. Pārdevējs, kurš agri piedāvājis izpildi vai centies izpildīt līgumu un kuram ir paziņots, ka izpilde neatbilst līgumam, var no jauna mēģināt veikt atbilstīgu izpildi, ja to var izdarīt izpildei paredzētajā termiņā.
2. Gadījumos, kas nav paredzēti 1. punktā, pārdevējs, kurš piedāvājis neatbilstīgu izpildi vai centies neatbilstīgi izpildīt līgumu, bez nepamatotas kavēšanās pēc tam, kad ir saņēmis paziņojumu par neatbilstību, var piedāvāt uz sava rēķina novērst trūkumus.
3. Paziņojums par līguma izbeigšanu neizslēdz piedāvājumu novērst trūkumus.
4. Pircējs var noraidīt trūkumu novēršanas piedāvājumu tikai tad, ja:
 - a) trūkumus nevar novērst nekavējoties un neradot būtiskas neērtības pircējam;
 - b) pircējam ir iemesls uzskatīt, ka uz pārdevēja turpmāku izpildi nevar paļauties; vai
 - c) izpildes kavējums radītu būtisku saistību neizpildi.
5. Pārdevējam ir saprātīgs termiņš trūkumu novēršanai.
6. Trūkumu novēršanas laikā pircējs var apturēt izpildi, bet pircēja tiesības, kas ir nesavienojamas ar trūkumu novēršanai nepieciešamā termiņa piešķiršanu pārdevējam, tiek atliktas līdz šā perioda beigām.

7. Neraugoties uz trūkumu novēršanu, pircējs saglabā tiesības pieprasīt zaudējumu atlīdzību par kavējumu, kā arī par jebkādu trūkumu novēršanas izraisītu vai nenovērstu kaitējumu.

3. IEDAĻA IZPILDES PIEPRASĪŠANA

110. pants

Pārdevēja saistību izpildes pieprasīšana

1. Pircējam ir tiesības pieprasīt no pārdevēja saistību izpildi.
2. Pieprasāmā izpilde ietver līgumam neatbilstošas izpildes novēršanu bez maksas.
3. Izpildi nevar pieprasīt, ja:
 - a) izpilde būtu neiespējama vai ir kļuvusi nelikumīga; vai
 - b) izpildes slogs vai izmaksas ir neproporcionālas labumam, kādu iegūtu pircējs.

111. pants

Patērētāja izvēle starp remontu un aizstāšanu

1. Ja pirkuma līgumā ar patērētāju tirgotājam ir pieprasīts novērst neatbilstību saskaņā ar 110. panta 2. punktu, patērētājs var izvēlēties starp remontu un aizstāšanu, ja vien izvēlētais variants nav nelikumīgs vai neiespējams vai, tos salīdzinot, neuzliek pārdevējam neproporcionālas izmaksas, ņemot vērā:
 - a) preču vērtību, ja nebūtu neatbilstības;
 - b) neatbilstības nozīmīgumu; un
 - c) vai var izmantot alternatīvo tiesību aizsardzības līdzekli, nesagādājot ievērojamas neērtības patērētājam.
2. Ja patērētājs ir pieprasījis neatbilstības novēršanu remonta vai aizstāšanas veidā saskaņā ar 1. punktu, patērētājs var izmantot citus tiesību aizsardzības līdzekļus, tikai tad, ja tirgotājs nav pabeidzis remontu vai aizstāšanu saprātīgā termiņā, kas nepārsniedz 30 dienas. Taču patērētājs šajā laikā var apturēt savu izpildi.

112. pants

Aizstātas preces atgriešana

1. Ja pārdevējs novērsis neatbilstību, aizstājot preci, pārdevējam ir tiesības un pienākums uz sava rēķina pieņemt atpakaļ aizstāto preci.
2. Pircējam nav jāmaksā par aizstātās preces lietošanu laikā pirms tās aizstāšanas.

4. IEDAĻA PIRCĒJA SAISTĪBU IZPILDES APTURĒŠANA

113. pants

Tiesības apturēt izpildi

1. Pircējam, kuram jāizpilda saistība vienlaikus ar pārdevēja izpildi vai pēc tās, ir tiesības apturēt izpildi, līdz pārdevējs ir piedāvājis vai īstenojis izpildi.
2. Pircējs, kuram jāizpilda saistība pirms pārdevēja izpildes un kurš pamatoti uzskata, ka tad, kad pārdevējam būs pienācis izpildes laiks, no pārdevēja puses saistības netiks izpildītas, var apturēt izpildi, kamēr turpina pastāvēt šis pamatotais pieņēmums.
3. Izpilde, ko var apturēt saskaņā ar šo pantu, ir visa saistību izpilde vai izpildes daļa tādā apmērā, kā to attaisno neizpilde. Ja pārdevēja saistības jāizpilda atsevišķās daļās vai tās ir citādi sadalāmas, pircējs var apturēt izpildi tikai attiecībā uz to saistību daļu, kas nav izpildīta, ja vien pārdevēja neizpilde nav tāda, ka tā attaisno visas izpildes apturēšanu no pircēja puses.

5. IEDAĻA LĪGUMA IZBEIGŠANA

114. pants

Līguma izbeigšana neizpildes dēļ

1. Pircējs var izbeigt līgumu 8. panta izpratnē, ja pārdevēja neizpilde saskaņā ar līgumu ir būtiska 87. panta 2. punkta izpratnē.
2. Ja neizpilde pirkuma līgumā ar patērētāju un digitālā satura piegādes līgumu starp tirgotāju un patērētāju radusies tādēļ, ka preces neatbilst līgumam, patērētājs var izbeigt līgumu, ja vien šī neatbilstība nav nenozīmīga.

115. pants

Līguma izbeigšana piegādes kavējuma dēļ pēc paziņojuma, kurā noteikts papildu laiks izpildei

1. Pircējs var izbeigt līgumu tādas piegādes kavēšanas gadījumā, kas pati par sevi nav būtiska, ja pircējs nosūta paziņojumu, nosakot saprātīgu papildu termiņu izpildei un pārdevējs šajā termiņā neveic izpildi.
2. Papildu termiņu, kas minēts 1. punktā, uzskata par saprātīgu, ja pārdevējs bez nepamatotas kavēšanās pret to neieilst.
3. Ja paziņojumā paredzēta automātiska līguma izbeigšana gadījumā, ja pārdevējs neveic izpildi paziņojumā noteiktajā termiņā, tad līguma izbeigšana stājas spēkā pēc šā termiņa bez papildu paziņojuma.

116. pants
Līguma izbeigšana paredzamas neizpildes dēļ

Pircējs var izbeigt līgumu pirms izpildei paredzētā termiņa, ja pārdevējs ir paziņojis vai kā citādi ir skaidrs, ka saistības netiks izpildītas, un ja šī saistību neizpilde attaisno līguma izbeigšanu.

117. pants
Līguma izbeigšanas tiesību apjoms

1. Ja pārdevēja saistību izpilde saskaņā ar līgumu ir noteikta atsevišķās daļās vai ir kā citādi dalāma, tad, ja ir pamats saskaņā ar šo iedaļu izbeigt līguma daļu, kurai var proporcionāli noteikt cenas daļu, pircējs var izbeigt līgumu tikai attiecībā uz šo daļu.
2. Šā panta 1. punktu nepiemēro, ja no pircēja nav sagaidāms, ka tas varētu pieņemt pārējo daļu izpildi, vai saistību neizpilde ir tāda, ka tā attaisno visa līguma izbeigšanu.
3. Ja pārdevēja saistības saskaņā ar līgumu nav dalāmas vai tām nevar proporcionāli noteikt cenas daļu, pircējs var izbeigt līgumu tikai tad, ja neizpilde attaisno līguma izbeigšanu kopumā.

118. pants
Paziņojums par līguma izbeigšanu

Saskaņā ar šo iedaļu līguma izbeigšanas tiesības izmanto, par to nosūtot paziņojumu pārdevējam.

119. pants
Līguma izbeigšanas tiesību zaudēšana

1. Pircējs zaudē tiesības izbeigt līgumu saskaņā ar šo iedaļu, ja paziņojums par līguma izbeigšanu nav nosūtīts saprātīgā termiņā kopš šo tiesību rašanās vai no brīža, kad pircējs uzzināja par saistību neizpildi vai bija sagaidāms, ka tas ir uzzinājis, atkarībā no tā, kurš no minētajiem apstākļiem ir vēlāk.
2. Šā panta 1. punktu nepiemēro:
 - a) ja pircējs ir patērētājs; vai
 - b) izpilde vispār nav piedāvāta.

6. IEDAĻA CENAS SAMAZINĀŠANA

120. pants

Tiesības samazināt cenu

1. Pircējs, kas pieņem līgumam neatbilstošu izpildi, var samazināt cenu. Cenas samazinājumam jābūt proporcionāli atbilstošam izpildes rezultātā saņemtās vērtības samazinājumam izpildes brīdī, salīdzinot ar vērtību, kas būtu saņemta atbilstošas izpildes gadījumā.
2. Pircējs, kuram ir tiesības samazināt cenu saskaņā ar 1. punktu un kurš jau ir samaksājis summu, kas pārsniedz samazināto cenu, var atgūt šo pārmaksāto starpību no pārdevēja.
3. Pircējs, kurš samazina cenu, nevar pieprasīt arī atlīdzību par zaudējumiem, kas ir kompensēti ar cenas samazinājumu, bet saglabā tiesības uz zaudējumu atlīdzību par jebkādiem turpmāk ciestiem zaudējumiem.

7. IEDAĻA PĀRBAUDES UN PAZIŅOŠANAS PRASĪBAS LĪGUMĀ STARP TIRGOTĀJIEM

121. pants

Preču pārbaude līgumos starp tirgotājiem

1. Līgumā starp tirgotājiem ir sagaidāms, ka pircējs pārbauda preces vai liek tās pārbaudīt tik īsā termiņā, cik vien var uzskatīt par saprātīgu un kas nepārsniedz 14 dienas no preču vai digitālā satura piegādes vai saistītā pakalpojuma sniegšanas.
2. Ja līgumā paredzēta preču pārvadāšana, pārbaudi var atlikt līdz brīdim, kad preces nogādātas galamērķī.
3. Ja preces tiek novirzītas tranzītā vai pircējs tās nosūtījis tālāk pirms pircējam bijusi saprātīga iespēja tās pārbaudīt un līguma noslēgšanas laikā pārdevējs zināja par šādas novirzīšanas vai tālākas nosūtīšanas iespēju vai bija sagaidāms, ka tas zina, tad pārbaudi var atlikt līdz brīdim, kad preces nogādātas jaunajā galamērķī.

122. pants

Prasība paziņot par neatbilstību pirkuma līgumos starp tirgotājiem

1. Līgumā starp tirgotājiem pircējs nevar atsaukties uz neatbilstību, ja pircējs saprātīgā termiņā nenosūta pārdevējam paziņojumu, precizējot neatbilstības raksturu.

Termiņu sāk skaitīt, kad ir piegādātas preces vai kad pircējs atklāj neatbilstību vai ir sagaidāms, ka tas to ir atklājis, atkarībā no tā, kurš apstāklis ir vēlāk.

2. Pircējs zaudē tiesības atsaukties uz neatbilstību, ja pircējs pārdevējam nepaziņo par neatbilstību divu gadu laikā kopš brīža, kad preces faktiski nodotas pircējam saskaņā ar līgumu.
3. Ja puses ir vienojušās, ka precēm jā saglabā atbilstība kādam konkrētam mērķim vai to parastajam mērķim kāda noteikta termiņa laikā, tad paziņojuma nosūtīšanas termiņš saskaņā ar 2. punktu nebeidzas pirms šā noteiktā termiņa beigām.
4. Attiecībā uz 102. pantā minētajiem trešās puses prasījumiem vai tiesībām 2. punktu nepiemēro.
5. Pircējam nav jāpaziņo pārdevējam par to, ka nav piegādātas visas preces, ja pircējam ir iemesls uzskatīt, ka atlikušās preces tiks piegādātas.
6. Pārdevējam nav tiesību atsaukties uz šo pantu, ja neatbilstība ir saistīta ar faktiem, par kuriem pārdevējs zināja, vai bija sagaidāms, ka tas zina, un kurus pārdevējs pircējam nav atklājis.

12. nodaļa Pircēja saistības

1. IEDAĻA VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

123. pants

Pircēja galvenās saistības

1. Pircējam:
 - a) jāmaksā cena;
 - b) jāpieņem preču vai digitālā satura piegāde; un
 - c) jāpārņem dokumenti par precēm vai saistībā ar tām vai dokumenti saistībā ar digitālo saturu, kā tas pieprasīts līgumā.
2. Līgumiem par digitālā satura piegādi nepiemēro 1. punkta a) apakšpunktu, ja digitālo saturu nepiegādā pret cenas samaksu.

2. IEDAĻA CENAS SAMAKSA

124. pants

Samaksas līdzekļi

1. Samaksu veic ar līgumā norādītiem maksāšanas līdzekļiem vai, ja šādas norādes nav, ar maksāšanas līdzekļiem, ko parasti izmanto darījumos maksājuma izdarīšanas vietā, ņemot vērā darījuma raksturu.
2. Uzskata, ka pārdevējs, kurš pieņem čeku vai citu maksājuma rīkojumu, vai maksājuma solījumu, to dara tikai ar nosacījumu, ka tas tiks nomaksāts. Pārdevējs var piespiedu kārtā prasīt izpildīt sākotnējo maksāšanas saistību, ja rīkojums vai solījums nav izpildīts.
3. Pircēja sākotnējā saistība izbeidzas, ja pārdevējs pieņem maksājuma solījumu no trešās puses, ar ko pārdevējam ir jau iepriekš pastāvoša vienošanās, ka pārdevējs pieņem šīs trešās puses solījumu kā maksāšanas līdzekli.
4. Līgumā starp tirgotāju un patērētāju patērētājs neatbild attiecībā uz konkrēta maksājuma līdzekļa izmantošanu par nodevām, kuru apmērs pārsniedz tirgotāja izdevumus saistībā ar šo maksājumu līdzekļu izmantošanu.

125. pants

Samaksas vieta

1. Ja maksāšanas vietu nevar noteikt citādi, tad tā ir pārdevēja uzņēmējdarbības vieta līguma noslēgšanas brīdī.

2. Ja pārdevējam ir vairākas uzņēmējdarbības vietas, tad samaksas vieta ir tā pārdevēja uzņēmējdarbības vieta, kura ir visciešāk saistīta ar maksāšanas saistību.

126. pants
Samaksas termiņš

1. Cenas samaksas termiņš ir piegādes brīdī.
2. Pārdevējs var noraidīt piedāvājumu veikt samaksu pirms maksājuma termiņa, ja tam ir likumīga interese tā rīkoties.

127. pants
Trešās puses maksājums

1. Pircējs var uzticēt samaksas veikšanu citai personai. Pircējs, kurš uztic samaksas veikšanu citai personai, paliek atbildīgs par samaksu.
2. Pārdevējs nevar noraidīt trešās puses maksājumu, ja:
 - a) trešā puse rīkojas ar pircēja piekrišanu; vai
 - b) trešai pusei ir likumīga interese maksāt un pircējs nav samaksājis vai ir skaidrs, ka pircējs nemaksās samaksas termiņā.
3. Trešās puses maksājums, kas ir saskaņā ar 1. vai 2. punktu, atbrīvo pircēju no atbildības pret pārdevēju.
4. Ja pārdevējs pieņem trešās puses maksājumu apstākļos, kuri nav paredzēti 1. vai 2. punktā, pircējs ir atbrīvots no atbildības pret pārdevēju, bet pārdevējs ir atbildīgs par visiem zaudējumiem, ko pircējam radījusi šāda pieņemšana.

128. pants
Maksājuma attiecināšana

1. Ja pircējam jāveic vairāki maksājumi pārdevējam un veiktais maksājums nav pietiekams visu šo maksājumu segšanai, pircējs var apmaksas laikā paziņot pārdevējam par saistību, uz kuru šis maksājums jāattiecina.
2. Ja pircējs nepaziņo saskaņā ar 1. punktu, tad pārdevējs, saprātīgā termiņā paziņojot pircējam, var attiecināt izpildi uz vienu no saistībām.
3. Attiecināšana saskaņā ar 2. punktu nav spēkā, ja tā veikta saistībai, kam vēl nav pienācis samaksas termiņš vai par kuru ir strīds.
4. Ja neviena puse nav veikusi spēkā esošu attiecināšanu, tad maksājumu attiecina uz to saistību, kas atbilst vienam no šādiem kritērijiem, ievērojot norādīto secību:
 - a) saistībai ir pienācis samaksas termiņš vai tā ir pirmā, kurai pienāks termiņš;

- b) pārdevējam par šo saistību nav nodrošinājuma vai ir vismazākais nodrošinājums;
- c) saistība pircējam ir visapgrūtinošākā;
- d) saistība, kas radās pirmā.

Ja neviens no šiem kritērijiem nav piemērojams, maksājumu proporcionāli attiecina uz visām saistībām.

- 5. Maksājumu var attiecināt saskaņā ar 2., 3. vai 4. punktu uz saistību, kura nav izpildāma noilguma dēļ tikai tad, ja nav citu saistību, uz ko maksājumu varētu attiecināt saskaņā ar šiem punktiem.
- 6. Attiecībā uz ikkatru saistību pircēja veikts maksājums, pirmkārt, jāattiecina uz izmaksām, otrkārt, uz procentu maksājumu, un, treškārt, uz pamatsummu, ja vien pārdevējs neveic citādu sadali.

3. IEDAĻA PIEGĀDES PIENĒMŠANA

129. pants Piegādes pieņemšana

Pircējs izpilda piegādes pieņemšanas saistību:

- a) veicot visas darbības, kādas varētu būt sagaidāmas, lai pārdevējam ļautu izpildīt piegādi; un
- b) pieņemot preces vai dokumentus par precēm vai digitālo saturu, kā tas paredzēts līgumā.

130. pants Piegāde pirms termiņa un piegāde nepareizā daudzumā

- 1. Ja pārdevējs piegādā preces vai digitālo saturu pirms noteiktā termiņa, pircējam jāpieņem piegāde, izņemot, ja pircējam ir likumīga interese atteikties pieņemt piegādi.
- 2. Ja pārdevējs piegādā preces vai digitālo saturu mazākā daudzumā, nekā paredzēts līgumā, pircējam jāpieņem piegāde izņemot, ja pircējam ir likumīga interese atteikties pieņemt piegādi.
- 3. Ja pārdevējs piegādā preces vai digitālo saturu lielākā daudzumā, nekā paredzēts līgumā, pircējs var paturēt vai atteikties pieņemt lieko daudzumu.
- 4. Ja pircējs patur lieko daudzumu, uzskata, ka tas ir piegādāts saskaņā ar līgumu, un par to jāsamaksā pēc līgumā noteiktās likmes.

5. Pirkuma līgumā ar patērētāju 4. punktu nepiemēro, ja pircējs pamatoti uzskata, ka pārdevējs ir piegādājis lieko daudzumu ar nolūku, nevis kļūdas pēc, zinot, ka tas nav bijis pasūtīts.
6. Šo pantu nepiemēro līgumiem par digitālā satura piegādi, ja digitālo saturu nepiegādā pret cenas samaksu.

13. nodaļa Pārdevēja tiesību aizsardzības līdzekļi

1. IEDAĻA VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

131. pants

Pārdevēja tiesību aizsardzības līdzekļu pārskats

1. Ja pircējs nepilda savas saistības, pārdevējs var izmantot jebkuru no šīm iespējām:
 - a) pieprasīt izpildi saskaņā ar šīs nodaļas 2. iedaļu;
 - b) apturēt pats savu izpildi saskaņā ar šīs nodaļas 3. iedaļu;
 - c) izbeigt līgumu saskaņā ar šīs nodaļas 4. iedaļu; un
 - d) pieprasīt procentus no cenas vai zaudējumu atlīdzību saskaņā ar 16. nodaļu.
2. Ja pircēja neizpilde ir attaisnota, pārdevējs var izmantot jebkuru no tiesību aizsardzības līdzekļiem, kas minēti 1. punktā, izņemot izpildes pieprasīšanu un zaudējumu atlīdzību.
3. Pārdevējs nevar izmantot nevienu no tiesību aizsardzības līdzekļiem, kas minēti 1. punktā, ciktāl pārdevējs pats ir izraisījis pircēja saistību neizpildi.
4. Tiesību aizsardzības līdzekļus, kuri nav nesavienojami, var apvienot.

2. IEDAĻA IZPILDES PIEPRASĪŠANA

132. pants

Pircēja saistību izpildes pieprasīšana

1. Pārdevējam ir tiesības saņemt cenas samaksu, kad ir pienācis samaksas termiņš, un pieprasīt jebkuras citas pircēja saistības izpildi.
2. Ja pircējs vēl nav pieņēmis preces vai digitālo saturu un ir skaidrs, ka pircējs nevēlēsies saņemt saistību izpildi, pārdevējs tomēr var pieprasīt pircējam pieņemt piegādi un var pieprasīt cenas samaksu, izņemot gadījumus, kad pārdevējs varētu veikt saprātīgu aizstājošu darījumu bez īpašām pūlēm vai izmaksām.

3. IEDAĻA PĀRDEVĒJA SAISTĪBU IZPILDES APTURĒŠANA

133. pants

Tiesības apturēt izpildi

1. Pārdevējam, kuram jāizpilda saistība vienlaikus ar pircēja izpildi vai pēc tās, ir tiesības apturēt izpildi, līdz pircējs ir piedāvājis vai īstenojis izpildi.
2. Pārdevējs, kuram jāizpilda saistība pirms pircēja izpildes un kurš pamatoti uzskata, ka tad, kad pircējam būs pienācis izpildes laiks, no pircēja puses saistības netiks izpildītas, var apturēt izpildi, kamēr turpina pastāvēt šis pamatotais pieņēmums. Tomēr izpildes apturēšanas tiesības tiek zaudētas, ja pircējs sniedz atbilstošu pienācīgas izpildes garantiju vai iesniedz atbilstošu nodrošinājumu.
3. Izpilde, ko var apturēt saskaņā ar šo pantu, ir visa saistību izpilde vai izpildes daļa tādā apmērā, kā to attaisno neizpilde. Ja pircēja saistības jāizpilda atsevišķās daļās vai tās ir citādi sadalāmas, pārdevējs var apturēt izpildi tikai attiecībā uz to saistību daļu, kas nav izpildīta, ja vien pircēja neizpilde nav tāda, ka tā attaisno visas izpildes apturēšanu no pārdevēja puses.

4. IEDAĻA LĪGUMA IZBEIGŠANA

134. pants

Līguma izbeigšana būtiskas neizpildes dēļ

Pārdevējs var izbeigt līgumu 8. panta izpratnē, ja pircēja neizpilde saskaņā ar līgumu ir būtiska 87. panta 2. punkta izpratnē.

135. pants

Līguma izbeigšana kavējuma dēļ pēc paziņojuma, kurā noteikts papildu laiks izpildei

1. Pārdevējs var izbeigt līgumu tādas izpildes kavēšanas gadījumā, kas pati par sevi nav būtiska, ja pārdevējs nosūta paziņojumu, nosakot saprātīgu papildu termiņu izpildei, un pircējs šajā termiņā saistības neizpilda.
2. Termiņu uzskata par saprātīgu, ja pircējs bez nepamatotas kavēšanās pret to neiebilst. Attiecībās starp tirgotāju un patērētāju papildu termiņš izpildei nebeidzas ātrāk par 30 dienu termiņu, kas minēts 167. panta 2. punktā.
3. Ja paziņojumā paredzēta automātiska līguma izbeigšana gadījumā, ja pircējs neveic izpildi paziņojumā noteiktajā termiņā, tad līguma izbeigšana stājas spēkā pēc šā termiņa bez papildu paziņojuma.
4. Pirkuma līgumā ar patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

136. pants
Līguma izbeigšana paredzamas neizpildes dēļ

Pārdevējs var izbeigt līgumu pirms izpildei paredzētā termiņa, ja pircējs ir paziņojis vai kā citādi ir skaidrs, ka saistības netiks izpildītas, un ja šī neizpilde ir uzskatāma par būtisku.

137. pants
Līguma izbeigšanas tiesību apjoms

1. Ja pārdevēja saistību izpilde saskaņā ar līgumu ir noteikta atsevišķās daļās vai ir kā citādi dalāma, tad, ja ir pamats saskaņā ar šo iedaļu izbeigt līguma daļu, kura atbilst nodalāmai pircēja saistību daļai, pircējs var izbeigt līgumu tikai attiecībā uz šo daļu.

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro, ja saistību neizpilde ir būtiska attiecībā uz visu līgumu kopumā.

3. Ja pircēja saistības saskaņā ar līgumu nav izpildāmas atsevišķās daļās, pārdevējs var izbeigt līgumu tikai tad, ja neizpilde ir būtiska attiecībā uz visu līgumu kopumā.

138. pants
Paziņojums par līguma izbeigšanu

Saskaņā ar šo iedaļu līguma izbeigšanas tiesības izmanto, par to nosūtot paziņojumu pircējam.

139. pants
Līguma izbeigšanas tiesību zaudēšana

1. Ja izpilde piedāvāta par vēlū vai piedāvātā izpilde kā citādi neatbilst līgumam, pārdevējs zaudē tiesības izbeigt līgumu saskaņā ar šo iedaļu, ja vien paziņojums par līguma izbeigšanu nav nosūtīts saprātīgā termiņā no brīža, kad pārdevējs uzzināja par piedāvājumu vai neatbilstību, vai bija sagaidāms, ka tas ir uzzinājis.
2. Pārdevējs zaudē tiesības izbeigt līgumu ar paziņojumu saskaņā ar 136. pantu, ja vien pārdevējs nenosūta paziņojumu par līguma izbeigšanu saprātīgā termiņā pēc šo tiesību iestāšanās.
3. Ja pircējs nav samaksājis cenu vai kā citādi būtiski nav izpildījis savas saistības, tad pārdevējs saglabā tiesības izbeigt līgumu.

14. nodaļa Riska nodošana

1. IEDAĻA VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

140. pants

Riska nodošanas sekas

Preču vai digitālā satura nozaudēšana vai sabojāšanās pēc tam, kad risks ir nodots pircējam, neatbrīvo pircēju no pienākuma samaksāt cenu, ja vien nozaudēšana vai sabojāšanās nav notikusi pārdevēja darbības vai bezdarbības dēļ.

141. pants

Preču vai digitālā satura identifikācija

Risks nav nodots pircējam, kamēr preces vai digitālais saturs nav skaidri identificēti kā preces vai digitālais saturs, kas piegādājami saskaņā ar līgumu, vai nu ar sākotnējo vienošanos vai ar pircējam nosūtītu paziņojumu vai kā citādi.

2. IEDAĻA RISKĀ NODOŠANA PIRKUMA LĪGUMOS AR PATĒRĒTĀJU

142. pants

Riska nodošana pirkuma līgumā ar patērētāju

1. Pirkuma līgumā ar patērētāju risku nodod brīdī, kad patērētājs vai patērētāja šim nolūkam iecelta trešā puse, kura nav pārvadātājs, ir ieguvusi faktiskā valdījumā preces vai *materiālo datu nesēju*, uz kura ir piegādāts digitālais saturs.
2. Līgumā par tāda digitālā satura piegādi, ko nepiegādā uz materiāla datu nesēja, risku nodod, kad patērētājs vai patērētāja šim nolūkam iecelta trešā puse ir ieguvusi kontroli pār digitālo saturu.
3. Izņemot distances līgumu vai ārpus uzņēmuma telpām noslēgtu līgumu, 1. un 2. punktu nepiemēro, ja patērētājs nepilda savas saistības pieņemt preces vai digitālo saturu un šāda neizpilde nav attaisnota saskaņā ar 88. pantu. Šādā gadījumā risks tiek nodots brīdī, kad patērētājs vai patērētāja iecelta trešā puse būtu pārņēmusi faktiskā valdījumā preces vai *ieguvusi kontroli pār digitālo saturu*, ja to pieņemšanas saistība būtu izpildīta.
4. Ja patērētājs organizē preču vai *digitālā satura*, ko piegādā uz *materiāla datu nesēja*, pārvadāšanu un šo izvēli nepiedāvāja tirgotājs, tad risks tiek nodots brīdī, kad preces vai *digitālais saturs*, kas piegādā uz *materiāla datu nesēja*, ir nodots pārvadātājam, neskarot patērētāja tiesības pret pārvadātāju.
5. Puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

3. IEDAĻA RISKĀ NODOŠANA LĪGUMOS STARP TIRGOTĀJIEM

143. pants

Riskā nodošanas laiks

1. Līgumā starp tirgotājiem risks tiek nodots brīdī, kad pircējs pieņem preču vai digitālā satura piegādi vai dokumentus par precēm.
2. Uz 1. punktu attiecas 144., 145. un 146. pants.

144. pants

Pircēja rīcībā nodotas preces

1. Ja preces vai digitālais saturs ir nodots pircēja rīcībā un pircējs par to ir informēts, tad risks tiek nodots pircējam brīdī, kad precēm vai digitālajam saturam bija jābūt pieņemtām, ja vien pircējam nav bijušas tiesības apturēt piegādes pieņemšanu saskaņā ar 113. pantu.
2. Ja preces vai digitālais saturs ir nodots pircēja rīcībā vietā, kas nav pārdevēja uzņēmējdarbības vieta, risks tiek nodots brīdī, kad ir pienācis piegādes termiņš un pircējs ir informēts par faktu, ka preces vai digitālais saturs ir nodots pircēja rīcībā šajā vietā.

145. pants

Preču pārvadāšana

1. Šo pantu piemēro pirkuma līgumam, kurā paredzēta preču pārvadāšana.
2. Ja pārdevējam nav obligāti jānodod preces kādā noteiktā vietā, tad risks tiek nodots pircējam brīdī, kad preces ir nodotas pirmajam pārvadātājam nodošanai pircējam saskaņā ar līgumu.
3. Ja pārdevējs ir apņēmis nodot preces pārvadātājam kādā noteiktā vietā, tad risks netiek nodots pircējam, kamēr preces nav nodotas pārvadātājam attiecīgajā vietā.
4. Fakts, ka pārdevējs ir pilnvarots paturēt dokumentus, kas kontrolē iespēju rīkoties ar precēm, neietekmē riska nodošanu.

146. pants

Tranzītā pārdotas preces

1. Šo pantu piemēro pirkuma līgumam saistībā ar tranzītā pārdotām precēm.
2. Risks tiek nodots pircējam no brīža, kad preces ir nodotas pirmajam pārvadātājam. Tomēr, ja par to liecina apstākļi, risks tiek nodots pircējam ar līguma noslēgšanu.

3. Ja līguma noslēgšanas laikā pārdevējs zināja vai bija sagaidāms, ka tas zina, ka preces ir nozaudētas vai bojātas, un to neatklāja pircējam, tad pārdevējs atbild par nozaudēšanu vai bojāšanu.

V daļa Pušu saistības un tiesību aizsardzības līdzekļi saistītu pakalpojumu līgumā

15. nodaļa Pušu saistības un tiesību aizsardzības līdzekļi

1. IEDAĻA NOTEIKTU VISPĀRĪGU NOTEIKUMU PIEMĒROŠANA PIRKUMA LĪGUMIEM

147. pants

Noteiktu vispārīgu noteikumu piemērošana pirkuma līgumiem

1. Šīs daļas nolūkos piemēro 9. nodaļas noteikumus.
2. Ja izbeidz pirkuma līgumu vai digitālā satura piegādes līgumu, izbeidzas arī visi saistītie pakalpojumu līgumi.

2. IEDAĻA PAKALPOJUMA SNIEDZĒJA SAISTĪBAS

148. pants

Pienākums sasniegt rezultātu un rūpības un prasmības pienākums

1. Pakalpojuma sniedzējam jāsniedz konkrētais līgumā paredzētais rezultāts.
2. Gadījumā, ja nav nekādu skaidru vai atvasinātu līgumsaistību par kāda konkrēta rezultāta sasniegšanu, pakalpojuma sniedzējam jāsniedz saistītais pakalpojums ar tādu rūpību un prasmi, kādu izrādītu saprātīgs pakalpojuma sniedzējs saskaņā ar likumā paredzētiem vai citādi saistošiem šim saistītajam pakalpojumam piemērojamiem noteikumiem.
3. Nosakot pakalpojuma sniedzēja nepieciešamo saprātīgo rūpību un prasmi, cita starpā jāņem vērā šādi apstākļi:
 - a) ar saistīto pakalpojuma sniegšanu klientam saistīto risku raksturs, lielums, biežums un paredzamība;
 - b) ja ir radies kaitējums, tādu piesardzības pasākumu izmaksas, kas būtu novērsuši šā vai līdzīga kaitējuma rašanos; un
 - c) saistītā pakalpojuma sniegšanai pieejamais laiks.
4. Ja līgumā starp tirgotāju un patērētāju saistītais pakalpojums ietver preču uzstādīšanu, šai uzstādīšanai jābūt tādai, lai uzstādītās preces atbilstu līgumam, kā noteikts 101. pantā.
5. Attiecībās starp tirgotāju un patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no 2. punkta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

149. pants
Kaitējuma novēršanas pienākums

Pakalpojuma sniedzējam jāveic saprātīgi piesardzības pasākumi, lai novērstu kaitējumu precēm vai digitālajam saturam vai miesas bojājumus, vai jebkādos citus zaudējumus vai kaitējumu saistītā pakalpojuma sniegšanas gaitā vai rezultātā.

150. pants
Trešās puses izpilde

1. Pakalpojuma sniedzējs var uzticēt izpildi citai personai, ja vien nav nepieciešama pakalpojuma sniedzēja personīga izpilde.
2. Pakalpojuma sniedzējs, kurš uztic izpildi citai personai, paliek atbildīgs par izpildi.
3. Attiecībās starp tirgotāju un patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no 2. punkta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

151. pants
Rēķina iesniegšanas pienākums

Ja par saistīto pakalpojumu jāmaksā atsevišķa cena un šī cena nav vienreizējs maksājums, par ko panākta vienošanās līguma noslēgšanas brīdī, tad pakalpojuma sniedzējam jāiesniedz klientam rēķins, kurā skaidri un saprotami izskaidrots, kā tika aprēķināta cena.

152. pants
Pienākums brīdināt par neparedzētām vai pārmērīgām izmaksām

1. Pakalpojuma sniedzējam jābrīdina klients un jāpanāk klienta piekrišana turpināt darbību, ja:
 - a) saistītā pakalpojuma izmaksas būtu lielākas, nekā pakalpojuma sniedzējs klientam norādījis; vai
 - b) saistītais pakalpojums izmaksātu vairāk nekā preču vai digitālā satura vērtība pēc saistītā pakalpojuma sniegšanas, ciktāl tas ir zināms pakalpojuma sniedzējam.
2. Pakalpojuma sniedzējam, kurš nav saņēmis klienta piekrišanu saskaņā ar 1. punktu, nav tiesību uz cenu, kas pārsniedz norādītās izmaksas, vai atkarībā no apstākļiem preču vai digitālā satura vērtību pēc saistītā pakalpojuma sniegšanas.

3. IEDAĻA KLIENTA SAISTĪBAS

153. pants **Cenas samaksa**

1. Klientam jāmaksā cena, kas ir maksājama par saistīto pakalpojumu saskaņā ar līgumu.
2. Cena ir maksājama, kad saistītais pakalpojums ir pabeigts un saistītā pakalpojuma priekšmets darīts pieejams klientam.

154. pants **Piekļuves nodrošināšana**

Ja pakalpojuma sniedzējam nepieciešams piekļūt klienta telpām, lai sniegtu saistīto pakalpojumu, klientam jānodrošina šāda piekļuve saprātīgā laikā.

4. IEDAĻA TIESĪBU AIZSARDZĪBAS LĪDZEKĻI

155. pants **Klienta tiesību aizsardzības līdzekļi**

1. Gadījumā, ja pakalpojuma sniedzējs nepilda savas saistības, klientam ir tādi paši tiesību aizsardzības līdzekļi, kādi paredzēti pircējam 11. nodaļā, ar šajā pantā noteiktajiem pielāgojumiem, proti:
 - a) pieprasīt konkrētu izpildi;
 - b) apturēt pašam savu izpildi;
 - c) izbeigt līgumu;
 - d) samazināt cenu; un
 - e) prasīt zaudējumu atlīdzību.
2. Neskarot 3. punktu, klienta tiesību aizsardzības līdzekļus ierobežo pakalpojuma sniedzēja tiesības uz trūkumu novēršanu, neatkarīgi no tā, vai klients ir patērētājs vai nav.
3. Nepareizas uzstādīšanas gadījumā pirkuma līgumā ar patērētāju, kā minēts 101. pantā, patērētāja tiesību aizsardzības līdzekļus neietekmē pakalpojuma sniedzēja tiesības uz trūkumu novēršanu.
4. Ja klients ir patērētājs, viņam ir tiesības izbeigt līgumu sniegtā saistītā pakalpojuma neatbilstības dēļ, ja vien šāda neatbilstība nav nebūtiska.
5. Ar nepieciešamajiem pielāgojumiem piemēro 11. nodaļas noteikumus, jo īpaši:

- a) attiecībā uz pakalpojuma sniedzēja tiesībām novērst trūkumus līgumos starp tirgotāju un patērētāju 109. panta 5. punktā minētais saprātīgais termiņš nepārsniedz 30 dienas;
- b) attiecībā uz neatbilstošas izpildes novēršanu nepiemēro 111. un 112. pantu; un
- c) 122. panta vietā piemēro 156. pantu.

156. pants

Prasība paziņot par neatbilstību saistīto pakalpojumu līgumos starp tirgotājiem

1. Saistītā pakalpojuma līgumā starp tirgotājiem, klients var atsaukties uz neatbilstību tikai tad, ja klients par to saprātīgā termiņā paziņo pakalpojuma sniedzējam, precizējot šīs neatbilstības raksturu.

Termiņš sākas, kad ir pabeigts saistītais pakalpojums vai kad klients atklāj šo neatbilstību, vai ir sagaidāms, ka tas ir atklājis šo neatbilstību, atkarībā no tā, kurš apstāklis ir vēlāk.
2. Pakalpojuma sniedzējam nav tiesību atsaukties uz šo pantu, ja neatbilstība ir saistīta ar faktiem, par kuriem pakalpojuma sniedzējs zināja vai bija sagaidāms, ka tas zina, un kurus pakalpojuma sniedzējs neatklāja klientam.

157. pants

Pakalpojuma sniedzēja tiesību aizsardzības līdzekļi

1. Klienta neizpildes gadījumā pakalpojuma sniedzējam ir tādi paši tiesību aizsardzības līdzekļi, kādi paredzēti pārdevējam 13. nodaļā, ar 2. punktā noteiktajiem pielāgojumiem, proti:
 - a) pieprasīt konkrētu izpildi;
 - b) apturēt pašam savu izpildi;
 - c) izbeigt līgumu; un
 - d) prasīt procentus no cenas vai zaudējumu atlīdzību.
2. Ar nepieciešamiem pielāgojumiem piemēro 13. nodaļu. Jo īpaši 132. panta 2. punkta vietā piemēro 158. pantu.

158. pants

Klienta tiesības noraidīt izpildi

1. Klients jebkurā laikā var paziņot pakalpojuma sniedzējam par to, ka saistītā pakalpojuma sniegšana vai turpmāka sniegšana vairs nav nepieciešama.
2. Ja paziņojums sniegts saskaņā ar 1. punktu, tad:

- a) pakalpojuma sniedzējam vairs nav tiesību vai pienākuma sniegt saistīto pakalpojumu; un
 - b) ja līguma izbeigšanai nav pamata saskaņā ar kādu citu noteikumu, tad klients ir atbildīgs par cenas samaksu, no kuras atņemtas izmaksas, ko pakalpojuma sniedzējs ir ietaupījis vai ir sagaidāms, ka tas varētu ietaupīt, sakarā ar to, ka izpilde nav jāpabeidz.
3. Attiecībās starp tirgotāju un patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

VI daļa Zaudējumu atlīdzība un procenti

16. nodaļa Zaudējumu atlīdzība un procenti

1. IEDAĻA ZAUDĒJUMU ATLĪDZĪBA

159. pants

Tiesības uz zaudējumu atlīdzību

1. Kreditoram ir tiesības uz zaudējumu atlīdzību par parādnieka pienākuma neizpildīšanas rezultātā radītajiem zaudējumiem, ja vien šāda neizpilde nav attaisnota.
2. Zaudējumi, par kuriem saņemama zaudējumu atlīdzība, ietver zaudējumus nākotnē, kādi parādniekam saprātīgi varētu rasties.

160. pants

Vispārīgais zaudējumu atlīdzības apjoms

Vispārīgais zaudējumu atlīdzības apjoms par saistību neizpildes dēļ radītiem zaudējumiem ir tāda summa, kas nodrošinās kreditoram situāciju, kādā kreditors būtu bijis, ja saistība būtu pienācīgi izpildīta vai, ja tas nav iespējams, pēc iespējas līdzvērtīgāku situāciju. Šāda zaudējumu atlīdzība sedz kreditoram radītos zaudējumus un labumus, kādus kreditors nav guvis.

161. pants

Zaudējumu paredzamība

Parādnieks ir atbildīgs tikai par tiem zaudējumiem, kurus parādnieks paredzējis vai kurus tam bija jāparedz līguma noslēgšanas brīdī kā sagaidāmo neizpildes rezultātu.

162. pants

Uz kreditoru attiecināmie zaudējumi

Parādnieks nav atbildīgs par kreditoram radītajiem zaudējumiem, ja kreditors sekmējis saistību neizpildi vai tās sekas.

163. pants

Zaudējumu samazināšana

1. Parādnieks nav atbildīgs par kreditoram radītajiem zaudējumiem, ja kreditors būtu varējis samazināt šos zaudējumus, veicot saprātīgus pasākumus.

2. Kreditoram ir tiesības atgūt jebkurus izdevumus, kas tam pamatoti radušies, cenšoties mazināt zaudējumus.

164. pants
Aizstājošs darījums

Kreditors, kurš ir pilnībā vai daļēji izbeidzis līgumu un noslēdzis aizstājošu darījumu, ja tam ir tiesības uz zaudējumu atlīdzību, saprātīgā termiņā un saprātīgā veidā var piedzīt starpību starp to vērtību, kas būtu maksājama saskaņā ar izbeigto līgumu, un to vērtību, kas ir maksājama saskaņā ar aizstājošo darījumu, kā arī zaudējumu atlīdzību par jebkādiem turpmākiem zaudējumiem.

165. pants
Esošā cena

Ja kreditors ir izbeidzis līgumu un nav noslēdzis aizstājošu darījumu, bet par izpildi ir noteikta cena un tam ir tiesības uz zaudējumu atlīdzību, tad kreditors var atgūt starpību starp līguma cenu un izbeigšanas brīdī esošo cenu, kā arī zaudējumu atlīdzību attiecībā uz jebkādiem turpmākiem zaudējumiem.

2. IEDAĻA NOKAVĒJUMA PROCENTI – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

166. pants
Nokavējuma procenti

1. Ja tiek kavēts naudas summas maksājums, kreditoram, bez vajadzības par to atsevišķi paziņot, ir tiesības uz procentiem no šīs naudas summas par laikposmu no samaksas termiņa līdz maksājuma izdarīšanai saskaņā ar procentu likmi, kas noteikta 2. punktā.
2. Nokavējuma procentu likme ir:
 - a) ja kreditora pastāvīgā mītnesvieta ir dalībvalstī, kuras valūta ir eiro, vai trešā valstī, procentu likme, ko Eiropas Centrālā banka piemēro savai jaunākajai galvenajai refinansēšanas operācijai, kas īstenota pirms attiecīgā pusgada pirmās kalendārās dienas, vai arī galējā procentu likme, kas noteikta Eiropas Centrālā bankas jaunāko galveno refinansēšanas operāciju mainīgas procentu likmes izsoles procedūrās, pieskaitot divus procentpunktus;
 - b) ja kreditora pastāvīgā mītnesvieta ir dalībvalstī, kuras valūta nav eiro, līdzvērtīga procentu likme, ko nosaka šīs dalībvalsts centrālā banka, pieskaitot divus procentpunktus.
3. Kreditors var atgūt zaudējumu atlīdzību par jebkādiem papildu zaudējumiem.

167. pants
Procenti, ja parādnieks ir patērētājs

1. Ja parādnieks ir patērētājs, nokavējuma procenti jāmaksā pēc 166. pantā noteiktās likmes tikai tad, ja neizpilde nav attaisnota.
2. Procentus sāk aprēķināt 30 dienas pēc tam, kad kreditors paziņojis parādniekam par procentu maksāšanas pienākumu un to likmi. Paziņojumu var nosūtīt pirms maksājuma termiņa beigu datuma.
3. Līguma noteikums, kas nosaka augstāku procentu likmi, nekā paredzēts 166. pantā, vai procentu uzkrāšanos agrāk par 2. punktā noteikto termiņu, nav saistošs, ciktāl tas būtu negodīgs saskaņā ar 83. pantu.
4. Nokavējuma procentus nevar pievienot pamatsummai procentu gūšanas nolūkā.
5. Puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.

3. IEDAĻA TIRGOTĀJU KAVĒTIE MAKSĀJUMI

168. pants
Procentu likme un uzkrāšana

1. Ja tirgotājs bez 88. pantā minēta attaisnojuma kavē cenas maksājumu, kas saskaņā ar līgumu ir maksājama par preču, digitāla satura piegādi vai saistītā pakalpojumu sniegšanu, tad nokavējuma procenti maksājami saskaņā ar šā panta 5. punktā noteikto likmi.
2. Procentus pēc 5. punktā noteiktās likmes sāk aprēķināt no nākamās dienas pēc līgumā noteiktās maksājuma dienas vai maksājuma termiņa beigu dienas. Ja nav šāda datuma vai termiņa, tad procentus pēc šīs likmes sāk aprēķināt:
 - a) 30 dienas pēc tam, kad parādnieks saņēmis rēķinu vai līdzvērtīgu maksājuma pieprasījumu; vai
 - b) 30 dienas pēc preču, digitālā satura vai saistīto pakalpojumu saņemšanas dienas, ja a) apakšpunktā paredzētā diena ir agrāk vai tā nav skaidra, vai arī nav skaidrs, vai parādnieks ir saņēmis rēķinu vai līdzvērtīga maksājuma pieprasījumu.
3. Ja par preču, digitālā satura vai saistīto pakalpojumu atbilstību līgumam jāpārbauda pieņemšanas vai pārbaudes veidā, tad 30 dienu termiņš, kas noteikts 2. punkta b) apakšpunktā, sākas ar dienu, kurā ir pabeigta pieņemšana vai pārbaude. Pārbaudes procedūras ilgums nedrīkst pārsniegt 30 dienas no preču, digitālā satura vai saistīto pakalpojumu piegādes dienas, ja vien puses skaidri nevienojas par pretējo un šī vienošanās nav negodīga saskaņā ar 170. pantu.

4. Saskaņā ar 2. punktu noteiktais maksājuma termiņš nevar pārsniegt 60 dienas, ja vienas puses skaidri nevienojas par pretējo un šī vienošanās nav negodīga saskaņā ar 170. pantu.
5. Nokavējuma procentu likme ir:
 - a) ja kreditora pastāvīgā mītnesvieta ir dalībvalstī, kuras valūta ir eiro, vai trešā valstī, procentu likme, ko Eiropas Centrālā banka piemēro savai jaunākajai galvenajai refinansēšanas operācijai, kas īstenota pirms attiecīgā pusgada pirmās kalendārās dienas, vai arī galējā procentu likme, kas noteikta Eiropas Centrālā bankas jaunāko galveno refinansēšanas operāciju mainīgas procentu likmes izsoles procedūrās, pieskaitot astoņus procentpunktus;
 - b) ja kreditora pastāvīgā mītnesvieta ir dalībvalstī, kuras valūta nav eiro, līdzvērtīga procentu likme, ko nosaka šīs dalībvalsts centrālā banka, pieskaitot astoņus procentpunktus.
6. Kreditors var atgūt zaudējumu atlīdzību par jebkādiem papildu zaudējumiem.

169. pants

Atgūšanas izmaksu kompensācija

1. Ja procenti maksājami saskaņā ar 168. pantu, kreditoram ir tiesības no parādnieka iegūt noteiktu summu vismaz EUR 40 apmērā vai ekvivalentu summu valūtā, kādā noteikta līguma cena, kā kompensāciju par kreditora atgūšanas izmaksām.
2. Kreditoram ir tiesības no parādnieka iegūt pamatotu kompensāciju par jebkurām atgūšanas izmaksām, kas pārsniedz 1. punktā minēto noteikto summu un radušās parādnieka nokavētā maksājuma dēļ.

170. pants

Negodīgi līguma noteikumi saistībā ar nokavējuma procentiem

1. Līguma noteikums attiecībā uz maksājuma laiku vai termiņu, nokavējuma procentu likmi vai atgūšanas izmaksu kompensāciju nav saistošs, ciktāl tas ir negodīgs. Līguma noteikums ir negodīgs, ja tas ievērojami atšķiras no labas komercprakses pretēji labai ticībai un godprātībai darījumos, ņemot vērā visus lietas apstākļus, tostarp preču, digitālā satura vai saistīto pakalpojumu raksturu.
2. Šā panta 1. punkta nolūkos prezumē, ka negodīgs ir noteikums, kas paredz maksājuma laiku vai termiņu vai procentu likmi, kas kreditoram ir neizdevīgāka par 167. vai 168. pantā noteikto laiku, termiņu vai likmi, vai noteikums, kas paredz atgūšanas izmaksu kompensāciju zemāku par 169. pantā noteikto summu.
3. Šā panta 1. punkta nolūkos līguma noteikums vienmēr ir negodīgs, ja ar to izslēdz nokavējuma procentus vai atgūšanas izmaksu kompensāciju.

171. pants
Imperatīvais raksturs

Puses nevar atteikties no šīs iedaļas piemērošanas, paredzēt no tās izņēmumus vai grozīt tās sekas.

VII daļa Atlīdzināšana

17. nodaļa. Atlīdzināšana

172. pants

Atlīdzināšana par atkāpšanos no līguma vai līguma izbeigšanu

1. Ja kāda puse atkāpjas no līguma vai izbeidz līgumu, katrai pusei ir pienākums atdot to, ko šī puse („saņēmējs”) ir saņēmusi no otras puses.
2. Saņemtā atdošanas pienākums ietver visus dabiskos vai civilos augļus, kas iegūti no saņemtā.
3. Izbeidzot līgumu par izpildi pa partijām vai daļām, saņemtā atdošana nav nepieciešama attiecībā uz partiju vai daļu, ja abu pušu saistības ir pilnībā izpildītas vai ja samaksa par padarīto joprojām ir jāmaksā saskaņā ar 8. panta 2. punktu, ja vien līguma raksturs nav tāds, ka izpildes daļai vienai no pusēm nav nekādas vērtības.

173. pants

Vērtības naudas izteiksmē samaksa

1. Ja saņemto, attiecīgā gadījumā ietverot augļus, nevar atdot, vai digitālā satura gadījumā, neatkarīgi no tā, vai tas piegādāts uz materiāla datu nesēja, saņēmējam jāmaksā tā vērtība naudas izteiksmē. Ja atdošana ir iespējama, bet radītu nesaprātīgas pūles vai izmaksas, saņēmējs var izvēlēties maksāt vērtību naudas izteiksmē ar nosacījumu, ka tas nekaitē otras puses mantiskajām interesēm.
2. Preču vērtība naudas izteiksmē ir vērtība, kāda tām būtu dienā, kad jāveic vērtības naudas izteiksmē samaksa, ja līdz attiecīgajai dienai saņēmējs tās būtu saglabājis neiznīcinātas vai nebojātas.
3. Ja klients atkāpjas no līguma vai izbeidz saistītā pakalpojuma līgumu pēc tam, kad saistītais pakalpojums ir sniegts vai daļēji sniegts, saņemtā vērtība naudas izteiksmē ir summa, kādu klients ietaupīja, saņemot šo saistīto pakalpojumu.
4. Digitālā satura gadījumā saņemtā vērtība naudas izteiksmē ir summa, ko klients ietaupīja, izmantojot digitālo saturu.
5. Ja saņēmējs ir iegādājies preču aizstājēju par naudu vai natūrā apmaiņā pret precēm vai digitālo saturu, kad saņēmējs zināja par atkāpšanās no līguma vai līguma izbeigšanas pamatu vai bija sagaidāms, ka tas zina, tad otra puse var izvēlēties pieprasīt preču aizstājēju vai šī aizstājēja vērtību naudas izteiksmē. Ja saņēmējs ir iegādājies preču aizstājēju par naudu vai natūrā apmaiņā pret precēm vai digitālo saturu, kad saņēmējs nezināja par atkāpšanās no līguma vai līguma izbeigšanas pamatu vai nebija sagaidāms, ka tas zina, tad saņēmējs var izvēlēties vai nu atdot aizstājēja vērtību naudas izteiksmē vai aizstājēju.

6. Digitālā satura gadījumā, ko nepiegādāja pret cenas samaksu, atlīdzināšanu neveic.

174. pants

Samaksa par izmantošanu un procenti par saņemto naudu

1. Saņēmējam, kurš izmantojis saņemtās preces, otrajai pusei jāmaksā vērtība naudas izteiksmē par šādu izmantošanu jebkurā termiņā, ja:
 - a) saņēmējs izraisījis atkāpšanās no līguma vai līguma izbeigšanas pamatu;
 - b) pirms šā termiņa sākuma saņēmējs zināja par atkāpšanās no līguma vai līguma izbeigšanas pamatu; vai
 - c) ņemot vērā preču raksturu, to izmantošanas raksturu un apjomu, un tiesību aizsardzības līdzekļu, izņemot līguma izbeigšanu, pieejamību, būtu netaisnīgi ļaut saņēmējam bez maksas izmantot preces šajā termiņā.
2. Saņēmējam, kuram ir pienākums atdot naudu, jāmaksā procenti saskaņā ar 166. pantā noteikto likmi, ja:
 - a) otrai pusei ir pienākums maksāt par izmantošanu; vai
 - b) saņēmējs radīja pamatu atkāpties no līguma vai izbeigt līgumu krāpšanas, draudu un nelikumīgas ietekmes dēļ.
3. Šajā nodaļā saņēmējam nav pienākuma maksāt par saņemto preču izmantošanu vai procentus par saņemto naudu citos apstākļos, kas nav noteikti 1. un 2. punktā.

175. pants

Kompensācija par izdevumiem

1. Ja saņēmējam radušies izdevumi par precēm vai digitālo saturu, tad saņēmējam ir tiesības saņemt kompensāciju, ja otra puse no šiem izdevumiem guvusi labumu, ar nosacījumu, ka izdevumi radušies tad, kad saņēmējs nezināja par atkāpšanās no līguma vai līguma izbeigšanas pamatu, un nebija sagaidāms, ka tas zina.
2. Saņēmējam, kurš zināja par atkāpšanās no līguma vai līguma izbeigšanas pamatu vai bija sagaidāms, ka viņš to zina, ir tiesības saņemt kompensāciju tikai par tiem izdevumiem, kas bijuši nepieciešami preču aizsardzībai pret nozaudēšanu vai to vērtības samazināšanos, ar nosacījumu, ka saņēmējam nebija iespēja lūgt otras puses padomu.

176. pants

Taisnīgas izmaiņas

Jebkuru atdošanas vai maksāšanas pienākumu saskaņā ar šo nodaļu var mainīt, ciktāl tā izpilde būtu uzkrītoši netaisnīga, jo īpaši ņemot vērā to, vai puse nav izraisījusi atkāpšanās no līguma vai līguma izbeigšanas pamatu vai tā par šo pamatu nav zinājusi.

177. pants
Imperatīvais raksturs

Attiecībās starp tirgotāju un patērētāju puses nevar par ļaunu patērētājam atteikties no šās nodaļas piemērošanas, paredzēt no tās izņēmumus vai grozīt tās sekas.

VIII daļa Noilgums

18. nodaļa Noilgums

1. IEDAĻA VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

178. pants

Tiesības, uz kurām attiecas noilgums

Tiesības piespiedu kārtā prasīt saistības izpildi un visas šo tiesību palīgtiesības noilgst šajā nodaļā noteiktajā termiņā.

2. IEDAĻA NOILGUMA TERMIŅI UN TO SĀKUMS

179. pants

Noilguma termiņi

1. Īsais noilguma termiņš ir divi gadi.
2. Garais noilguma termiņš ir desmit gadi, vai tiesību uz zaudējumu atlīdzību par miesas bojājumiem gadījumā — trīsdesmit gadi.

180. pants

Termiņa sākums

1. Īsais noilguma termiņš sākas brīdī, kad kreditors uzzina vai ir sagaidāms, ka tas ir uzzinājis, par faktiem, kuru rezultātā var izmantot kādas tiesības.
2. Garais noilguma termiņš sākas brīdī, kad parādniekam jāveic izpilde, vai tiesību saņemt zaudējumu atlīdzību gadījumā — no tās darbības izdarīšanas brīža, kas izraisa šīs tiesības.
3. Ja parādniekam ir nepārtraukts pienākums kaut ko darīt vai atturēties no kaut kā darīšanas, tad uzskata, ka kreditoram ir atsevišķas tiesības attiecībā uz katru pienākuma neizpildi.

3. IEDAĻA NOILGUMA TERMIŅU PAGARINĀŠANA

181. pants

Apturēšana tiesas procesa un citu procesuālo darbību gadījumā

1. Noilguma termiņu aptur, ja sācies tiesas process par šo tiesību aizstāvēšanu.

2. Apturēšana ilgst līdz brīdim, kad ir pieņemts galīgais lēmums vai lieta ir izbeigta kā citādi. Ja process beidzas noilguma termiņa pēdējo sešu mēnešu laikā bez nolēmuma pēc būtības, tad noilguma termiņš nebeidzas, pirms nav pagājuši seši mēneši pēc procesa beigām.
3. Šķīrējtiesas procesam, saskaņā ar kuru kādu jautājumu starp divām pusēm nodod izskatīšanai trešai pusei, lai tā pieņemtu saistošu lēmumu, un visiem citiem procesiem, kuri uzsākti ar mērķi panākt lēmumu saistībā ar tiesībām vai maksātspējas anulēšanu, piemēro 1. un 2. punktu ar atbilstošiem pielāgojumiem.
4. Mediācija ir strukturēts process, neatkarīgi no tā, kā tas būtu nosaukts vai minēts, kurā divas puses vai vairāki strīdā iesaistītie paši brīvprātīgi cenšas vienoties par izlīgumu ar mediatora palīdzību. Šo procesu var sākt strīdā iesaistītās puses vai arī to var ieteikt vai noteikt tiesa, vai arī tas ir paredzēts valsts tiesību aktos. Mediācija beidzas ar pušu vienošanos vai mediatora vai vienas no pusēm paziņojumu.

182. pants

Termiņa atlikšana sarunu gadījumā

Ja puses sākušas sarunas par tiesībām vai apstākļiem, no kuriem var izrietēt ar šīm tiesībām saistīts prasījums, tad noilguma termiņš nebeidzas, pirms nav pagājis viens gads kopš pēdējās saziņas sarunu procedūrā vai kopš viena no pusēm nav paziņojusi otrai pusei, ka tā nevēlas turpināt sarunas.

183. pants

Termiņa atlikšana rīcībnespējas gadījumā

Ja rīcībnespējīgai personai nav pārstāvja, neviens noilguma termiņš attiecībā uz šīs personas tiesībām nebeidzas, pirms ir pagājis viens gads vai nu pēc rīcībnespējas beigām vai pārstāvja iecelšanas.

4. IEDAĻA NOILGUMA TERMIŅU ATJAUNOŠANA

184. pants

Atjaunošana ar atzīšanu

Ja parādnieks attiecībā pret kreditoru atzīst tiesības, veicot daļēju maksājumu, procentu maksājumu, dodot nodrošinājumu, ar ieskaitu vai kā citādi, tad noilguma termiņš sākas no jauna.

5. IEDAĻA NOILGUMA SEKAS

185. pants **Noilguma sekas**

1. Pēc attiecīgā noilguma termiņa beigām parādniekam ir tiesības atteikties izpildīt attiecīgo saistību, un kreditors zaudē visus tiesību aizsardzības līdzekļus attiecībā uz saistību neizpildi, izņemot izpildes apturēšanu.
2. Lai ko parādnieks ir samaksājis vai pārskaitījis, attiecīgās saistības izpildei, to nevar atprasīt tikai tāpēc, ka izpildes brīdī bija beidzies noilguma termiņš.
3. Noilguma termiņš attiecībā uz tiesībām uz procentu maksājumu un citām palīgtiesībām beidzas ne vēlāk par pamata tiesības noilguma termiņa beigām.

6. IEDAĻA VIENOŠANĀS PAR IZMAIŅĀM

186. pants **Vienošanas par noilgumu**

1. Šīs nodaļas noteikumus var mainīt, pusēm vienojoties, jo īpaši var saīsināt vai pagarināt noilguma termiņu.
2. Noilguma īso termiņu nevar noteikt īsāku nekā viens gads vai garāku nekā desmit gadi.
3. Noilguma garo termiņu nevar noteikt īsāku nekā viens gads vai garāku nekā trīsdesmit gadi.
4. Puses nevar atteikties no šā panta piemērošanas, paredzēt no tā izņēmumus vai grozīt tā sekas.
5. Līgumā starp tirgotāju un patērētāju šo pantu nevar piemērot par ļaunu patērētājam.

1. papildinājums

Paraugš norādījumiem par atteikumu

Atteikuma tiesības

Jums ir tiesības 14 dienu laikā atteikties no šī līguma, neminot iemeslu.

Atteikuma termiņš beidzas pēc 14 dienām, sākot no 1. dienas.

Lai izmantotu atteikuma tiesības, jums ar nepārprotamu izteikumu (piemēram, pa pastu nosūtītā vēstulē, faksā, e-pastā) mūs (2) ir jāinformē par lēmumu atteikties. Jūs varat izmantot pievienoto atteikuma veidlapas paraugu, bet tas nav obligāti. 3

Lai atteikuma termiņš būtu ievērots, pietiek, ja savu paziņojumu par atteikuma tiesību izmantošanu jūs nosūtīsiet pirms atteikuma termiņa beigām.

Atteikuma sekas

Ja jūs atteiksieties no šā līguma, mēs jums atmaksāsim visus no jums saņemtos maksājumus, tostarp piegādes izmaksas (izņemot papildu izmaksas, kas radušās tādēļ, ka jūs esat izvēlējis piegādes veidu, kas nav mūsu piedāvātais vislētākais standarta piegādes veids), bez nepamatotas kavēšanās un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā 14 dienu laikā no dienas, kad mēs tikām informēti par jūsu lēmumu atteikties. Šādu atmaksāšanu mēs veiksīm, izmantojot tādu pašu maksāšanas līdzekli, kādu jūs izmantojāt sākotnējam darījumam, ja vien jūs neesat skaidri piekritis to darīt citādi. Jebkurā gadījumā jums atmaksāšanas rezultātā nebūs jāmaksā nekāda maksa. 4

5

6

Aizpildīšanas norādes:

1 Šeit pēdīnās ievieto vienu no turpmākajiem tekstiem:

- a) ja tas ir saistīto pakalpojumu līgums vai līgums par elektrības, ūdens, gāzes piegādi, ja vien tie nav laisti pārdošanā ierobežotā tilpumā vai noteiktā daudzumā, par centralizētu siltumapgādi vai digitālo saturu, kas netiek piegādāts uz materiāla datu nesēja — „kopš līguma noslēgšanas.”;
- b) ja tas ir pirkuma līgums – „dienas, kad jūs esat ieguvis vai trešā persona, kas nav pārvadātājs un ko jūs esat izraudzījies, ir ieguvusi preces faktiskā valdījumā.”;
- c) ja tas ir līgums, kas attiecas uz pasūtījumu, kurā patērētājs ir pasūtījis vairākas preces, kas tiek piegādātas atsevišķi — „dienas, kad jūs esat ieguvis vai trešā persona, kas nav pārvadātājs un ko jūs esat izraudzījies, ir ieguvusi faktiskā valdījumā pēdējo preci.”;

- d) ja tas ir līgums, kas attiecas uz tādas preces piegādi, kas sastāv no vairākām partijām vai daļām — „dienas, kad jūs esat ieguvis vai trešā persona, kas nav pārvadātājs un ko jūs esat izraudzījies, ir ieguvusi faktiskā valdījumā pēdējo partiju vai daļu.”;
- e) ja tas ir līgums par regulāru preču piegādi noteiktā laikposmā — „dienas, kad jūs esat ieguvis vai trešā persona, kas nav pārvadātājs un ko jūs esat izraudzījies, ir ieguvusi faktiskā valdījumā pirmo preci.”;

2 Ievietojiet jūsu nosaukumu, fizisko adresi un, ja ir, jūsu tālruņa numuru, faksa numuru un e-pasta adresi.

3 Ja jūs savā tīmekļa vietnē dodat patērētājam iespēju elektroniski aizpildīt un iesniegt informāciju par atteikumu no līguma, ievieto šādu tekstu: „Mūsu tīmekļa vietnē [ievietojiet interneta adresi] Jūs varat arī elektroniski aizpildīt un iesniegt atteikuma veidlapas paraugu vai arī citu nepārprotamu izteikumu. Ja jūs izmantosiet šo iespēju, mēs nekavējoties uz pastāvīga informācijas nesēja (piemēram, pa e-pastu) jums paziņosim apstiprinājumu par šāda atteikuma saņemšanu.”

4 Ja tie ir pirkuma līgumi, kuros jūs neesat piedāvājis paņemt preces atteikuma gadījumā, ievieto šādu tekstu: „Mēs varam aizturēt atmaksājumu līdz brīdim, kad mēs būsim saņēmuši preces atpakaļ vai kad jūs būsiat iesniedzis apliecinājumu par to, ka preces ir nosūtītas atpakaļ, atkarībā no tā, kura darbība tiek izpildīta agrāk.”.

5 Ja patērētājs ir saņēmis preces saistībā ar līgumu, ievieto šādu tekstu:

a ievieto:

- „Mēs paši paņemsim preces.”; vai
- „Jums preces jānosūta atpakaļ vai jānodod mums vai ____ [ievietojiet tās personas nosaukumu un attiecīgā gadījumā fizisko adresi, kuru jūs esat pilnvarojis preces saņemt] bez nepamatotas kavēšanās un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā 14 dienu laikā no dienas, kad jūs mums paziņojāt savu lēmumu atteikties. Termins būs ievērots, ja jūs preces nosūtīsiet atpakaļ pirms 14 dienu termiņa beigām.”

b ievieto vai nu:

- „Mēs segsim ar preču atdošanu atpakaļ saistītās izmaksas.”; vai
- „Jums būs jāsedz ar preču atdošanu atpakaļ saistītās tiešās izmaksas.”; vai
- Ja distances līgumā jūs nepiedāvājat segt ar preču atdošanu atpakaļ saistītās izmaksas un ja preces to veida dēļ nevar vienkārši nosūtīt atpakaļ pa pastu: „Jums būs jāsedz ar preču atdošanu atpakaļ saistītās tiešās izmaksas EUR ____ [ievietot summu].”; vai ja saprātīgi nevar iepriekš aprēķināt ar preču atdošanu atpakaļ saistītās izmaksas: „Jums būs jāsedz ar preču atdošanu atpakaļ saistītās tiešās izmaksas. Maksimālās izmaksas varētu būt aptuveni EUR ____ [ievietot summu].”; vai

- Ja saistībā ar ārpus uzņēmuma telpām noslēgtu līgumu preces to specifikas dēļ nevar vienkārši nosūtīt atpakaļ pa pastu un līguma noslēgšanas brīdī tās ir piegādātas uz patērētāja mājām: „Mēs paši bez maksas paņemsim preces.”

c „Jūs esat atbildīgs tikai par preču vērtības samazināšanos, ja preces izmantotas nevis tāpēc, lai konstatētu šo preču veidu, īpašības un darbību, bet citos nolūkos.”

6 Ja tas ir līgums par saistīto pakalpojumu sniegšanu ievieto šādu tekstu: „Ja jūs esat pieprasījis sākt saistītā pakalpojuma sniegšanu atteikuma termiņa laikā, jūs maksāsit tirgotājam samērīgu summu, kura salīdzinājumā ar pilnu līguma izpildi ir proporcionāla tam, kas ir izpildīts līdz brīdim, kad jūs mums paziņojāt par atteikšanos no līguma.”

2. papildinājums

Atteikuma veidlapas paraugs

(Aizpildiet un nosūtiet šo veidlapu tikai tādā gadījumā, ja vēlaties atteikties no līguma.)

- Adresāts: [šeit tirgotājam jāievieto tirgotāja nosaukums, fiziskā adrese un, ja ir, viņa tālruņa numurs, faksa numurs un e–posta adrese]:
- Es/mēs* paziņoju/paziņojam, ka es/mēs* vēlos/vēlamies atteikties no manis/mūsu* noslēgtā pirkuma līguma par šādu preču pirkumu*/šāda digitālā satura piegādi/šādu saistīto pakalpojumu sniegšanu*
- Pasūtīšanas datums*/saņemšanas datums*
- Patērētāja(-u) vārds, uzvārds
- Patērētāja(-u) adrese
- Patērētāja(-u) paraksts (tikai tad, ja šo veidlapu iesniedz uz papīra)
- Datums

* Nevajadzīgo svītrot.

II PIELIKUMS

STANDARTA INFORMĀCIJAS PAZIŅOJUMS

Līgumam, ko gatavojieties noslēgt, piemēros Vienotos Eiropas tirdzniecības noteikumus, kas ir valsts līgumtiesībām alternatīva sistēma, pieejama patērētājiem pārrobežu situācijās. Šie vienotie noteikumi ir identiski visā Eiropas Savienībā un ir izstrādāti, lai nodrošinātu patērētājiem augsta līmeņa aizsardzību

Šie noteikumi ir piemērojami tikai tad, ja īpaši piekritisiet, ka līgumu regulē Vienotie Eiropas tirdzniecības noteikumi.

Jūs iespējams piekritisāt līguma noslēgšanai pa tālruni vai kādā citā veidā (piemēram, īsziņa), kas neļāva iepriekš sniegt Jums šo paziņojumu. Šādā gadījumā līgums būs spēkā tikai pēc tam, kad būsiet saņēmis šo paziņojumu un apstiprinājis savu piekrišanu.

Jūsu galvenās tiesības ir aprakstītas turpmāk.

VIENOTIE EIROPAS TIRDZNIECĪBAS NOTEIKUMI —PATĒRĒTĀJA GALVENO TIESĪBU KOPSAVILKUMS

Jūsu tiesības pirms līguma parakstīšanas

Tirgotājam ir jāsniedz jums svarīga **informācija par līgumu**, piemēram, par produktiem un to cenu, ietverot visus nodokļus un izmaksas, un tirgotāja kontaktinformāciju. Informācijai jābūt sīkākai, ja pērkat kaut ko ārpus tirgotāja veikala vai ja vispār nesatiekaties ar tirgotāju personiski, piemēram, ja iepērkaties tiešsaistē vai pa tālruni. Jums ir tiesības uz zaudējumu atlīdzību, ja šī informācija ir nepilnīga vai nepareiza.

Jūsu tiesības pēc līguma parakstīšanas

Vairumā gadījumu jums ir 14 dienas, **lai atteiktos no pirkuma, ja iegādājāties preces** ārpus tirgotāja veikala vai nesatikāties ar tirgotāju pirkuma laikā (piemēram, ja iepirkāties tiešsaistē vai pa tālruni). Tirgotājam jāsniedz jums informācija un standarta atteikuma **veidlapa**²³. Ja tirgotājs to nav izdarījis, jūs varat atcelt līgumu viena gada laikā.

Ko jūs varat darīt, ja produkti ir nederīgi vai nav piegādāti, kā bija norunāts? Jums ir tiesības izvēlēties prasīt: 1) produktu piegādi, 2) maiņu vai 3) remontu. 4) Prasīt cenas samazināšanu. 5) Jūs varat atcelt līgumu, atdot produktu un saņemt atpakaļ naudu, izņemot, ja defekts ir ļoti neliels. 6) Jūs varat prasīt zaudējumu atlīdzību par zaudējumiem. Jums nav jāmaksā cena, kamēr neesat saņēmis produktu bez defektiem.

Ja tirgotājs nav sniedzis saistīto *pakalpojumu*, kā bija norunāts, jums ir līdzīgas tiesības. Tomēr, pēc tam, kad esat sūdzējies tirgotājam, viņam parasti ir tiesības vispirms mēģināt izdarīt savu darbu pareizi. Tikai tad, ja tirgotājam tas atkal neizdodas, jums ir izvēles tiesības 1) vēlreiz prasīt tirgotājam sniegt saistīto pakalpojumu, 2) nemaksāt cenu, kamēr saistītais pakalpojums nav sniegts pienācīgi, 3) prasīt cenas samazināšanu vai 4) prasīt zaudējumu atlīdzību. 5) Jūs varat arī atcelt līgumu un saņemt atpakaļ naudu, izņemot, ja kļūme, sniedzot saistīto pakalpojumu, ir ļoti neliela. **Terminš, kurā varat izmantot savas tiesības, ja**

²³ Šeit ievietot saiti.

produkti ir nederīgi vai nav piegādāti, kā bija norunāts. Jūsu rīcībā ir 2 gadi, lai izmantotu jūsu tiesības, pēc tam, kad esat apzinājies vai jums bija jāapzinās, ka tirgotājs kaut ko nav izdarījis, kā tas bija norunāts līgumā. Ja šādas problēmas parādās ļoti vēlu, vēlākais iespējamais brīdis iesniegt savu prasījumu ir 10 gadi no brīža, kad tirgotājam bija jāpiegādā preces, digitālais saturs vai jāsniedz saistītais pakalpojums.

Aizsardzība pret negodīgiem noteikumiem – tirgotāja negodīgi tipveida līguma noteikumi jums nav saistoši.

Šis tiesību saraksts ir tikai kopsavilkums, un tāpēc tas nav izsmeļošs un neietver visus sīkumus. Ar pilnu Vienoto Eiropas tirdzniecības noteikumu tekstu varat iepazīties [šeit](#). Lūdzu izlasiet savu līgumu uzmanīgi.

Strīda gadījumā jūs iespējams vēlēties saņemt juridisku konsultāciju.